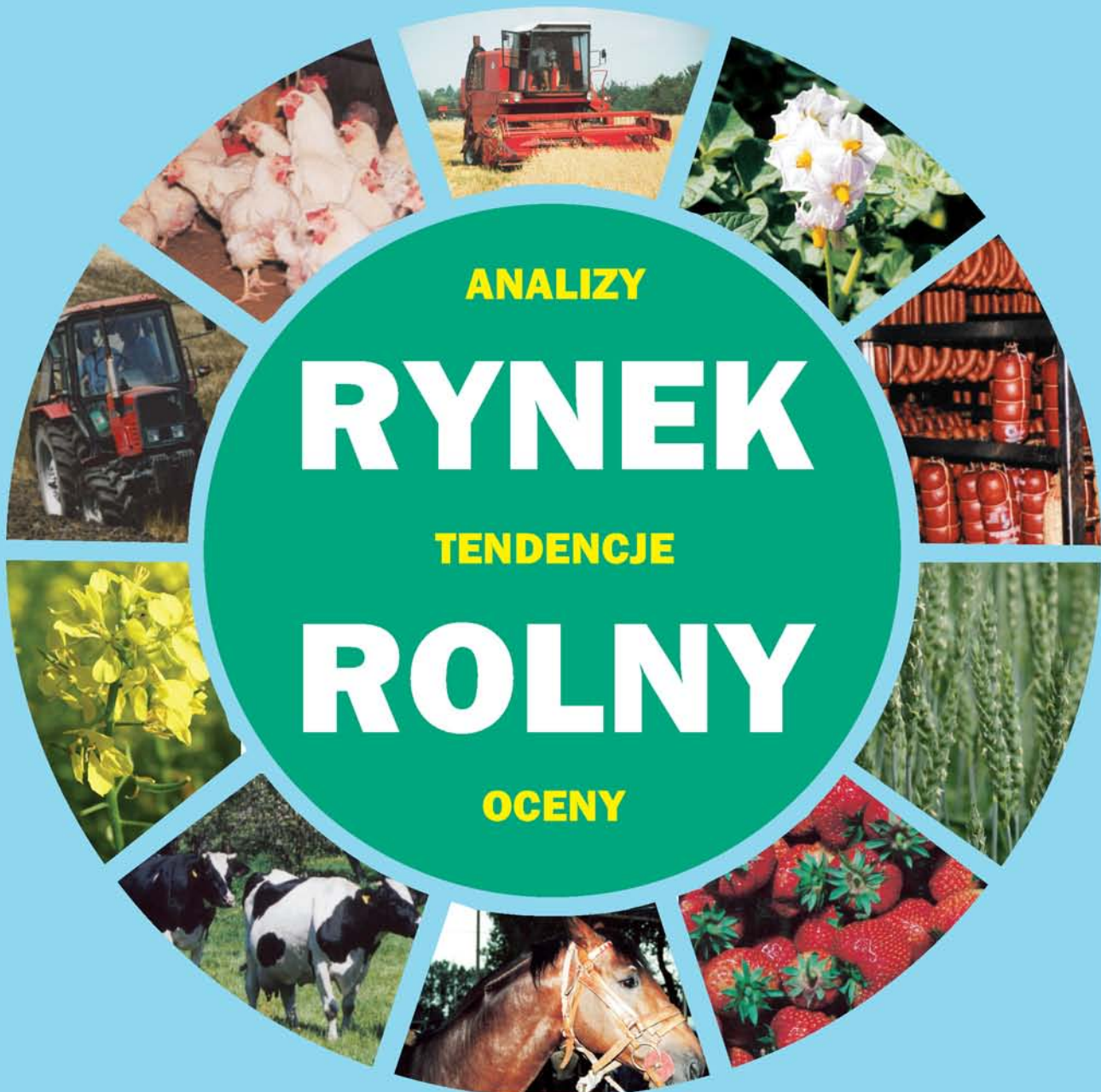

BIULETYN MIESIĘCZNY
NR 1 (251)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

STYCZEŃ 2012

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2012

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Rok 2011 był trzecim z kolei dobrym rokiem dla rolnictwa. Wprawdzie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nieznacznie pogorszyły się w porównaniu z bardzo dobrym pod tym względem rokiem poprzednim, ale nadal były sprzyjające, mimo znacznego wzrostu cen detalicznych środków produkcji. Według nieostatecznych danych wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych w ciągu 12 miesięcy (o 18,6% w porównaniu z grudniem 2010 r.) znacząco wyprzedził dynamikę podwyżek cen detalicznych środków produkcji (o 8,4% w porównaniu z grudniem 2010 r.), a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 109,4 punktu. Dla porównania w 2010 r. wynosił on 111,5, w 2009 r. 108,6, ale w 2008 r. zaledwie 73,7 punktu. Te dobre pod względem rynkowych uwarunkowań lata nie w pełni skompensowały dramatyczne rozwarcie skumulowanych nożyc cen, jakie nastąpiło w 2008 r., pod wpływem spadków cen surowców rolniczych, któremu towarzyszył silny wzrost cen środków produkcji.

O 8,4% wzrosły cen środków produkcji w ciągu 12 miesięcy 2011 r. zdecydował przede wszystkim wysoki wzrost cen nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii (odpowiednio o 18,6 i 12%). W tym czasie maszyny i urządzenia dla rolnictwa zdrożały średnio o 5,4%, a ceny pestycydów prawie nie zmieniły się. Jednak bardzo silne podwyżki cen środków do produkcji rolniczej jakie nastąpiły w 2008 r. spowodowały, że w 4-leciu 2008-2011 indeks wzrostu cen środków produkcji wyniósł 129 punktów. Oznacza to wzrost realnego indeksu ich cen o prawie 11%. W tym czasie ceny skupu podstawowych surowców rolniczych wzrosły o prawie 26%, a realny indeks ich cen wyniósł ponad 8%. W sumie skumulowany wskaźnik nożyc cen dla 4-lecia 2008-2011 wyniósł 97,6 punktu.

Podwyżki cen detalicznych środków produkcji w ciągu 12 miesięcy 2011 r. wyprzedziły inflację, co oznacza ich realne podrożenie. Wyjątkiem były pestycydy, które realnie staniały o 4,6%. Mimo spadków cen nawozów mineralnych w latach 2009-2010 ich ceny nominalnie wzrosły w latach 2008-2011 o prawie 64%, a realnie o prawie 41%. W 4-leciu 2008-2011 jedynie materiały budowlane realnie staniały (o około 10%), natomiast bezpośrednie nośniki energii realnie zdrożały o ponad 11%, a pestycydy o prawie 8%. Na wysoką dynamikę wzrostu cen środków produkcji wpływał, obok sytuacji na światowym rynku, rosnący wraz z wysokimi cenami surowców rolniczych popyt.

Ceny skupu podstawowych surowców rolniczych nominalnie wzrosły w ciągu 12 miesięcy 2011 r. o 18,6%, a realnie o ponad 13%. Towarzyszył im umiarkowany wzrost cen detalicznych żywności, które wzrosły nominalnie o 4,5%, ale przy 4,9% inflacji realnie zmalały o 0,4%. Wzrost cen detalicznych żywności wyprzedził jednak wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które wg nieostatecznych danych nominalnie zostały podniesione o 4,1%, a realnie zmalały o 0,8%. Dynamika wzrostu cen detalicznych żywności w 4-leciu 2008-2011 stopniowo wzrastała, ale w sumie wzrost cen żywności w tym okresie był mniejszy niż ogólnego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Można więc powiedzieć, że zarówno w 2011 r. jak i w całym analizowanym 4-leciu żywność nie była czynnikiem inflacyjnym.

O wysokiej dynamice cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2011 r. zdecydowały przede wszystkim podwyżki produktów pochodzenia zwierzęcego, a zwłaszcza cen skupu trzody chlewnej, które po dwóch latach niskich cen wzrosły o ponad 43%. Dynamika wzrostu cen skupu żywa wieprzowego znacząco wyprzedziła więc inne produkty rolne, ale przy bardzo wysokiej zmienności nominalny wzrost cen żywca wieprzowego w latach 2008-2011 wyniósł ponad 166%, a realny prawie 43%, a więc nieco więcej niż żywca wołowego, chociaż ceny tego ostatniego wzrosły w 2011 r. tylko o około 23%. Z wysoką zmiennością cen trzody chlewnej wiążą się silne wahania podaży żywca wieprzowego.

Dynamika wzrostu cen skupu bydła znacząco przyspieszyła w 2011 r. pod wpływem rozwijającego się eksportu przede wszystkim wołowiny. Sprzyjał temu wzrost cen w Unii Europejskiej, zwiększenie kontyngentu preferencyjnego przez Turcję dla Unii oraz deprecjacja złotego. W sumie w latach 2008-2011 nominalny wzrost cen skupu bydła wyniósł ponad 62%, a realny 39,5%.

Rosnącym cenom skupu bydła towarzyszył jeszcze szybszy wzrost cen cieląt, które w ciągu 12 miesięcy 2011 r. zostały zwiększone nominalnie o prawie 1/3, a realnie o ponad 26%. Istotne jest to, że podstawowym impulsem wzrostu cen cieląt było coraz większe zainteresowanie rozwojem krajowej produkcji wołowiny wysokiej jakości, a nie eksport żywych cieląt, który stopniowo jest ograniczany. Mimo dynamicznego wzrostu cen cieląt w 2011 r. ich nominalny wzrost w 4-leciu 2008-2011 wyniósł niespełna 21%, a realnie nie sięgał 4%, pod wpływem bezwzględnie spadku cen w 2010 r. i 2008 r.

Droń zdrożał w 2011 r. o prawie 28%. Jednakże niska dynamika cen skupu drobiu, jaka miała miejsce w ciągu 2 lat po ich bezwzględny spadku w 2008 r. spowodowała, że nominalny wzrost cen drobiu w 4-leciu 2010-2011 wyniósł ponad 31%, a realnie wyniósł prawie 13%.

Po dynamicznym wzroście cen, zwłaszcza w czwartym kwartale 2010 r., ceny mleka w ciągu 12 miesięcy 2011 r. wzrosły o kolejne 9,3%, a więc najmniej ze wszystkich produktów pochodzenia zwierzęcego. Dynamika wzrostu cen skupu mleka, po ich wyjątkowo głębokim spadku w 2008 r. stopniowo maleje. W efekcie ceny skupu mleka w grudniu 2011 były jeszcze o około 2% niższe niż w grudniu 2007 r., kiedy przekraczały rekordowy poziom 132 zł/100 l. Realnie mleko w skupie staniało więc w tym czasie o 16%.

Istotnym podwyżkom cen produktów pochodzenia zwierzęcego w 2011 r. towarzyszyły spadki lub znacznie mniejsze wzrosty cen surowców pochodzenia roślinnego. Przede wszystkim staniała część zbóż, po bardzo silnych podwyżkach cen jakie miały miejsce w roku poprzednim. Pszenica staniała w skupie o 2,6%. Zdrożał natomiast jęczmień (o prawie 17%) i żyto (o ponad 29%). Ceny kukurydzy prawie nie zmieniły się. Geny zbóż pozostały więc bardzo wysokie. Przy bardzo głębokich wahanach w kolejnych latach nominalne ceny pszenicy i kukurydzy w grudniu 2011 r. były niższe niż w grudniu 2007 r. o około 5,5%, podczas gdy jęczmień zdrożał w tym czasie o około 5%, a żyto o prawie 21%. Realne ceny zbóż w tym czasie spadły o 10-19%, z wyjątkiem żyta, którego ceny realnie wzrosły w tym czasie o prawie 4%. Zarówno w 2011 r., jak i w całym 4-leciu 2008-2011 zboża staniały więc w stosunku do produktów zwierzęcych, w tym zwłaszcza w odniesieniu do trzody chlewnej. Należy jednak uwzględnić, że punktem odniesienia był rok 2007, kiedy ceny zbóż osiągnęły historycznie rekordowy poziom, a relacje cen produktów zwierzęcych do pasz znacząco zawężyły się. Spadek cen zbóż jaki nastąpił w okresie od grudnia 2007 do grudnia 2011 nie doprowadził więc do znaczącej poprawy tych relacji. Oznacza to, że opłacalność zwłaszcza produkcji trzody chlewnej i drobiu pozostała w 2011 r. na niskim poziomie, i nie zmieni się co najmniej do końca sezonu 2011/12.

W analizowanym czasie staniały również ziemniaki. W ciągu 12 miesięcy 2011 r. ceny skupu nominalnie spadły o około 8%, a realnie o 12%. W 4-leciu 2008-2011 nominalny wzrost cen skupu ziemniaków wyniósł 5,4%, a realnie zmalały one o ponad 9%. Nie znaczy to, że wzrosło zapotrzebowanie na ziemniaki, które pozostają drogim źródłem energii.

2. W grudniu 2011 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nadal były korzystne. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o 0,2 do 100,8 punktu, chociaż był o 0,6 pkt. proc. gorszy niż przed rokiem. Wpłynęła na to zarówno poprawa wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 0,3 pkt. proc.), jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,3 pkt. proc.). Na poprawę wyrównanego wskaźnika nożyc cen wpłynął szybszy wzrost wyrównanego wskaźnika cen skupu podstawowych produktów rolniczych (o 0,3 pkt. proc.) niż wyrównanego wskaźnika cen detalicznych środków produkcji (o 0,1 pkt. proc.). W listopadzie dominowały podwyżki cen skupu produktów zwierzęcych, którym towarzyszyły stosunkowo niewielkie obniżki cen skupu ziemniaków i większości zbóż. Towarzyszył im jednak wzrost cen detalicznych środków produkcji, mimo malejącego wraz z kończącym się sezonem popytu.

Na poprawę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wpłynęła poprawa wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego oraz ożywienie obrotów handlowych z zagranicą. W przeciwnym kierunku działało przyspieszenie wzrostu cen detalicznych żywności, które w październiku i listopadzie rosły szybciej niż inflacja. Zmiany cen jakie zostały dokonane od stycznia do grudnia 2011 r. były dla rolnictwa korzystne, bowiem wzrost cen skupu z nadwyżką skompensował podwyżki cen środków produkcji. Skumulowany wskaźnik nożyc cen w końcu 2011 r. przekroczył 109 punktów. W ubiegłym roku było to ponad 111%.

W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą ulec dalszej poprawie. Nie będą one jednak tak dobre jak w styczniu 2011 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2011*	2010	2009	2008	2008 – 2011	
					XII 2007=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	104,1	105,4	106,6	105,0	122,8	105,5
Towary i usługi konsumpcyjne	104,9	103,1	103,7	103,8	116,4	100,0
Żywność	104,5	103,9	103,6	102,9	115,8	99,4
Środki produkcji	108,4	103,8	96,6	118,7	129,0	110,8
w tym: nawozy mineralne	118,6	98,0	80,0	176,2	163,8	140,7
pestycydy	100,1	102,8	107,1	113,7	125,3	107,6
bezp. nośniki energii	112,0	111,8	100,7	102,7	129,5	111,2
maszyny	105,4	103,6	103,8	104,7	118,7	101,9
materiały budowlane	106,4	103,2	93,7	101,5	104,4	89,7
Nożyce cen koszyka skupu	109,4	111,5	108,6	73,7	97,6	*
Koszyk skupu	118,6	115,7	104,9	87,4	125,9	108,2
w tym: pszenica	97,4	165,4	100,2	58,5	94,5	81,2
żyto	129,2	205,3	84,8	53,7	120,8	103,7
jęczmień	116,7	167,8	78,8	67,9	104,8	87,1
kukurydza	100,8	151,5	119,4	51,9	94,6	78,4
ziemiaki	91,9	102,8	104,2	107,1	105,4	90,6
bydło	123,1	111,2	112,3	105,6	162,3	139,5
trzoda chlewna	143,3	100,3	86,2	134,0	166,1	142,6
drób	127,9	103,7	103,8	95,4	131,4	112,9
cielęta	132,6	78,5	119,3	97,2	120,8	103,7
mleko	109,3	112,8	117,9	67,3	97,9	84,1

* dane wstępne

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

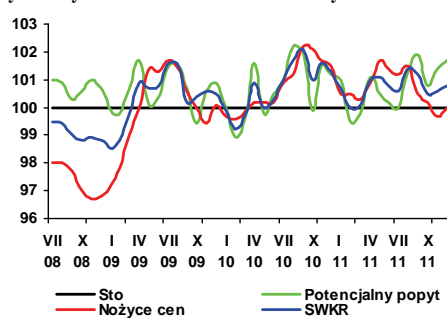
Wyszczególnienie	XII 11	XI 11	X 11	IX 11	VIII 11	VII 11	XII 10
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,8	100,6	100,5	101,2	101,4	100,6	101,4
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,7	101,4	100,8	101,9	101,3	100,0	101,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,0	99,7	100,2	100,2	100,5	101,5	101,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,4	100,1	100,6	101,1	102,1	102,0	101,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,4	100,3	100,4	100,5	100,6	100,9	100,4
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,6	100,6	100,6	100,3	100,0	99,7	100,0
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,4	100,5	100,3	101,0	100,8	98,3	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,6	101,3	101,0	103,5	102,3	101,3	101,5

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

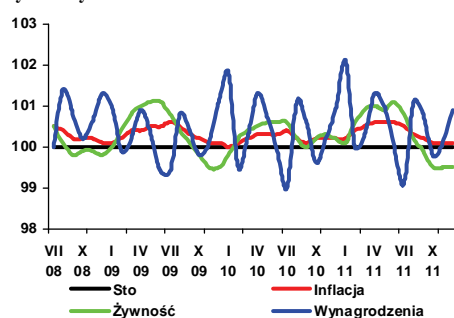
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica i żyto, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

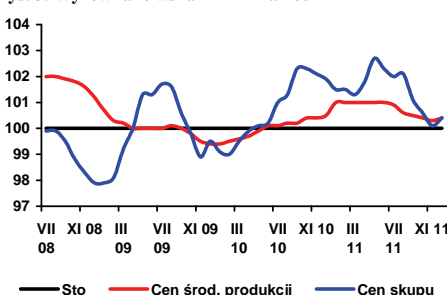
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

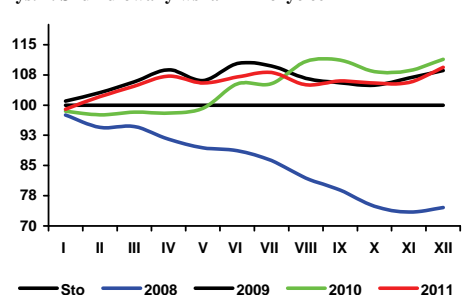
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W bieżącym sezonie, mimo nie najlepszych zbiorów, ceny zbóż zaczęły spadać, pod wpływem poprawy sytuacji na światowym i europejskim rynku. W ostatnich tygodniach ich poziom ustabilizował się na poziomie nieco niższym niż przed rokiem. Nie przewiduje się podaży ziarna do interwencji, która w bieżącym sezonie jest ograniczona jedynie do pszenicy zwyczajnej, pomimo że poziom ceny interwencyjnej, przeliczony na złote, jest najwyższy od kilku lat.

Prognozy światowych zbiorów zbóż z grudnia 2011 r. wskazują na ich kilkuprocentowy wzrost. Ocenia się, że zostanie zebrane 689 mln ton pszenicy i 1145 mln ton zbóż paszowych, tzn. więcej niż w rekordowym sezonie 2009/10. W wyniku tego od początku bieżącego sezonu światowe i krajowe ceny zbóż obniżyły się, ale nadal pozostają bardzo wysokie i na takim poziomie powinny się utrzymywać do połowy 2012 r.

Według prognoz USDA w sezonie 2011/12 na świecie wzrosła produkcja kukurydzy (868 mln ton), jęczmienia (133 mln ton), owsa (22,8 mln ton) i żyta (12,8 mln ton). Minimalnie zwiększyła się produkcja zbóż w UE (138 mln ton pszenicy i 147 mln ton zbóż paszowych). Mniej niż przed rokiem zebrano ziarna we Francji i Niemczech. Mniejsze zbiory w tych krajach i różnice cenowe powodują zwiększenie zainteresowania polskim ziarnem. Zwiększyła się natomiast produkcja zbóż w Rosji, gdzie rok wcześniej zbiory były rekordowo niskie.

Z grudniowego szacunku zbiorów opublikowanego przez GUS wynika, że w Polsce zostało zebrane 26,8 mln ton zbóż, minimalnie mniej niż rok wcześniej i na poziomie średniej z lat 2001-05. Obniżyły się zbiory zbóż podstawowych (do 24,3 mln ton), a wzrosły kukurydzy (do 2,4 mln ton). Zebrano 9,33 mln ton pszenicy, 2,60 mln ton żyta, 3,33 mln ton jęczmienia, 4,24 mln ton pszenżyta, 1,38 mln ton owsa i 3,38 mln ton mieszanek zbożowych. Według ocen GUS zebrane ziarno jest gorszej jakości od zbiorów z roku 2010. Szacuje się, że powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod tegoroczne zbiory jest nieco niższa niż przed rokiem, ale stan zasiewów jest lepszy.

W ciągu pięciu pierwszych miesięcy bieżącego sezonu skupiono 3,91 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 5% więcej niż przed rokiem. W całym poprzednim sezonie skup ziarna zbóż był rekordowy i wyniósł 6,2 mln ton, a wartość skupu zbóż podstawowych wyniosła 4,50 mld zł. Skup kukurydzy od października 2010 r. do czerwca 2011 r. był o prawie jedną trzecią wyższy niż rok wcześniej.

W obecnym sezonie niższa niż przed rokiem jest produkcja mieszanek dla zwierząt (o ok. 4%), makaronów (o 13%) i mąki pszennej, zwiększyła się produkcja mąki żytniej (o 3%) i pieczywa (o 5%), przy 4% spadku przemiałów.

Według wstępnych danych w ciągu czterech pierwszych miesięcy obecnego sezonu wywieziono z kraju 623 tys. ton ziarna zbóż (866 tys. ton przed rokiem), przy imporcie wynoszącym 519 tys. ton (361 tys. ton). W skali całego sezonu obroty ziarnem powinny być jednak wyższe niż w sezonie 2010/11 (odpowiednio 1,6 i 1,3 mln ton), czemu sprzyja stosunkowo słaby złoty i zapotrzebowanie ze strony krajów UE-15.

Pomimo obniżania się cen zbóż, ich poziom jest znacząco wyższy niż w latach 2008-09. Cena kukurydzy pod koniec grudnia 2011 r. była o 26% niższa niż pod koniec czerwca. Cena pszenicy paszowej spadła w tym okresie o 24%, a żyta paszowego o 17%. Ze względu na niedobory ziarna konsumpcyjnego nadal duże są różnice między cenami zbóż konsumpcyjnych i paszowych. Pod koniec grudnia za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1,07 tony pszenicy paszowej, a w przypadku żyta konsumpcyjnego i paszowego relacja ta wynosiła 1,32.

W krajach UE ceny zbóż są niższe niż w poprzednim sezonie. Najniższe poziomy cen obserwuje się w krajach wschodniej Europy, a we Francji i Niemczech ceny zbóż są wyższe, zwłaszcza zbóż konsumpcyjnych.

Wysokie ceny zbóż przekładają się na ceny pasz. Obserwuje się oznaki niewielkiego spadku cen mieszanek przemysłowych, które jednak w końcu 2011 r. były o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Wysoki poziom cen zbóż wywołuje również presję na zwiększanie cen produktów spożywczych, w tym pieczywa. W listopadzie 2011 r. cena detaliczna chleba była o 8,1% wyższa niż w grudniu 2010 r. Najbardziej, bo o 15%, zwiększyła się cena detaliczna kaszy jęczmiennej.

Utrzymują się wysokie ceny produktów zbożowych na poziomie zbytu. W grudniu 2011 r. ceny zbytu mąki pszennej piekarniczej były o 45% wyższe niż w czerwcu 2010 r., a mąki żytniej zwiększyły się dwukrotnie. W porównaniu z końcem poprzedniego sezonu ceny te były odpowiednio o 17 i 1% niższe. Ceny detaliczne produktów zbożowych w bieżącym sezonie wykazują niewielką tendencję spadkową, jednak dotyczy ona przede wszystkim kasz i mąki, a ceny pieczywa utrzymują nadal wysoki poziom. W związku z tym w sezonie 2011/12 obniżył się udział ceny zboża w cenie pieczywa (14-15%, wobec ok. 17% w sezonie 2010/11). Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w I połowie 2011 r. wyniosło 6,47 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,77 kg przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2010	VII	549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X
	VIII	647,8	456,6	645,6	534,8	685,8	493,7	590,8	506,0	X
	IX	688,3	540,7	736,6	575,4	765,9	576,9	663,9	565,4	X
	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI	990,7	801,0	848,7	782,0	1027,9	819,9	938,2	901,4	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII ^a	742,8	666,4	719,2	755,5	859,4	730,0	811,8	701,0	453,52

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	981,3
2010	VII	168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9
	VIII	914,3	408,5	113,3	165,0	60,5	138,3	1343,5	646,4	26,8
	IX	693,4	296,1	81,7	76,3	32,1	71,9	934,4	430,3	25,8
	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011	I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	86,3	20,5	36,2	31,9	17,5	294,8	144,1	49,7
	VI	161,9	68,1	17,6	28,0	21,9	16,9	227,3	115,0	59,5
	VII	177,0	.	15,2	.	.	.	342,0	.	.
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2008 ^b	I-XII	2432,1	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
2010	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3
2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
	II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
	III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7
	VI	136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	.	131	12,4	.	9,7	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	Żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2009	I-XII	2015,9	591,9	70,4	226,5	3139,6	619,0	6,4	153,6	361,0	1160,9
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2010	I-VI	370,3	214,8	29,6	86,1	841,4	399,9	1,7	67,1	133,7	610,7
2011	I-VI	198,0	25,2	24,3	34,0	323,6	343,2	14,4	124,2	319,3	812,6
2009/10		1239,6	530,9	90,2	205,1	2348,3	781,4	4,9	140,9	305,4	1251,6
2010/11		859,6	222,5	183,3	114,3	1567,5	583,5	19,1	179,8	450,7	1269,5
	X	167,01	62,40	42,13	7,24	299,0	42,94	0,38	5,09	22,80	71,9
	XI	110,29	28,41	8,27	21,71	199,8	42,21	0,53	9,03	42,05	94,4
	XII	76,83	24,92	16,39	13,53	150,6	32,84	2,08	14,14	54,20	104,0
2011	I	73,14	3,42	7,71	6,04	107,0	35,66	1,22	13,43	40,29	91,9
	II	45,00	3,87	11,06	7,11	75,8	39,96	4,48	13,80	37,86	99,2
	III	26,44	5,41	1,55	7,67	51,8	20,20	3,00	17,83	45,60	87,6
	IV	20,70	3,51	1,29	6,42	33,7	43,45	1,32	12,86	43,88	103,5
	V	19,50	3,18	0,12	3,77	27,1	117,84	1,41	46,26	69,37	238,5
	VI	9,29	2,81	1,88	3,87	18,7	103,02	3,02	38,58	80,43	226,5
	VII	5,37	4,78	20,12	15,39	46,8	135,92	0,81	30,88	24,65	192,5
	VIII	71,98	15,90	20,47	2,89	122,8	96,33	4,11	17,98	23,52	144,1
	IX	171,23	27,41	24,12	7,80	258,8	66,28	4,41	13,03	24,71	109,3
	X	76,82	12,76	21,28	68,88	194,8	41,58	4,41	4,49	22,32	73,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	Pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2009	I-XII	93,8	7,5	12,9	10,9	44,6	31,5	15,0	27,6	47,2	214,4
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2010	I-VI	40,0	5,4	6,8	3,0	25,3	19,8	7,8	12,9	25,2	115,2
2011	I-VI	36,5	5,9	9,2	3,1	30,3	22,1	9,5	14,8	23,9	105,7
	2009/10	96,7	9,4	13,2	7,5	44,9	35,6	15,6	26,7	49,6	214,7
	2010/11	70,7	11,4	16,8	7,5	48,8	49,0	15,9	28,7	46,6	212,5
	X	6,12	1,07	1,22	0,60	2,59	5,31	1,32	2,30	3,98	13,25
	XI	6,52	0,69	1,68	0,80	3,71	4,14	1,32	2,36	3,69	15,01
	XII	6,08	0,84	1,82	0,94	4,04	3,79	1,08	2,33	3,74	13,05
2011	I	5,32	0,65	2,27	1,00	3,64	3,77	1,45	1,99	2,97	14,90
	II	5,43	0,92	1,75	0,62	3,46	3,89	1,29	2,29	3,73	13,88
	III	7,53	1,58	3,06	0,72	5,19	3,87	1,58	2,86	5,73	18,24
	IV	6,81	1,17	2,10	0,27	6,18	3,65	1,38	2,83	3,85	18,25
	V	5,81	1,10	2,14	0,26	5,92	3,55	1,74	2,44	4,66	20,55
	VI	5,59	0,96	2,02	0,24	5,91	3,37	2,03	2,35	3,46	19,99
	VII	6,30	0,90	1,54	0,45	4,26	3,55	1,49	1,90	4,74	17,78
	VIII	7,06	0,79	1,90	0,64	4,88	4,60	1,47	2,45	4,43	16,22
	IX	5,13	0,78	1,85	0,59	4,70	4,26	1,34	2,16	2,43	18,90
	X	3,88	0,29	1,09	0,65	5,16	3,92	1,14	2,20	3,17	18,93

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2009	I-XII	24,4	71,8	221,4	133,8	94,0	66,6	16,9	90,6	252,0	113,5
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2010	I-VI	15,2	42,7	114,6	63,8	76,6	27,6	8,9	44,0	160,9	57,7
2011	I-VI	11,9	48,0	128,0	65,6	87,9	29,3	12,1	49,3	184,43	63,68
	2009/10	29,2	78,4	228,0	131,2	126,2	58,9	17,4	89,7	301,0	115,2
	2010/11	23,6	87,1	247,8	135,2	162,2	62,6	22,1	102,9	353,9	129,5
	X	1,87	7,93	23,50	12,77	15,84	8,03	1,67	9,12	29,16	11,66
	XI	2,24	7,38	21,11	12,46	15,20	5,26	1,90	8,81	28,31	12,69
	XII	1,74	6,77	18,59	12,79	13,66	5,48	1,98	9,95	30,66	11,30
2011	I	1,88	7,41	19,06	10,41	16,51	4,00	1,53	8,53	29,50	11,03
	II	2,51	8,44	19,51	10,09	15,72	5,27	2,15	7,65	27,23	10,24
	III	2,38	9,08	23,25	10,14	15,62	6,05	2,43	10,22	31,19	12,73
	IV	1,95	7,31	21,50	10,75	14,05	3,99	1,80	6,04	30,96	9,83
	V	2,00	8,03	22,54	12,89	12,34	4,21	2,28	8,18	33,76	10,97
	VI	1,48	7,76	22,18	11,46	13,55	5,70	2,25	8,54	31,04	10,82
	VII	1,68	7,60	21,64	10,52	12,10	5,12	2,00	8,66	30,26	11,06
	VIII	1,72	7,38	23,52	10,05	13,63	5,14	1,79	10,08	33,09	13,08
	IX	1,97	6,04	24,69	10,44	13,82	5,06	2,00	9,77	35,65	12,95
	X	1,57	6,60	20,69	10,89	11,58	7,00	1,43	9,36	27,26	10,55

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy		
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80	
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95	
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81	
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50	
2010	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84	
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85	
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08	
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24	
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28	
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27	
	2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36	
III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53		
IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57		
V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60		
VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64		
VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63		
VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65		
IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67		
X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71		
XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72		

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2010	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
	2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3
II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8	
III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5	
IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2	
V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7	
VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6	
VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2	
VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5	
IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0	
X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7	
XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2010	IV	2,335	2,578	4,949	0,889	1,808	3,830	2,308	
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361	
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519	
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531	
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629	
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575	
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385	
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271	
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267	
	2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
		II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
		III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
IV		1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336	
V		1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210	
VI		1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250	
VII		1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403	
VIII		1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426	
IX		1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489	
X		1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417	
XI		1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344	

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

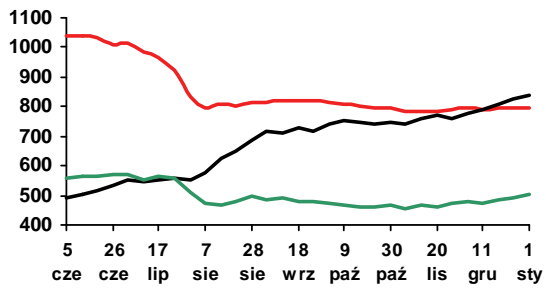
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2010	IV	117	112	106	99	98	89	117	116	124	
	V	124	115	105	103	101	87	122	117	117	
	VI	132	118	120	103	107	98	125	128	108	
	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158	
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151	
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181	
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192	
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189	
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181	
	2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
		II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
		III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
IV		252	254	258	188	190	181	192	210	224	
V		258	234	237	203	201	176	208	220	218	
VI		240	247	194	183	204	187	235	227	228	
VII		202	234	178	185	197	172	221	225	219	
VIII		205	207	185	202	187	165	225	235	215	
IX		207	203	174	197	193	159	215	171	213	
X		187	207	164	188	181	160	163	154	146	
XI		187	172	159	183	183	146	141	147	145	
XII		180	176	161	183	178	150	148	147	145	

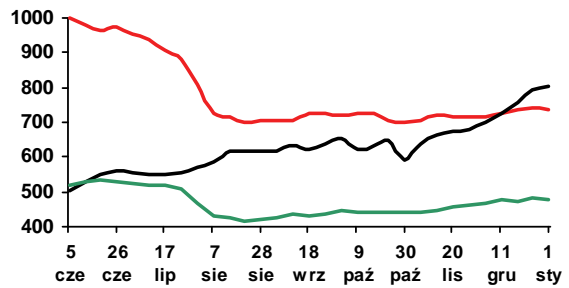
Źródło: biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

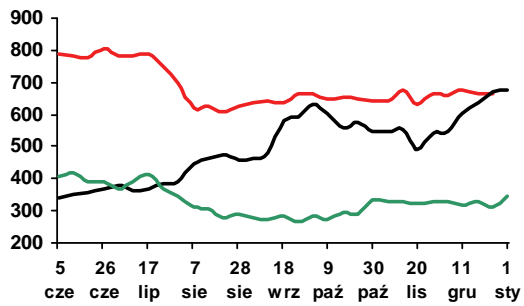
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

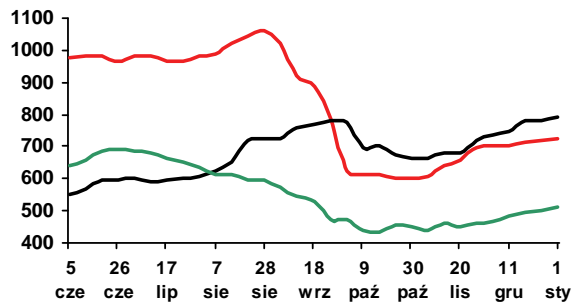
Rys. 2. Pszenica paszowa

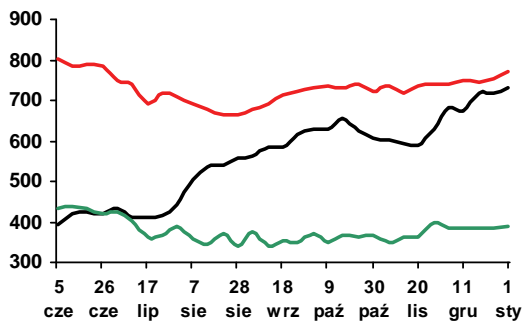
Rys. 3. Żyto paszowe

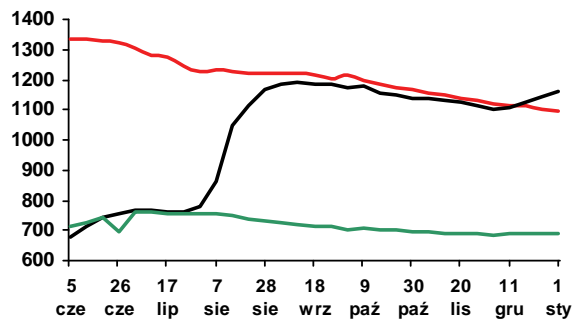
Rys. 4. Kukurydza paszowa

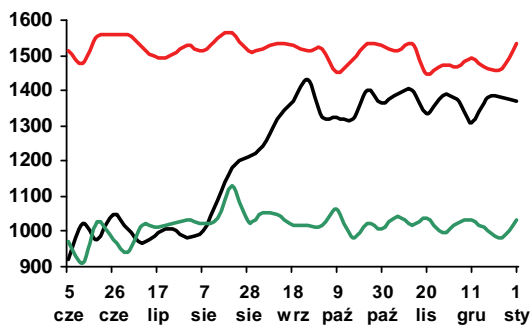
Rys. 5. Jęczmień paszowy

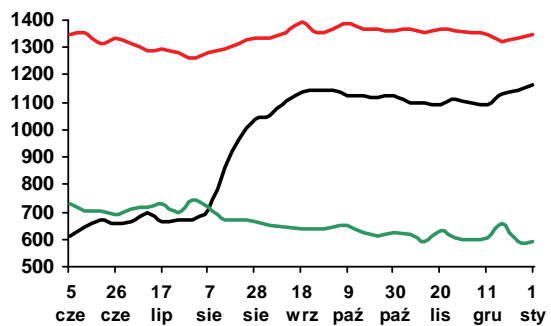
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2011

2010

2009

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2009-11; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W sezonie 2011/2012 powierzchnia uprawy buraków cukrowych wg informacji przemysłu cukrowniczego wyniosła 192 tys. ha, tj. tyle samo co przed rokiem. Kampania cukrownicza przebiegała w bardzo korzystnych warunkach pogodowych, co pozytywnie wpłynęło na plony i ich jakość (zawartość cukru w korzeniach). Plony osiągnęły rekordowy poziom ok. 60 ton/ha. Zawartość cukru w korzeniach wynosi ok. 17,5%, podczas gdy przed rokiem wynosiła średnio 14%. Zbiory mogą zatem wzrosnąć do ok. 11,5 mln ton, co umożliwi produkcję ok. 1750 tys. ton cukru. Produkcja będzie o ok. 350 tys. ton większa od limitu produkcyjnego, a nadwyżki produkcyjne w dużej części będą eksportowane poza obszar UE.

Minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę, która po przeliczeniu na walutę krajową, po kursie euro ok. 4,34 zł, wynosi 114 zł/tonę i jest o ok. 8,5% wyższa niż przed rokiem. Dobra koniunktura na rynku cukru spowodowała, że na kampanię 2011/2012 krajowy przemysł cukrowniczy kontraktował buraki cukrowe o standardowej zawartości cukru 16% po cenach ok. 120 zł/tonę, które są o ok. 14% wyższe od ceny minimalnej i od średniej ceny płaconej w poprzedniej kampanii. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej zobowiązało przemysł cukrowniczy do podzielenia się z plantatorami (50%) nadwyżką wynikającą ze sprzedaży cukru ponad cenę referencyjną (444,40 EUR/tonę) powiększoną o 40 EUR/tonę. Korzystny dla plantatorów kurs euro przyczyni się także do wzrostu płatności cukrowych do 55,60 EUR/tonę, wobec 50,42 EUR/tonę w poprzednim sezonie.

Spożycie cukru w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję spadkową. W 2010 r. konsumpcja cukru na osobę zmalała o 6% do 15,6 kg. Powodem spadku spożycia były wysokie ceny detaliczne oraz utrwalanie się prozdrowotnego modelu konsumpcji w niektórych typach gospodarstw domowych. Spadek bezpośredniego spożycia cukru rekompensowany jest wzrostem konsumpcji przemysłowych artykułów

spożywczych zawierających cukier. Wzrost produkcji i eksportu słodczy pozwala ocenić, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności zwiększyło się do 870 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli zwiększa się zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton). Całkowite zużycie w kraju wynosi podobnie jak w latach poprzednich ok. 1600 tys. ton.

Na krajowym rynku ceny cukru w 2011 r. były wysokie, mimo znacznego wzrostu produkcji i dużego importu. W listopadzie 2011 r. ceny zbytu cukru workowanego wynosiły 3,34 zł/kg i były o 3% wyższe niż przed miesiącem. W tym samym okresie ceny zbytu cukru paczkowanego wzrosły o 1,7% do 3,56 zł/kg. Powodem prawdopodobnie były małe zapasy w zakładach oraz wysokie ceny światowe. W handlu detalicznym ceny cukru wzrosły do 3,94 zł/kg i były o 1% wyższe niż przed miesiącem.

W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2011 r. w ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wyniosło 86 tys. ton, ale było mniejsze niż przed miesiącem, kiedy wynosiło 124 tys. ton. Poprawa salda jest wynikiem bardzo dużej produkcji w kampanii 2011/2012 i koncerty cukrownicze już w trakcie jej trwania rozpoczęły eksport. W październiku 2011 r. eksport wyniósł prawie 40 tys. ton, podczas gdy jednocześnie import ograniczono do 4 tys. ton. Wysokie ceny cukru na świecie wpływają na ceny uzyskiwane w handlu zagranicznym. W październiku 2011 r. ceny eksportowe wynosiły ok. 650 EUR/tonę i były o 50 EUR/tonę niższe niż przed miesiącem. Ceny cukru importowanego z krajów UE wynosiły ok. 840 EUR/tonę, a z krajów trzecich 685 EUR/tonę.

Na rynku światowym w 2011 r. nastąpił spadek cen cukru, w tym głównie cukru surowego. W grudniu 2011 r. ceny cukru surowego spadły do 510 USD/tonę, a cukru białego do 610 USD/tonę. Kontrakty terminowe wskazują, że mimo obserwowanych spadków ceny cukru na rynku światowym wciąż będą wysokie. Notowania cen cukru surowego na letnie miesiące 2012 r. wynoszą ok. 500 USD/tonę, a cukru białego ok. 600 USD/tonę, wobec oczekiwanej większej podaży. W sezonie 2011/2012 światowa produkcja cukru wzrosła o 5%, a konsumpcja o 2,3%. W rezultacie zapasy końcowe w relacji do konsumpcji wzrosną do 41%, podczas gdy w sezonie poprzednim było to 38%.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91
	IV	677,89	677,04	-	649,00	648,83	717,49
	V	702,88	702,47	-	588,04	579,52	869,35
	VI	718,04	718,04	-	416,62	484,44	375,93
	VII	672,97	673,10	672,19	573,99	843,49	429,06
	VIII	688,56	708,17	606,13	565,69	681,57	497,48
	IX	712,68	750,03	589,11	472,72	665,90	450,21
	X	654,38	774,94	535,75	834,54	846,92	685,03

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

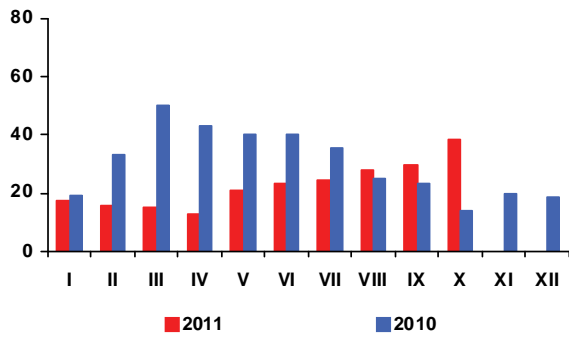
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	XI	2,22	2,25	1,84	2,89
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82
2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
	II	2,09	2,14	1,62	2,71
	III	2,00	2,04	1,57	2,64
	IV	2,01	2,06	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94

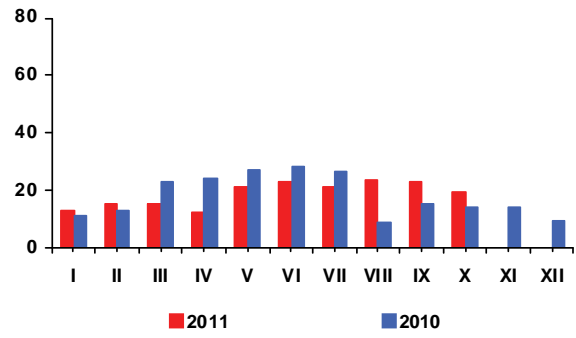
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

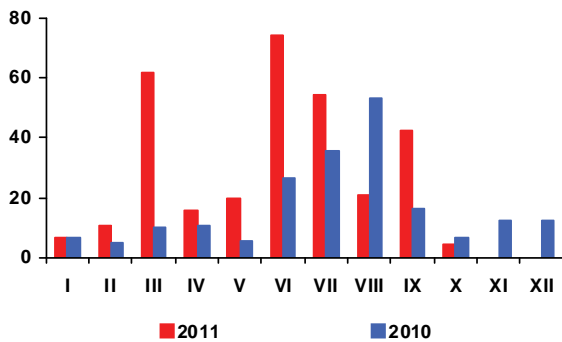
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

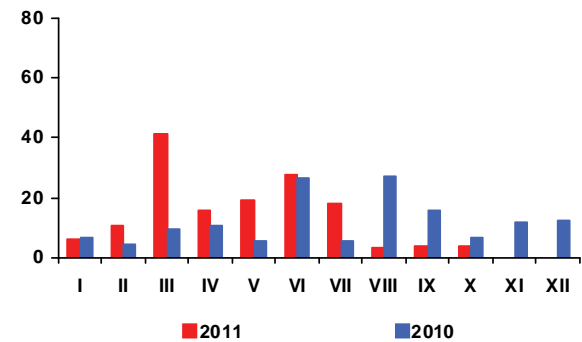
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

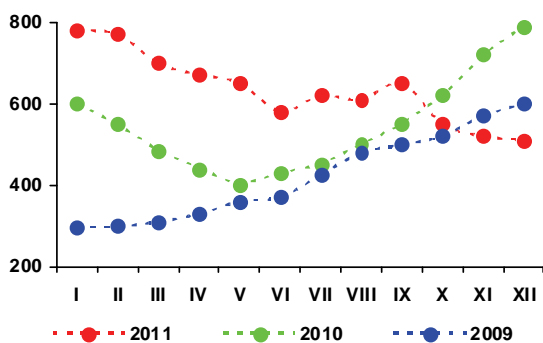
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

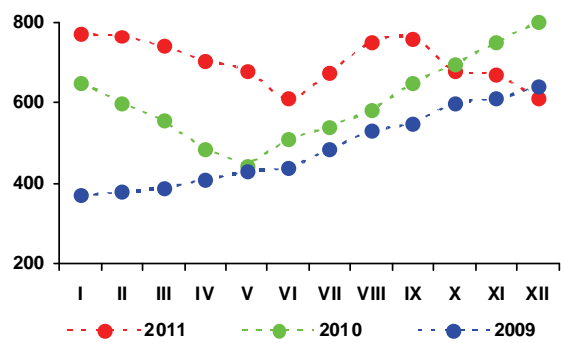
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Na rynku europejskim w listopadzie nastąpiły dalsze spadki cen większości surowców oleistych. Potaniał rzepak i śruta rzepakowa, a ceny oleju rzepakowego wzrosły niewiele. W portach europejskich w listopadzie płacono za rzepak 596 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 11 USD/tonę (o 1,8%) mniej niż przed miesiącem, lecz nadal o 13 USD/tonę (o 2,2%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1290 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 15 USD/tonę (o 1,2%) droższy niż przed miesiącem oraz o 41 USD/tonę (o 3,3%) droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 222 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 21 USD/tonę (o 8,6%) niższa niż przed miesiącem oraz o 67 USD/tonę (o 23,2%) niższa niż przed rokiem.

W sezonie 2011/12 (lipiec/czerwiec) wzrost cen rzepaku i produktów jego przerobu na rynku europejskim będzie mniejszy niż dotychczas przewidywano. Według oceny Oil World z połowy grudnia, ceny rzepaku, jak i oleju rzepakowego wzrosną średnio o 4% w porównaniu z sezonem poprzednim i wyniosą odpowiednio 630 USD/tonę i 1325 USD/tonę, a ceny śruty rzepakowej zmaleją o 8% do 255 USD/tonę. Wyższe będą ceny oleju sojowego (o 5%), ale niższe soi (o 2%) i śruty sojowej (o 9%). Potanieją: nasiona słonecznika (o 8%), olej słonecznikowy (o 3-4%) i śruta słonecznikowa (o 11%).

Organizacja producentów rolnych COPA-COGECA wstępnie prognozuje, iż w sezonie 2012/13 zbiory oleistych w UE-27 wzrosną o 5,2% do 30,3 mln ton, w wyniku wzrostu areалу uprawy i plonów, w tym zbiory rzepaku zwiększą się o 7,7% do 20,8 mln ton, zbiory nasion słonecznika o 0,2% do 8,2 mln ton, a zbiory soi pozostaną na prawie niezmiennym poziomie (1,3 mln ton).

Na rynku krajowym w grudniu za rzepak płacono 1928 zł/tonę, tj. o 1,3% mniej niż przed miesiącem. Zmalała też cena śruty rzepakowej (o 1,4% do 656 zł/tonę), a cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego nieznacznie wzrosła (o 0,8% do 4485 zł/tonę). W relacji do grudnia poprzedniego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego były wyższe odpowiednio o 15% i 19%, a cena śruty rzepakowej była o 10% niższa.

W listopadzie nastąpił dalszy spadek krajowego przerobu rzepaku. Przemysł olejarski (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukował

46,5 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 1,1% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 21,5% mniej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych dziesięciu miesiącach 2011 r. łącznie 444 tys. ton, tj. o 14,0% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego zmalała w porównywalnych okresach o 13,5% do 388 tys. ton, a margaryn została zwiększona o 2,8% do 315 tys. ton.

W październiku wzrósł eksport oleju rzepakowego i margaryn, a zmalał – rzepaku i śruty rzepakowej. Import surowców i produktów oleistych był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Wzrósł tylko znacząco przywóz śrut oleistych, po jego dużym spadku we wrześniu. Import śrut oleistych był w październiku o 5% większy niż w tym samym miesiącu przed rokiem.

Od stycznia do października wywieziono: 136 tys. ton rzepaku (o 64% mniej niż w tym samym okresie 2010 r.), 135 tys. ton oleju rzepakowego (o 30% mniej), 346 tys. ton śruty rzepakowej (o 31% mniej) i 105 tys. ton margaryn (o 11% więcej). Przywieziono: 2110 tys. ton śrut oleistych (o 2% mniej niż w okresie styczeń - październik 2010 r.), 412 tys. ton olejów roślinnych (o 33% więcej), 436 tys. ton nasion oleistych (o 39% więcej), w tym 317 tys. ton rzepaku (o 52% więcej) oraz 56 tys. ton margaryn (o 1% więcej).

Dynamika wzrostu cen detalicznych tłuszczów roślinnych była w listopadzie nadal niższa niż cen tłuszczów zwierzęcych. W relacji miesiąc do miesiąca tłuszcze roślinne podrożały średnio o 0,2%, a tłuszcze zwierzęce o 1,7%. W listopadzie w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były bardzo wysokie. Za margaryny konsumenci płacili średnio o 8,9% więcej niż przed rokiem, a za oleje roślinne o 9,2% więcej. Ceny masła były wyższe o 7,3%, a pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 20,8%.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	362 206	210 006	1 034 814	27,14	23,8	85,3
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2010 X	59 240	37 621	22 153	74 708	1,96	37,4	79,3
XI	60 200	29 772	23 131	66 841	1,75	38,4	90,1
XII	52 528	43 663	18 552	77 639	2,04	35,3	67,7
2011 I	54 036	28 066	11 307	70 795	1,86	20,9	76,3
II	50 165	36 505	8 949	77 721	2,04	17,8	64,5
III	38 596	50 511	12 215	76 892	2,02	31,6	50,2
IV	48 936	50 682	15 022	84 596	2,22	30,7	57,8
V	46 034	34 051	13 254	66 831	1,75	28,8	68,9
VI	23 494	40 318	12 937	50 875	1,33	55,1	46,2
VII	33 792	36 215	13 347	56 660	1,49	39,5	59,6
VIII	55 018	37 068	16 396	75 690	1,98	29,8	72,7
IX	47 016	53 361	17 778	82 599	2,17	37,8	56,9
X	46 522	45 653	22 921	69 254	1,82	49,3	67,2
Zmiany w %							
X 2011 IX 2010	-1,1	-14,4	28,9	-16,2	-16,2	x	x
X 2011 X 2010	-21,5	21,3	3,5	-7,3	-7,3	x	x
X 2011 XII 2010	-11,4	4,6	23,6	-10,8	-10,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	30 235	182 891	729 958	19,13	20,7	120,9
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
X	59 240	4187	19 812	43615	1,14	33,4	135,8
XI	60 200	3704	22 222	41682	1,09	36,9	144,4
XII	52 528	4706	16024	41210	1,08	30,5	127,5
2011 I	54 036	2284	10733	45587	1,20	19,9	118,5
II	50 165	3253	8284	45134	1,18	16,5	111,1
III	38 596	8323	10029	36890	0,97	26,0	104,6
IV	48 936	7866	14681	42121	1,10	30,0	116,2
V	46 034	5578	12761	38851	1,02	27,7	118,5
VI	23 494	5476	12330	16640	0,44	52,5	141,2
VII	33 792	5537	12943	26386	0,69	38,3	128,1
VIII	55 018	7227	15808	46437	1,22	28,7	118,5
IX	47 016	10500	17148	40368	1,06	36,5	116,5
X	46 522	7354	19926	33950	0,89	42,8	137,0
Zmiany w %							
X 2011 IX 2010	-1,1	-30,0	16,2	-15,9	-15,9	x	x
X 2011 X 2010	-21,5	75,6	0,6	-22,2	-22,2	x	x
X 2011 XII 2010	-11,4	56,3	24,4	-17,6	-17,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	2 274 379	610 496	2 987 804	46,1	44,3
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
X	88 860	208 490	56 516	240 834	63,6	36,9
XI	90 300	307 107	64 297	333 110	71,2	27,1
XII	78 792	198 638	64 472	212 958	81,8	37,0
2011 I	81 054	249 499	46 734	283 819	57,7	28,6
II	75 248	234 082	41 388	267 942	55,0	28,1
III	57 894	171 867	44 038	185 723	76,1	31,2
IV	73 404	223 305	42 398	254 311	57,8	28,9
V	69 051	252 485	37 368	284 168	54,1	24,3
VI	35 241	233 019	32 108	236 152	91,1	14,9
VII	50 688	159 985	19 454	191 219	38,4	26,5
VIII	82 527	227 190	51 833	257 884	62,8	32,0
IX	70 524	140 366	44 139	166 751	62,6	42,3
X	69 783	218 348	32 994	255 137	47,3	27,4
Zmiany w %						
X 2011 IX 2010	-1,1	55,6	-25,2	53,0	x	x
X 2011 X 2010	-21,5	4,7	-41,6	5,9	x	x
X 2011 XII 2010	-11,4	9,9	-48,8	19,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	9 811	551 254	782 478	41,6	169,2
2010 I-XII	1 276 464	13 697	627 199	662 962	49,1	192,5
X	88 860	722	53 516	36 066	60,2	246,4
XI	90 300	1 335	61 759	29 876	68,4	302,2
XII	78 792	836	62 414	17 214	79,2	457,7
2011 I	81 054	1 519	44 634	37 939	55,1	213,6
II	75 248	1 390	39 192	37 446	52,1	201,0
III	57 894	1 303	41 086	18 111	71,0	319,7
IV	73 404	1 512	38 999	35 917	53,1	204,4
V	69 051	1 932	31 060	39 923	45,0	173,0
VI	35 241	1 243	26 072	10 412	74,0	338,5
VII	50 688	362	14 324	36 726	28,3	138,0
VIII	82 527	2 042	44 794	39 775	54,3	207,5
IX	70 524	1 805	36 035	36 294	51,1	194,3
X	69 783	1 873	29 819	41 837	42,7	166,8
Zmiany w %						
X 2011 IX 2010	-1,1	3,8	-17,2	15,3	x	x
X 2011 X 2010	-21,5	159,4	-44,3	16,0	x	x
X 2011 XII 2010	-11,4	124,0	-52,2	143,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
X	37 748	6 483	14 286	29 945	0,79	37,8	126,1
XI	39 566	5 806	12 792	32 580	0,85	32,3	121,4
XII	29 599	5 850	10 658	24 791	0,65	36,0	119,4
2011 I	30 098	3 616	10 149	23 565	0,62	33,7	127,7
II	26 857	4 331	9 159	22 029	0,58	34,1	121,9
III	33 448	5 357	11 995	26 810	0,70	35,9	124,8
IV	30 933	5 368	9 383	26 918	0,71	30,3	114,9
V	28 648	4 473	9 455	23 666	0,62	33,0	121,1
VI	29 058	5 505	9 090	25 473	0,67	31,3	114,1
VII	28 351	5 712	9 321	24 742	0,65	32,9	114,6
VIII	38 022	8 106	12 269	33 859	0,89	32,3	112,3
IX	33 927	6 723	11 583	29 067	0,76	34,1	116,7
X	35 159	6 477	12 746	28 890	0,76	36,3	121,7
Zmiany w %							
<u>X 2011</u> IX 2010	3,6	-3,7	10,0	-0,6	-0,6	x	x
<u>X 2011</u> X 2010	-6,9	-0,1	-10,8	-3,5	-3,5	x	x
<u>X 2011</u> XII 2010	18,8	10,7	19,6	16,5	16,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
XI	1463,0	708,9	2,06
XII	1675,0	779,7	2,10
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
VI	1817,0	990,7	1,83
VII	1827,0	861,6	2,12
VIII	1855,6	754,8	2,46
IX	1881,1	767,7	2,45
X	1970,0	753,5	2,61
XI	1954,0	747,5	2,61
Zmiany w %			
<u>XI 2011</u> X 2011	-0,8	-0,8	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	33,6	5,4	x
<u>XI 2011</u> XII 2010	16,7	-4,1	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

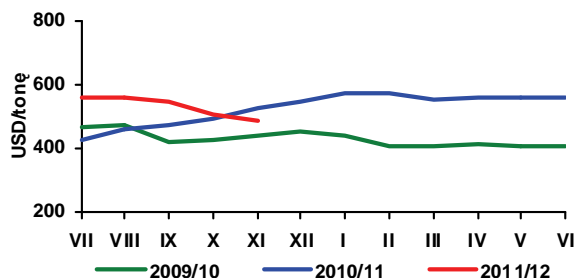
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2010 X	4,43	7,04	15,96	4,50	5,88	13,68	21,30	5,52
XI	4,47	6,83	15,94	4,59	6,00	13,68	21,35	5,52
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
VI	5,32	7,13	16,79	4,78	6,82	13,63	22,35	5,72
VII	5,29	7,22	16,96	4,94	6,88	13,65	22,45	5,76
VIII	5,25	7,12	17,05	4,99	6,92	13,70	22,65	5,88
IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
X	5,40	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
Zmiany w %								
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	-0,7	0,4	1,0	3,3	-0,3	0,5	1,1	7,8
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	20,8	4,8	11,0	36,4	14,7	2,0	8,2	30,4
<u>X 2011</u> <u>XII 2010</u>	22,7	7,0	10,6	36,4	15,2	3,0	8,2	30,4

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

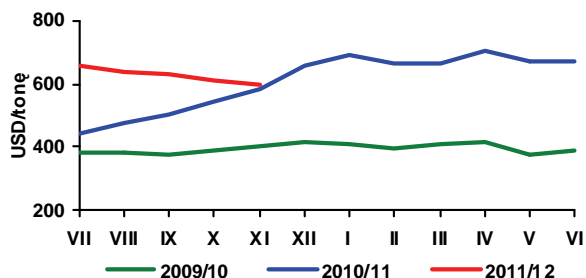
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

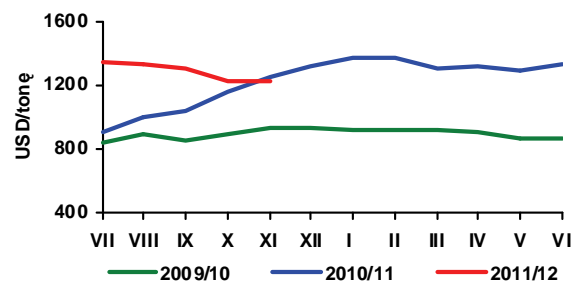
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

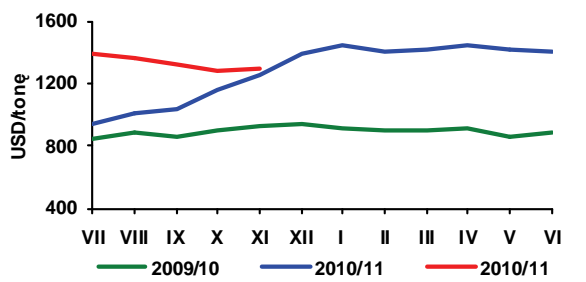
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

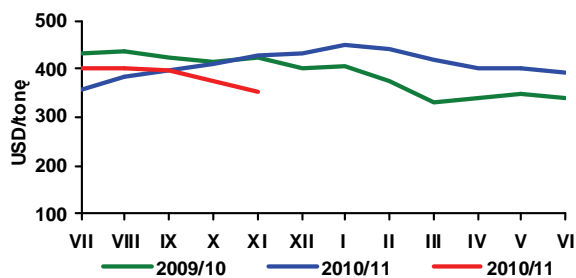
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

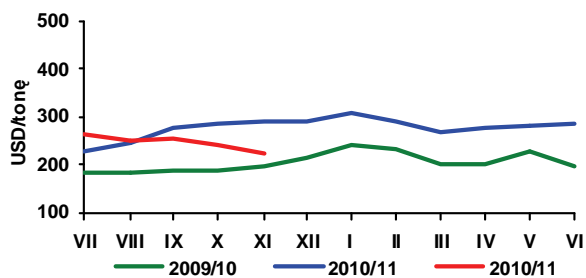
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

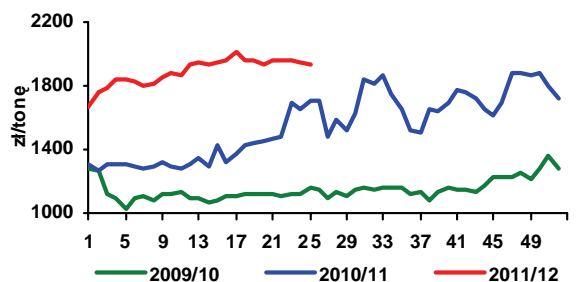
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

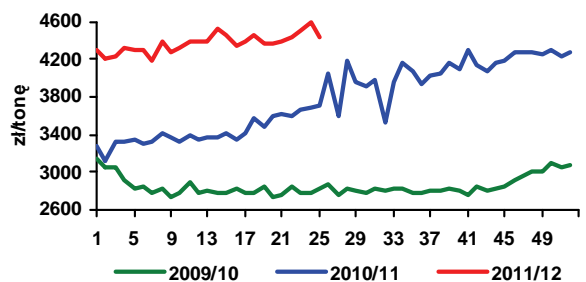
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

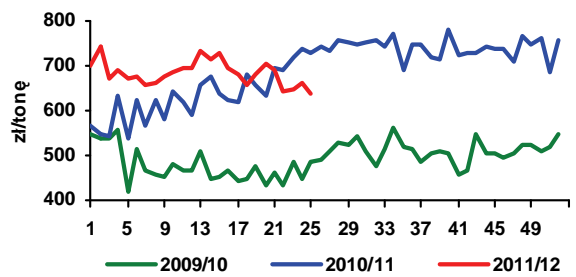
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

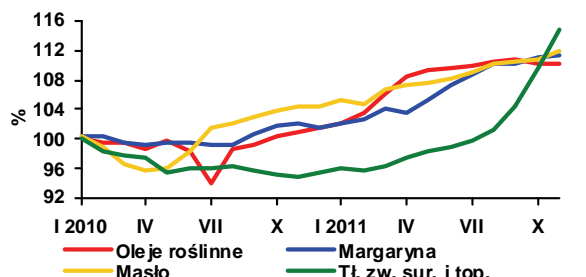
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2009 = 100%)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Według najnowszych szacunków GUS powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła w 2011 r. 406 tys. ha i była o 1,4% większa od ubiegłorocznej, ale była mniejsza w porównaniu do średniej z lat 2001-05 o ponad 0,4 mln ha, tj. o 50%. Plony ziemniaków były rekordowe i wyniosły 230 dt/ha, wobec 211 dt/ha w roku poprzednim. Zbiory ziemniaków w 2011 r. wyniosły blisko 9,4 mln ton i były o 10,8% większe od zbiorów w 2010 r., ale o 33,9% niższe od średnich zbiorów z lat 2001-05. W porównaniu z wrześniową oceną GUS jest to poziom o ok. 1,2 mln ton wyższy.

W 2011 r. znacząco wzrosły zbiory ziemniaków również w pozostałych krajach UE, mających decydujący wpływ na kształtowanie się sytuacji na unijnym rynku ziemniaków. W UE-5 (Niemcy, Francja, Holandia, Belgia i Wlk. Brytania) zbiory ziemniaków jadalnych wzrosły o ponad 11%, głównie dzięki o ponad 9% wyższemu plonowi, gdyż areał uprawy zwiększył się o niespełna 2%. Wzrost plonów i zbiorów ziemniaków spowodował, że ich ceny na europejskich rynkach są obecnie nawet o 60-70% niższe w porównaniu z sezonem poprzednim. Tak niski poziom cen ziemniaków w krajach Europy Zachodniej wywiera presję na poziom cen na rynku krajowym.

Na początku sezonu, gdy podaż ziemniaków wczesnych była relatywnie mała, spadek cen ziemniaków w Polsce nie był jeszcze znaczący. Natomiast wraz ze wzrostem podaży ziemniaków z głównego zbioru, ceny zaczęły szybko maleć. W IV kwartale 2011 r. ceny targowiskowe oscylowały ok. 600 zł/dt, wobec 1080 zł/dt w analogicznym okresie 2010 r. W okresie zimy i wczesną wiosną sezonowy wzrost cen będzie znacznie mniejszy aniżeli w latach poprzednich, a ich poziom będzie tylko nieznacznie wyższy od ich obecnego poziomu.

Głębszy spadek cen ma miejsce na rynkach hurtowych. W IV kwartale średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych wyniósł ok. 36 zł/dt, wobec 76 zł/dt w analogicznym okresie 2010 r. W następnych miesiącach ceny hurtowe ziemniaków nadal będą niskie i w skali całego sezonu 2011/12 mogą wynieść ok. 45 zł/dt, wobec 105 zł/dt w sezonie poprzednim.

Nadal utrzymuje się niewielki spadek cen przetworów ziemniaczanych, przy czym jest on głębszy w przypadku skrobi ziemniaczanej. Jej cena zbytu

w listopadzie kształtowała się na poziomie 2,76 zł/kg i była o 3% niższa niż miesiąc wcześniej, ale o 2% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. W ostatnim miesiącu również o 3% potaniała mąka ziemniaczana w sprzedaży detalicznej, ale obecna jej cena jest aż o 69% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem sprzed roku.

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2011 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 112,3 tys. ton, wobec 106,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost, z 17,3 do 18,0 tys. ton, zanotowano też w eksporcie chipsów. Eksport suszu był niższy o 0,3 tys. ton niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2010 r. i wyniósł 5,8 tys. ton. O połowę zmalała sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi i mąki ziemniaczanej (z 50,3 do 24,6 tys. ton), wzrósł natomiast eksport syropów skrobiowych (z 37,6 do 39,9 tys. ton) i dekstryn (z 7,7 do 8,7 tys. ton). W dalszej części sezonu eksport przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie będzie nadal rósł.

Import frytek w okresie styczeń-październik 2011 r. wyniósł 48,7 tys. ton, wobec 27,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Import chipsów wzrósł w tym czasie z 5,6 do 7,2 tys. ton, a suszu z 0,9 do 1,9 tys. ton. W 2011 r. miał miejsce znaczący wzrost importu produktów skrobiowych. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2011 r. sprowadzono 197 tys. ton syropów skrobiowych i 86,3 tys. ton skrobi nieprzetworzonych, wobec odpowiednio: 169,3 i 85,4 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wyższy był również przywóz skrobi modyfikowanych (62,9 tys. ton, wobec 56,6 tys. ton w porównywalnym okresie 2010 r.).

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu był niewielki i wyniósł zaledwie 7,0 tys. ton, z tego 6,1 tys. ton sprzedano na rynki na rynki krajów WNP (na Białoruś, do Rosji i Mołdawii), a 0,9 tys. ton do krajów UE. Natomiast ich import w tym okresie wyniósł 24,1 tys. ton, wobec 16,3 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600	12 700	-	-	-
VII	27 800	29 100	26 500	-	-	-
VIII	43 700	45 500	61 800	-	117	910
IX	249 400	149 000	289 100	24 818	12 923	35 524
X	299 300	297 900	302 700	40 781	32 774	42 123
XI	121 900	166 200	183 100	15 192	15 603	
XII	38 500	70 400			16	
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	863 200 ^b	80 791	61 433	78 557

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2010 VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	87	24	23 340	2 095	557	4 283	690	8 963	1 569	557
II	219	-	15 974	1 970	328	3 743	848	9 777	1 982	659
III	276	624	13 693	1 675	550	4 434	1 033	11 205	1 945	607
IV	54	814	3 901	1 653	1 657	3 836	783	11 520	1 806	649
V	271	240	2 056	1 124	1 474	3 971	660	10 847	1 734	476
VI	1 087	-	2 021	2 084	1 171	4 284	702	11 840	2 295	463
VII	582	-	4 210	2 176	5	3 990	991	11 109	1 943	228
VIII	47	-	190	1 007	3	5 131	987	13 325	1 892	257
IX	56	-	596	3 114	13	3 199	1 159	12 731	1 560	856
X	62	-	1 264	6 356	10	3 070	859	10 981	1 185	1 069

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2010 VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
2010 VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
2010 IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
2010 X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
2010 XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
2010 XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	831	532	15 101	566	4 974	12 442	5 502	4 115	605	124
2011 II	1 193	1 232	14 119	1 319	7 355	11 992	5 386	4 308	807	191
2011 III	4 506	6 908	24 087	1 354	9 213	24 624	7 064	6 510	1 113	276
2011 IV	6 990	7 490	26 013	1 408	8 680	20 440	6 180	5 814	836	346
2011 V	23 151	2 203	42 226	913	9 117	27 752	6 263	6 803	708	174
2011 VI	9 445	67	25 279	640	9 195	21 557	5 880	7 383	804	157
2011 VII	125	537	16 262	1 054	7 139	17 751	6 485	6 643	552	104
2011 VIII	20	-	1 840	1 011	6 378	20 793	6 552	3 923	910	207
2011 IX	17	-	3 373	914	7 805	24 950	6 722	3 393	804	226
2011 X	16	-	1 885	457	5 380	15 070	5 697	3 378	193	97

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	24,7	25,2	23,9	23,8	96,4	99,8
	targowiskowa	105,6	68,0	61,4	61,3	58,0	99,8
	detaliczna (zł/kg)	1,35	0,83	0,77	0,77	57,0	100,0
	importowa	81,4	111,0	80,0	.	81,5	72,1
	eksportowa	69,8	88,6	40,3	.	49,5	45,4
Relacje cen	skup / targowisko	0,23	0,37	0,39	0,39	-	-
	targowisko / detal	0,78	0,82	0,80	0,80	-	-
	skup / detal	0,18	0,30	0,31	0,31	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	149,3	163,7	164,6	167,1	111,9	101,6
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,71	3,10	2,85	2,76	101,8	96,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,06	7,30	7,07	6,87	169,2	97,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,76	9,76	9,64	9,54	97,7	99,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,70	34,30	34,50	34,60	99,7	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,20	9,42	9,46	9,50	103,3	100,4

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

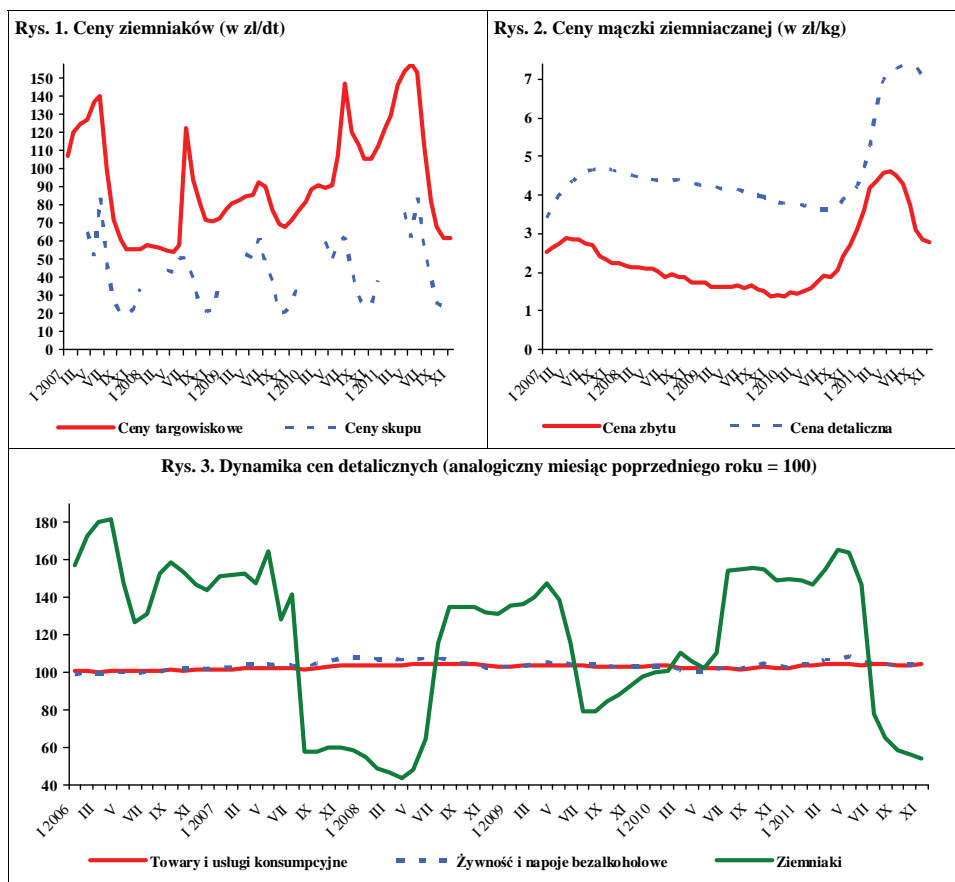
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2010		2011		wsk. zmian cen	
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	118,0	74,8	68,1	70,7	59,9	103,8
2	Kujawsko-pomorskie	101,8	64,4	58,6	58,2	56,1	99,2
3	Lubelskie	82,0	73,9	62,1	60,6	73,3	97,6
4	Lubuskie	123,6	79,3	75,5	87,7	70,6	116,2
5	Łódzkie	104,1	50,6	46,0	45,2	44,1	98,2
6	Małopolskie	114,3	69,1	58,4	58,6	50,1	100,3
7	Mazowieckie	93,9	67,8	63,1	60,0	64,3	95,1
8	Opolskie	126,3	66,3	55,9	54,5	41,9	97,5
9	Podkarpackie	125,6	71,6	64,7	63,1	51,3	97,5
10	Podlaskie	81,9	72,0	59,2	60,2	73,6	101,6
11	Pomorskie	109,6	68,1	67,6	68,1	63,2	100,7
12	Śląskie	124,2	64,1	62,6	64,4	52,1	102,9
13	Świętokrzyskie	93,2	57,2	46,5	50,9	56,0	109,3
14	Warmińsko-mazurskie	100,1	83,0	82,9	81,8	83,9	98,7
15	Wielkopolskie	108,1	66,2	61,0	58,2	53,7	95,5
16	Zachodniopomorskie	113,5	79,8	72,6	75,5	65,9	104,0
maksimum		126,3	83,0	82,9	87,7	x	
minimum		81,9	50,6	46,0	45,2		
różnica w %		54,2	64,2	80,2	93,9		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W grudniu 2011 r. w porównaniu z listopadem 2011 r. na rynku produktów świeżych oraz w firmach eksportowych ceny skupu większości warzyw wzrosły. W skupie na eksport podrożały: ziemniaki (o 18%), pietruszka (o 11%), kapusta biała i pekińska (o 9%), seler i pieczarki (o 4%). Spośród warzyw do bezpośredniego spożycia w niewielkim stopniu (do 5%) wzrosły ceny cebuli, marchwi i buraków, a spadły ceny pomidorów szklarniowych (o 23%). Z warzyw kierowanych na eksport odnotowano niewielki spadek cen (do 5%): marchwi, cebuli, kapusty czerwonej i buraków. W zakładach przetwórczych więcej płacono za cebulę obieraną, a mniej za pietruszkę. Nie zmieniły się ceny kapusty białej, marchwi na kostkę i buraków. W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków (o 62%), pomidorów (o 29%) i buraków, a obniżyły się: kapusty białej (o 24%), marchwi oraz cebuli.

W listopadzie 2011 r. w relacji do grudnia 2010 r. w skupie i na rynkach hurtowych odnotowano spadek cen warzyw, prócz ogórków spod oston (wzrost ceny o 18%) i pieczarek (w skupie do bezpośredniego spożycia o 16%). Najbardziej obniżyły się ceny skupu: kapusty białej (od 70% do 76% w zależności od kierunku przeznaczenia) i cebuli (od 59% do 75%). W skupie na eksport odnotowano najwyższy spadek cen: kapusty czerwonej (o 74%), ziemniaków (o 68%), kapusty pekińskiej (o 53%), buraków (o 49%), selerów (o 46%) i marchwi (o 43%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny: kapusty białej (o 77%), cebuli (o 62%), buraków (o 32%), marchwi (o 30%) oraz pomidorów (o 17%).

W listopadzie 2011 r., w stosunku do października 2011 r., w handlu detalicznym podrożała papryka (o 29%), pomidory (o 47%) i kalafior (o 27%). Ceny innych warzyw, jak: cebuli, kapusty białej, marchwi, buraków, selerów i porów – obniżyły się w małym stopniu (do 5%). W tym samym okresie ceny większości przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się.

W relacji do listopada 2010 r. w handlu detalicznym obniżyły się ceny niemal wszystkich warzyw, a najbardziej: kapusty białej (o 53%), cebuli (o 34%), selerów (o 30%), pomidorów (o 23%), i w mniejszym stopniu (poniżej 20%): buraków, porów, marchwi i papryki. Podrożały kalafior i pieczarki. Spośród przetworów warzywnych odnotowano wzrost cen: szpinaku mrożonego (o 11%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 9%), koncentratu pomidorowego (o 6%), kalafiorów mrożonych (o 5%) oraz kukurydzy konserwowej (o 4%). Ceny pozostałych przetworów utrzymały się na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego.

W październiku 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze o 146% zwiększyły produkcję konserw warzywnych, a o 32% zmniejszyły produkcję soku pomidorowego, o 22% marynat i o 13% warzyw mrożonych.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

W październiku 2011 r. wyeksportowano 32,6 tys. t warzyw świeżych o wartości 16,2 mln EUR. W stosunku do października 2010 r. wolumen eksportu warzyw obniżył się o 4%, a jego wartość o 22%. Na spadek wolumenu eksportu wpłynęła niższa o 31% sprzedaż ogórków i o 29% pomidorów. Wyższy był o 20% eksport marchwi, o 17% kapusty i o 14% cebuli. W tym okresie wyeksportowano 43,7 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 30,1 mln EUR. Eksport przetworów zmalał więc o 12%, a jego wartość o 13%. Obniżyła się sprzedaż suszy (o 39%) oraz marynat i mrożonek (o 15%). Więcej o 9% wyeksportowano konserw warzywnych.

Import warzyw świeżych w październiku 2011 r. wyniósł 15,6 tys. ton, a jego wartość 9,2 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2010 r. ilość zakupionych w krajach trzecich warzyw świeżych była niższa o 39%, a ich wartość o 38%. Do spadku importu przyczynił się o 56% niższy zakup pomidorów, o 54% cebuli, o 50% kapusty, o 42% czosnku, o 34% marchwi i o 26% papryki. Wyższy o 6% był wolumen importu ogórków. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 16,4 tys. ton, a ich wartość 15,4 mln EUR. W odniesieniu do października 2010 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 15%, a ich wartość o 12%. Mniej o 40% zakupiono marynat, o 32% koncentratu pomidorowego o 21% mrożonek, a wzrósł o 9% import konserw. W okresie od stycznia do października 2011 r., wg wstępnych danych CAAC, w handlu świeżymi warzywami saldo było ujemne i wynosiło -91,5 mln EUR. W stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się o 16%. W handlu przetworami warzywnymi wpływy z eksportu wyższe były od wartości importu o 112,3 mln EUR. W relacji do analogicznego okresu w 2010 r. dodatnie saldo utrzymało się na podobnym poziomie.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2010 X	1,08	1,77	0,77	0,79	0,75	-	-	-	4,05	1,99	4,75
XI	1,05	1,75	0,87	0,78	0,76	-	-	-	5,26	-	4,51
XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
VII	1,33	2,35	0,33	1,09	0,68	1,24	0,86	-	2,22	1,35	4,71
VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
Wskaźnik zmian w %											
XII 2011 XI 2011	102	97	109	105	104	x	x	x	77	x	104
XII 2011 XII 2010	41	59	24	67	56	x	x	x	77	x	116

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2010 X	1,30	0,49	0,25	0,20	0,90	-	1,83	1,33	-	0,60	0,32
XI	1,45	0,67	0,24	0,25	0,85	-	1,96	1,57	-	-	-
XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
VII	0,69	-	-	-	-	0,74	1,56	1,16	1,71	-	-
VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
XII 2011 XI 2011	104	100	100	100	95	x	x	x	x	x	x
XII 2011 XII 2010	34	30	85	71	63	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2010 X	3,79	-	1,41	0,69	1,19	3,44	0,61	1,50	1,45	0,95	1,53	0,48	-
XI	4,64	-	1,32	0,71	1,23	-	0,59	1,48	1,46	0,90	1,50	0,52	-
XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
VII	1,85	0,70	0,60	0,31	1,03	-	0,80	-	2,45	1,08	2,48	0,63	0,41
VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	x	x	109	109	97	x	95	111	104	96	100	97	118
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	x	x	47	24	26	x	57	x	54	25	85	51	32

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2010 VI	3 573	24 326	4 426	4 439
VII	3 034	29 506	15 363	15 284
VIII	3 439	43 319	12 776	19 052
IX	3 435	61 474	20 536	8 351
X	3 387	72 527	11 415	8 048
XI	3 467	62 157	8 110	6 559
XII	3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII	40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I	2 774	39 098	8 650	3 015
II	3 236	33 982	10 668	3 244
III	3 404	38 993	12 850	3 936
IV	4 411	25 240	10 022	3 560
V	3 437	18 899	10 037	2 235
VI	3 668	24 673	20 610	2 904
VII	2 457	33 754	19 818	12 577
VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	68	87	246	78

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011						X 2011 X 2010 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X			
Warzywa ogółem	33110	32695	33921	24705	30428	401947	22847	27640	50112	38986	42985	33209	24624	32144	36369	32646	96		
Cebula	8849	7691	7390	7500	7806	118970	5908	7504	15911	10370	11694	6444	5423	8870	9094	8434	114		
Kapusta	1587	3412	2552	3169	5677	54136	5247	6990	11658	8744	3191	1541	1152	1471	2729	2974	117		
Marchew	1113	1739	1532	1595	2105	37971	1776	1946	3308	3550	3978	3332	983	859	1291	1840	120		
Ogórki	4178	1014	398	218	412	12165	203	240	350	1096	1218	941	3147	3191	1059	277	69		
Pomidory	11206	9319	12566	3642	3335	71914	1509	718	1395	3352	11457	12298	6178	8971	10955	8931	71		
Kalafiory	2118	2635	2145	1223	504	13417	159	189	440	418	437	2810	3413	2820	2821	2156	100		
Przetwory ogółem	32019	43462	49714	50120	43022	506901	39983	45999	50953	37782	32208	33269	28592	33202	39767	43728	88		
Susze	1782	2010	1931	1701	1955	21182	1786	1926	2027	1746	1670	1415	1729	984	1123	1185	61		
Marynaty	2086	2980	3126	3035	3113	31534	2416	2097	3669	2861	2630	2089	1989	2287	2812	2662	85		
Konserwy	2984	4278	5155	5429	4545	46123	3560	4067	4375	3731	2779	2534	2307	2660	3821	5608	109		
- <i>kapusta kwasz.</i>	549	607	718	941	968	8185	706	720	975	917	621	616	302	389	652	727	101		
Mrożonki	21626	30197	35286	35144	28828	353744	27262	32936	34396	24498	19998	21987	18643	23066	27456	30106	85		
Pieczarki i ich przetwory	14642	16633	20076	20636	20402	217806	17815	18705	20411	18851	18532	15571	12414	14605	15541	18370	92		
Warzywa ogółem	17925	19323	20697	13596	16409	199421	11948	13880	24634	19609	24283	17588	12734	15265	18474	16220	78		
Cebula	3198	3215	3324	3584	3599	45125	3065	3425	6145	3785	3539	2406	2020	3072	3099	2922	88		
Kapusta	454	883	624	728	1558	13010	1643	2443	4789	3132	1304	431	189	251	482	487	78		
Marchew	237	392	292	343	461	6942	436	539	819	775	791	742	308	202	310	343	117		
Ogórki	1356	632	334	194	421	6577	207	271	377	1064	1004	512	1068	851	488	261	78		
Pomidory	8512	8045	10572	3664	2941	63291	1293	787	1862	2983	8484	7020	4665	5576	7192	6758	64		
Kalafiory	1245	1526	1300	734	327	7853	120	148	339	264	374	1434	1422	1234	1591	1191	92		
Przetwory ogółem	22210	29831	34580	34972	30804	348795	28657	33329	37256	27209	24081	24862	20987	23819	27803	30078	87		
Susze	2906	3433	3672	3330	2658	35465	3158	3355	3552	2746	2749	2218	2698	2654	2978	3196	87		
Marynaty	1997	2622	2952	2677	2767	27969	2023	1857	3070	2413	2341	1800	1796	1960	2579	2371	80		
Konserwy	2732	3946	4360	4856	4036	43620	3153	3937	4326	3276	2786	2717	2475	2768	3708	5044	116		
- <i>kapusta kwasz.</i>	245	323	419	579	625	4564	457	467	632	624	432	420	214	222	384	439	105		
Mrożonki	11115	16015	19661	19755	17152	189742	15960	19469	19991	13967	11241	12287	10225	12594	14291	15211	77		
Pieczarki i ich przetwory	20028	23155	27350	28375	29180	299730	25887	25195	29895	26776	26790	21358	19026	21444	22570	25466	93		

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAA C (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011												X 2011 X 2010
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony									
Warzywa ogółem	10852	18937	25558	43238	43788	435884	48326	48145	66407	56417	58368	42937	25221	8357	7725	15610	61								
Cebula	3528	8748	8308	10921	8358	107544	8096	7668	10261	8728	11973	14907	7431	2012	1939	3811	46								
Kapusta	471	1956	4482	4008	2652	25224	1661	1500	3124	4735	3855	300	51	142	185	2254	50								
Marchew	1161	476	509	563	1532	37639	1857	2412	4526	6025	8420	11581	3166	895	285	335	66								
Ogórki	339	1107	2196	4455	4956	32971	5649	5203	5002	2950	1122	1176	519	39	623	2334	106								
Pomidory	1918	2537	2486	10320	12500	104984	15116	14139	19213	12459	13443	8075	4384	1178	871	1089	44								
Papryka	1080	1736	2681	3956	3615	37174	4105	4262	4621	3369	4597	3686	3341	1957	1888	1980	74								
Czosnek	711	668	461	297	681	6243	174	169	449	775	849	319	496	651	542	266	58								
Przetwory ogółem	17766	19373	19332	20864	18081	226352	19322	19647	22012	14912	15269	14344	14179	18628	18228	16417	85								
Mrożonki	2285	3362	3810	3739	3065	40024	3914	4547	4698	2309	2089	2334	1745	2323	3500	3016	79								
Susze	1814	1420	1216	1396	1499	20378	2446	1505	1308	1670	1572	1482	1939	1743	1469	1207	99								
Marynaty	1226	1092	2082	2261	1589	17794	1564	1776	1378	892	1242	1006	599	1125	1448	1251	60								
Konserwy	3233	4467	3985	5103	4764	42489	3281	3838	5142	3202	3078	2589	2896	4326	3421	4339	109								
-kukurydza konserw.	1455	2089	2038	2710	2156	19556	1295	1618	2649	1649	776	745	1226	2498	1521	2129	104								
Koncentrat pomid.	7217	7221	6266	5904	4914	80499	5744	5036	6312	4654	5064	5132	5438	6772	6165	4238	68								
Warzywa ogółem	6867	10468	14705	33865	40321	352220	40690	43536	55098	41235	36935	16469	11472	5985	5548	9188	62								
Cebula	759	1851	1775	2166	1926	27164	1943	1911	3059	1732	2190	1943	1054	456	518	691	39								
Kapusta	147	291	635	834	606	6486	488	574	1495	2309	1868	99	15	32	45	421	66								
Marchew	286	118	163	235	494	9847	609	862	1484	1684	2428	2807	770	259	146	179	110								
Ogórki	110	629	1415	4355	4323	31152	4738	5220	4131	2163	697	484	241	27	314	1549	109								
Pomidory	1585	2883	3086	11991	14604	118452	15017	15702	19770	12189	10917	3966	2680	1060	1013	1560	51								
Papryka	996	1335	2357	4803	6684	57240	6156	6399	7757	6707	7184	3786	3759	2189	1354	1567	66								
Czosnek	1376	1356	915	717	1611	12012	421	511	1064	1524	1755	721	1104	674	520	340	37								
Przetwory ogółem	15889	17383	17459	18719	18070	207700	18864	17686	21157	14494	15107	14532	13202	17899	17386	15420	88								
Mrożonki	1657	2358	2827	2795	2369	28418	2833	3429	3639	1759	1740	1838	1387	1631	2782	2369	84								
Susze	2981	2232	2574	2975	3550	37750	5402	2350	2892	3398	3217	3157	2364	3142	2595	2186	85								
Marynaty	1073	1091	1661	1454	1471	15224	1332	1562	1418	906	1300	985	607	1075	1351	1230	74								
Konserwy	3597	5040	4334	5204	5154	47541	3461	4271	5757	3501	3369	3217	3496	4785	4114	4563	105								
-kukurydza konserw.	1211	1870	1725	2325	1922	17674	1050	1402	2258	1500	706	708	1172	2392	1432	1859	108								
Koncentrat pomid.	5039	4999	4373	4414	3642	57911	4069	3825	4694	3405	3553	3798	3894	5043	4426	2938	67								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 VIII	0,36	0,30	0,21	0,32	0,76	0,59	1,40	0,84	0,42	0,52
IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,52	0,31	0,25	1,02	0,86	0,76	1,49	0,78	0,65	0,55
II	0,46	0,35	0,28	1,13	1,10	0,78	1,39	0,85	0,65	0,53
III	0,39	0,41	0,25	1,08	1,34	0,77	1,50	0,74	0,65	0,54
IV	0,36	0,36	0,22	0,97	0,89	0,63	1,43	0,73	0,68	0,52
V	0,30	0,41	0,20	0,82	0,74	0,86	1,45	0,75	0,70	0,51
VI	0,37	0,28	0,22	0,54	0,57	0,51	1,35	0,77	0,68	0,55
VII	0,37	0,16	0,31	0,34	0,76	0,42	0,54	0,81	0,71	0,50
VIII	0,35	0,17	0,24	0,27	0,62	0,44	1,49	0,80	0,57	0,53
IX	0,34	0,18	0,24	0,46	0,66	0,56	1,48	0,80	0,59	0,51
X	0,35	0,16	0,19	0,94	0,76	0,55	1,40	0,80	0,60	0,50
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2011}{IX\ 2011}$	103	89	79	204	115	98	95	100	102	98
$\frac{X\ 2011}{X\ 2010}$	71	57	95	91	85	71	102	108	100	104

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2010 VI	2,08	1,85	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
IX	1,18	0,94	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
II	1,44	1,64	1,21	1,06	-	-	-	-	-
III	1,39	2,01	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-
IV	1,28	2,31	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-
V	1,39	2,53	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-
VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2011}{XI\ 2011}$	98	76	97	102	x	x	162	129	x
$\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	38	23	70	68	x	x	118	83	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2010 IX	3,37	11,39	3,59	3,74	3,40	6,53	1,91
X	3,28	11,98	3,94	3,80	3,39	6,56	1,91
XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
VI	3,17	12,22	3,50	4,03	3,51	6,63	1,85
VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2011</u> X 2011	101	100	103	100	102	98	100
<u>XI 2011</u> XI 2010	98	102	89	100	103	102	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 IX	2,29	1,94	1,77	1,66	5,39	5,26	5,35	5,35	3,14	4,33	7,36
X	2,17	1,62	1,72	1,57	4,62	4,64	5,68	5,67	4,81	3,69	6,97
XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
VI	2,88	2,50	2,76	3,49	7,43	6,12	9,18	4,03	3,26	3,52	6,79
VII	2,91	1,99	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2011</u> X 2011	94	96	99	98	95	99	129	147	x	127	100
<u>XI 2011</u> XI 2010	66	47	88	85	70	91	95	77	x	108	105

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 IX	5,49	13,85	-	6,94	8,72	7,42	9,80	3,81	6,03	8,77	4,23
X	5,53	13,80	-	7,00	8,76	7,42	9,85	3,80	6,00	8,74	4,24
XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
VI	5,50	14,19	-	7,56	9,26	8,10	9,80	3,84	5,92	8,77	4,29
VII	5,50	14,20	-	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	-	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	-	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	-	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	-	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2011</u> X 2011	97	100	x	102	100	101	101	99	100	99	99
<u>XI 2011</u> XI 2010	101	106	x	111	105	109	101	101	101	104	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

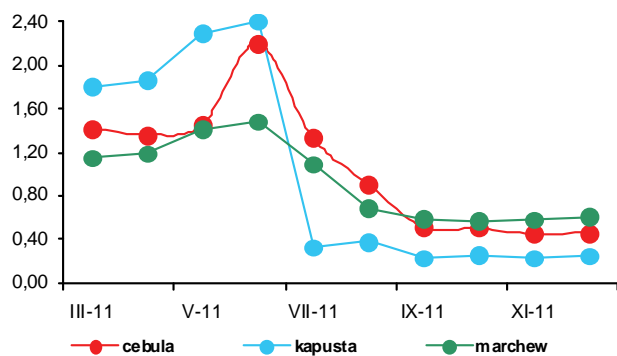
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

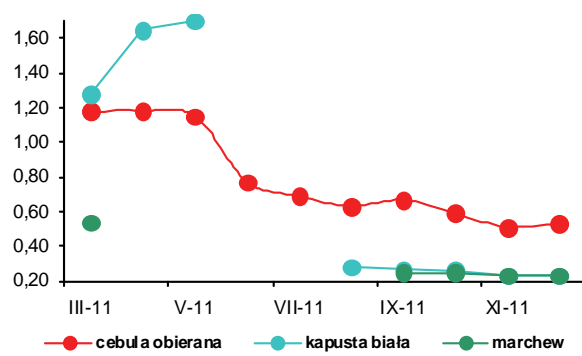
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2010 III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

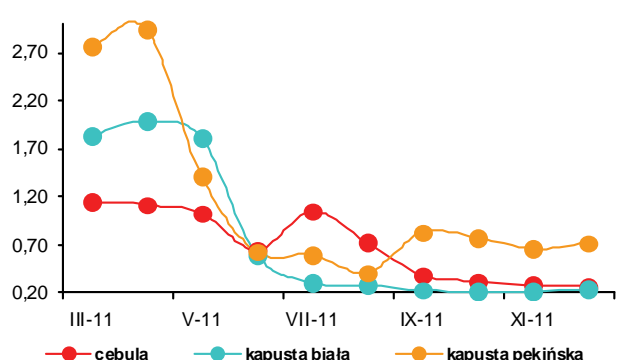
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

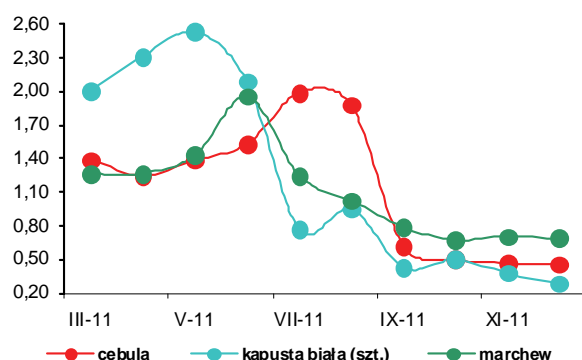
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

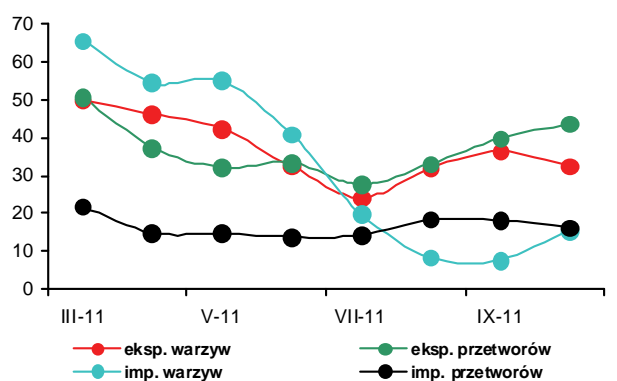
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

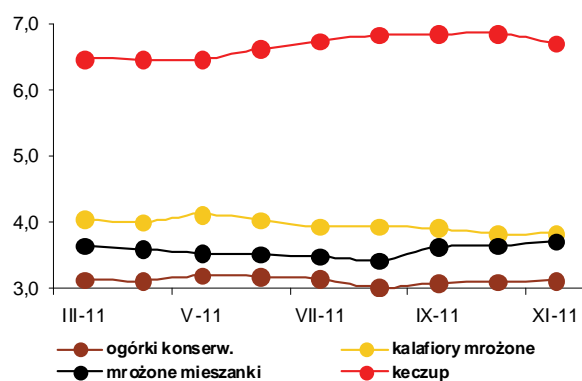
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

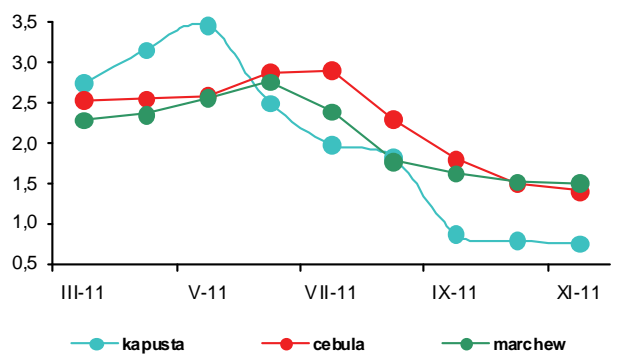
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

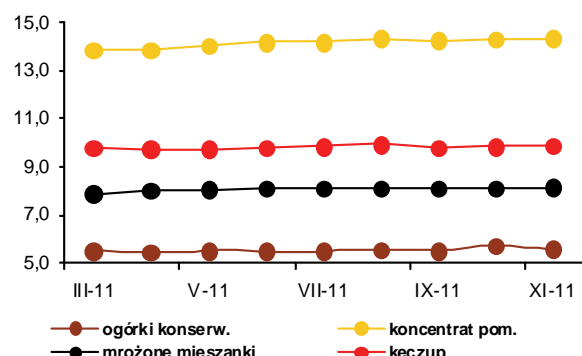
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W grudniu 2011 r. średnie ceny jabłek i gruszek na rynkach hurtowych były odpowiednio o 23% i o 29% niższe niż w grudniu roku poprzedniego. Ceny płacone za jabłka w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze spadły o 27%, a oferowane przez firmy eksportowe zmniejszyły się o 26%. Jabłka kierowane do produkcji zagęszczonego soku jabłkowego potaniały o 12%. Na rynkach hurtowych tańsze niż w grudniu 2010 r. były także winogrona (o 13%) i banany (o 8%). Podrożały natomiast mandarynki (o 10%) i pomarańcze (o 10%). Nie zmieniły się ceny cytryn. W porównaniu do listopada 2011 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 10%, a płacone przez firmy eksportowe zwiększyły się o 14%. Nieznacznie wyższe były ceny płacone za te owoce w spółdzielniach ogrodniczych. W skupie na eksport podrożały także gruszki (o 14%), a na rynkach hurtowych winogrona (o 20%). Natomiast na rynkach hurtowych tańsze były mandarynki (o 16%), gruszki (o 11%), pomarańcze (o 10%), cytryny (o 5%) i banany (o 1%).

W listopadzie 2011 r. w relacji do listopada roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się o 3,1%, przy wzroście cen żywności o 4,6%. Ceny owoców strefy umiarkowanej spadły o 5,7%, owoców południowych o 3,1%, a przetworów owocowych bez owoców suszonych wzrosły o 5,7%. Podrożały natomiast orzechy (o 13,0%) oraz owoce jagodowe (o 8,5%). Jabłka potaniały o 21,7%, gruszki o 12,2%, a owoce cytrusowe o 6,5%. W listopadzie wyższe niż w październiku 2011 r. były ceny detaliczne winogron (o 24%), bananów (o 4%) i gruszek (o 3%). Niższe były ceny mandarynek, cytryn, jabłek i pomarańczy.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w październiku 2011 r. w relacji do października roku poprzedniego o 14% do 37,5 tys. ton. Najbardziej

obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z jabłek (o 28%) i z owoców cytrusowych (o 17%). Wyższa była natomiast produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 9%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych obniżyła się o 36%. Wzrosła o 9% produkcja owoców mrożonych, o 16% soków zagęszczonych, a dżemów o 17%. W miesiącach I-X 2011 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego o 17% do 363,5 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 32%). Produkcja dżemów wzrosła o 15%, a owoców mrożonych o 11%. W październiku 2011 r. wyższe niż w październiku 2010 r. były ceny zbytu wszystkich przetworów owocowych objętych badaniem, a najbardziej (odpowiednio o 42 i 46%) zwiększyła się cena zbytu dżemów wytwarzanych z czarnych porzeczek i truskawek.

Ekspert owoców świeżych był w październiku 2011 r. o 126% wyższy, a przetworów owocowych o 10% niższy niż w październiku roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało ponad trzykrotne zwiększenie sprzedaży jabłek i gruszek. W grupie przetworów owocowych eksport mrożonek owocowych obniżył się o 18%, truskawek i wiśni w puszkach odpowiednio o 16% i 12%, dżemów o 15%, a zagęszczonego soku jabłkowego o 10%. W wyniku wzrostu cen eksportowych większości przetworów – głównie zagęszczonego soku jabłkowego (o 10%), wpływy z eksportu przetworów owocowych zwiększyły się o 6% do 81,5 mln euro. Wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców, przede wszystkim z powodu obniżenia cen jabłek, wzrosły mniej niż wolumen sprzedaży tj. o 61% i wyniosły 20,7 mln euro. Import owoców świeżych był niższy o 23% i wyniósł 77,1 tys. ton. Import przetworów owocowych spadł o 19% do 23,5 tys. ton. Zmalał import niemal wszystkich owoców i ich przetworów, a najbardziej spadł przywóz jabłek, brzoskwiń oraz konserw owocowych. Wartość importu owoców i ich przetworów zmniejszyła się o 16% do 97,6 mln euro. W październiku 2011 r. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 4,6 mln euro wobec ujemnego w wysokości 26,1 mln euro w październiku roku poprzedniego. W miesiącach I-X 2011 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 68,9 mln euro, wobec ujemnego na poziomie 8,0 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem wartości eksportu o 14% i obniżeniem wartości importu o 16%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 X	1,75	2,23	-	-	-	3,80	2,66
XI	1,77	2,67	-	-	-	-	-
XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
VII	2,13	-	-	2,80	2,84	2,21	2,19
VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	101	95	x	x	x	x	x
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	73	83	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 X	0,59	-	-	-	-	3,53	-	-	-	-
XI	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
VII	0,43	4,85	3,80	1,66	4,17	2,24	-	2,44	1,84	-
VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	106	x	x	x	x	x	x	x	x	
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	88	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2010 X	1,34	1,69	1,78	1,38	1,35	1,31	1,30	2,13	2,08	-	-	1,89
XI	1,38	1,65	1,74	1,41	1,33	1,35	1,34	2,24	2,12	-	-	-
XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
VII	2,00	-	-	2,88	2,50	2,65	-	-	-	-	5,25	-
VIII	1,07	-	-	-	-	-	-	1,83	-	-	-	1,35
IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2011</u> XI 2011	114	120	123	110	108	107	111	114	112	x	x	x
<u>XII 2011</u> XII 2010	74	87	83	72	72	70	72	79	77	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 X	8 580	10 443	24 802	42 563	13 320	3 618	7 692
XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
V	7 353	11 461	20 492	1 227 ^b	8 366	3 847	5 045
VI	7 151	8 542	16 017	1 702 ^b	65 466	4 733	4 902
VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2011</u> IX 2011	78	99	92	158	53	87	86
<u>X 2011</u> X 2010	72	83	91	116	109	117	64

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), ^b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010								2011*								$\frac{X\ 2011}{X\ 2010}$ (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Owoce świeże	31 860	26 406	21 758	27 098	53 903	912 600	69 027	88 421	110 842	75 481	59 251	45 177	34 821	34 356	40 465	49 246	
Jabłka	6 144	7 646	10 347	13 978	29 432	724 700	49 290	72 787	96 654	63 975	48 159	18 580	6 010	9 298	20 262	33 255	
Gruszki	545	1 185	1 460	1 641	1 813	12 100	965	1 278	2 037	1 912	1 532	763	251	835	2 163	5 231	
Truskawki	233	93	57	76	38	15 043	31	28	61	155	300	11 764	1 013	228	39	65	
Śliwki	2 257	2 487	1 372	158	59	7 081	1	3	5	11	43	170	834	3 173	3 934	1 115	
Maliny	3 812	3 636	1 037	167	265	16 142	62	31	178	62	36	234	4 510	4 713	5 863	1 000	
Wiśnie	1 408	8	12	9	11	4 617	-	21	16	-	-	648	4 211	835	4	129	
Przetwory owocowe	66 503	60 540	60 407	52 659	42 529	743 207	42 913	47 073	49 848	48 408	48 527	52 080	64 980	57 752	55 911	54 113	
Zagęszczony sok jabłkowy	19 269	17 935	23 181	17 172	12 358	236 921	9 827	13 386	14 625	16 105	18 155	13 071	14 261	13 265	15 182	21 666	
Truskawki w puszkach	602	544	595	653	543	7 978	356	452	503	575	458	2 024	678	579	472	501	
Wiśnie w puszkach	1 063	542	473	473	346	7 690	369	338	380	310	171	181	231	714	858	416	
Dżemy	3 216	2 128	2 210	2 195	1 974	27 794	1 633	2 122	2 219	2 278	1 962	3 320	2 209	2 361	2 723	1 886	
Mrożonki	29 409	27 045	22 625	20 545	14 914	308 074	21 150	20 626	21 778	19 106	17 184	22 067	35 543	26 869	22 972	18 571	
Owoce świeże	29 505	21 238	12 888	15 111	28 945	365 055	32 559	40 130	50 372	34 916	29 149	36 504	30 407	28 136	22 622	20 735	
Jabłka	2 052	2 698	3 749	5 419	11 362	203 708	19 019	29 014	39 705	26 609	21 095	9 403	2 678	3 495	6 253	9 953	
Gruszki	375	780	934	1 148	1 198	7 672	599	851	1 475	1 208	992	597	171	464	1 131	2 611	
Truskawki	495	187	74	106	59	15 479	29	38	83	222	439	14 224	1 358	371	92	114	
Śliwki	1 371	1 528	874	110	41	4 489	1	2	10	13	30	131	640	1 998	2 333	741	
Maliny	4 051	4 045	1 403	316	473	17 953	118	80	381	129	78	326	4 051	4 319	5 165	1 035	
Wiśnie	1 259	8	25	7	8	4 664	-	37	12	-	-	636	3 863	668	5	128	
Przetwory owocowe	71 177	75 064	76 904	70 732	56 840	794 257	56 153	62 290	70 273	66 251	67 964	85 662	112 393	99 921	90 136	81 483	
Zagęszczony sok jabłkowy	12 872	14 910	25 359	21 020	16 266	182 839	12 885	16 169	22 106	22 396	25 797	19 973	20 057	16 680	20 083	27 773	
Truskawki w puszkach	763	711	739	926	702	10 222	586	628	736	813	667	2 727	1 246	882	719	739	
Wiśnie w puszkach	1 045	551	540	567	387	7 669	490	415	496	404	275	299	345	966	1 142	554	
Dżemy	4 027	3 188	3 363	3 918	3 335	40 255	2 474	3 586	3 566	3 851	3 044	4 792	3 764	3 879	5 277	3 643	
Mrożonki	33 626	31 954	28 274	25 809	19 685	326 690	26 845	25 874	26 675	23 824	22 058	29 065	50 573	40 380	31 460	24 504	

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011*												X 2011 X 2010 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	108 108	92 466	100 264	109 807	140 484	1 204 766	100 587	95 444	96 917	77 262	90 475	87 732	124 195	115 764	81 335	77 114	77								
Banany	16 863	19 717	20 333	19 942	18 184	257 571	14 756	16 455	21 245	18 395	20 794	20 412	18 757	15 997	16 957	18 303	90								
Owoce cytrusowe	8 362	15 603	25 486	52 351	94 644	447 851	68 101	59 384	45 952	29 324	23 830	12 243	10 272	9 629	12 603	25 122	99								
Brzoskwinie i nekt.	28 598	18 981	7 265	888	191	93 977	13	22	109	55	2 515	13 671	32 340	32 607	14 164	1 414	19								
Winnogrona	14 625	14 607	14 308	7 817	2 038	81 764	1 417	1 447	4 014	5 358	6 174	1 437	3 762	16 152	14 383	10 117	71								
Arbuzy	23 557	3 985	619	385	346	98 102	414	202	528	1 828	8 252	19 362	39 714	19 532	3 740	341	55								
Jabłka	1 682	3 760	13 329	11 207	1 631	40 733	2 613	3 522	7 287	5 114	10 836	8 387	4 818	3 526	2 385	3 111	23								
Przetwory razem	20 946	26 792	28 866	36 140	33 358	296 688	26 577	24 607	28 976	24 605	22 222	19 453	22 462	23 893	28 410	23 486	81								
Soki zagęszczone	7 646	11 204	11 509	17 418	17 854	125 748	14 056	9 248	8 912	8 809	6 927	8 015	7 582	8 176	12 578	10 351	90								
-sok pomarańczowy	2 751	3 170	3 262	3 701	3 395	40 076	2 312	1 587	2 633	3 528	2 516	2 385	2 016	1 802	2 939	2 295	70								
Mrożonki	3 492	4 458	4 082	3 103	2 008	33 930	1 855	2 360	3 221	2 825	3 490	3 068	5 754	5 088	4 847	2 758	68								
Susze	1 338	1 816	1 734	1 676	1 227	13 774	1 208	1 181	1 111	801	723	736	1 189	1 126	1 928	1 376	79								
Dżemy	478	672	837	899	696	7 646	503	659	935	421	625	523	778	667	611	675	81								
Przetwory puszkow.	7 893	8 299	10 425	12 843	11 442	112 928	8 799	10 733	14 529	11 557	10 278	6 915	7 074	8 637	8 300	8 000	77								
-ananasy	1 132	1 393	1 088	1 760	2 021	18 075	1 246	1 586	2 370	2 355	1 578	1 286	1 607	1 520	772	1 092	100								
-brzoskwinie	2 230	2 689	2 989	4 737	3 596	33 102	2 119	2 239	4 797	3 116	1 856	1 512	1 789	1 830	2 475	2 476	83								
Owoce świeże	73 113	72 075	72 846	78 867	95 066	867 254	71 080	71 274	76 256	63 001	74 764	63 799	71 070	70 706	63 019	61 531	84								
Banany	9 549	11 172	10 440	11 637	13 944	155 382	11 207	12 129	12 674	12 040	13 142	10 082	8 480	7 619	8 514	8 956	86								
Owoce cytrusowe	8 635	15 207	19 354	31 654	56 264	290 848	38 736	34 880	28 131	16 734	14 327	8 609	7 301	6 778	8 802	16 398	85								
Brzoskwinie i nekt.	21 816	11 778	4 070	569	199	74 034	24	44	198	88	2 584	12 714	21 464	18 951	9 305	1 056	26								
Winnogrona	12 103	11 965	13 430	9 372	3 608	89 971	2 885	2 949	5 863	7 626	9 023	2 081	4 858	13 442	11 415	9 645	72								
Arbuzy	3 922	661	292	219	211	27 038	248	178	381	1 278	5 256	7 531	6 337	2 893	863	191	65								
Jabłka	817	1 582	3 044	3 103	1 119	15 565	1 568	2 326	4 731	3 311	7 110	6 511	3 833	1 560	981	901	30								
Przetwory razem	31 541	38 875	42 997	48 544	48 730	399 611	37 340	33 116	38 360	34 202	29 040	28 810	39 073	40 868	45 789	36 081	84								
Soki zagęszczone	10 453	15 376	14 450	22 757	24 967	157 654	19 758	13 201	13 669	13 015	9 868	11 535	11 645	11 359	18 604	13 762	95								
-sok pomarańczowy	4 002	5 011	5 087	5 751	6 154	55 979	4 008	2 776	4 797	5 870	4 224	4 223	3 595	3 347	5 554	4 518	89								
Mrożonki	5 330	6 654	7 511	4 406	2 884	48 378	2 757	2 909	4 897	3 408	4 768	4 201	13 574	12 462	9 187	4 456	59								
Susze	2 367	3 377	4 122	3 701	2 993	28 572	3 042	2 609	2 920	1 757	1 927	1 716	1 860	2 044	3 232	2 988	72								
Dżemy	741	846	1 104	1 022	1 100	11 061	855	1 144	1 359	672	1 254	785	1 221	1 326	1 011	1 297	117								
Przetwory puszkow	12 484	12 163	15 369	16 310	16 507	150 221	10 686	12 941	15 183	15 034	10 947	10 258	10 537	13 409	13 489	13 018	85								
-ananasy	953	1 157	895	1 512	1 768	14 328	1 093	1 346	2 030	1 969	1 472	1 105	1 360	1 419	728	983	110								
-brzoskwinie	1 243	1 595	1 676	2 783	2 121	19 184	1 196	1 388	2 920	1 873	1 209	1 045	1 181	1 264	1 828	1 857	111								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 IX	0,34	0,66	2,15	0,60	1,10	1,13	1,19	1,03	0,99	1,30	1,15
X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,09	1,21	1,24	1,15
XI	0,38	0,70	1,23	-	2,15	1,05	1,14	1,07	1,32	1,39	1,21
XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,39	0,62	0,94	-	1,92	1,00	1,17	1,17	1,31	1,65	1,33
II	0,40	0,67	1,37	1,17	2,61	1,74	1,20	1,04	1,21	1,39	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,14	0,71	1,23	1,01	1,51	1,46	1,31
IV	0,42	0,63	1,43	-	2,09	-	1,19	1,11	1,39	1,41	1,31
V	0,44	0,65	1,46	-	2,20	1,00	1,19	1,14	1,42	1,46	1,61
VI	0,51	0,78	1,21	2,71	1,39	0,98	1,33	1,08	1,53	1,35	1,65
VII	0,45	0,68	1,34	1,32	0,90	0,92	1,59	1,28	1,41	1,84	1,49
VIII	0,38	0,55	1,63	1,49	0,92	0,80	1,57	1,33	1,26	1,52	1,35
IX	0,31	0,52	2,37	-	0,88	1,46	1,63	1,27	1,32	1,52	1,33
X	0,30	0,50	1,75	-	1,04	1,00	1,59	1,21	1,28	1,48	1,33
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	97	96	74	x	118	68	98	95	97	97	100
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	83	78	318	x	80	25	135	111	106	119	116

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 X	1,90	1,90	1,89	1,85	1,90	3,64	10,88	-	-	4,10	3,28	5,09	6,65	4,32	4,91
XI	1,93	1,87	1,90	1,95	1,94	3,42	12,00	-	-	4,50	3,49	3,96	4,69	4,18	6,79
XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,50	1,54	1,52	1,58	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
VII	2,15	2,08	1,98	1,88	1,95	3,79	10,47	4,52	13,50	2,69	2,95	4,08	5,39	4,07	6,69
VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XII 2011</u> <u>XI 2011</u>	110	101	106	105	106	89	x	x	x	x	99	95	84	90	120
<u>XII 2011</u> <u>XII 2010</u>	77	79	79	80	76	71	x	x	x	x	92	100	110	110	87

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 IX	5,87	6,13	6,20	1,76	2,11
X	5,87	6,13	6,10	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
VI	-	-	8,43	1,85	2,24
VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XI 2011</u> X 2011	101	x	100	100	101
<u>XI 2011</u> XI 2010	142	x	146	108	101

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 IX	3,11	5,30	3,98	-	-	-	6,51	4,83	6,22	9,79	8,34
X	3,07	5,23	5,07	-	-	-	6,76	4,49	5,92	7,63	8,25
XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
VI	4,77	6,30	9,66	11,93	6,82	-	10,84	4,75	5,13	5,59	6,14
VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2011</u> X 2011	95	103	x	x	x	x	124	104	98	94	78
<u>XI 2011</u> XI 2010	78	88	x	x	x	x	103	100	100	86	94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 IX	12,50	3,61	4,26	15,26	6,76	5,42
X	12,69	3,65	4,29	15,38	6,76	5,52
XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
VI	13,00	3,78	4,45	16,26	7,04	5,49
VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2011</u> X 2011	100	99	100	99	101	102
<u>XI 2011</u> XI 2010	106	102	103	104	108	107

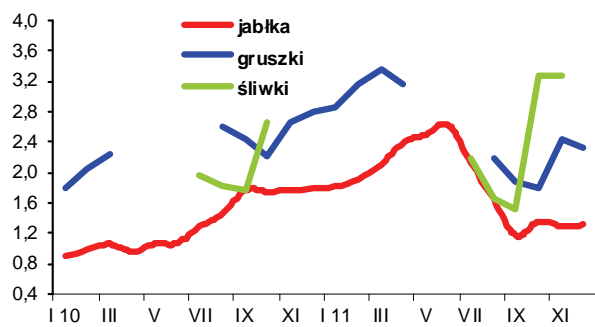
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

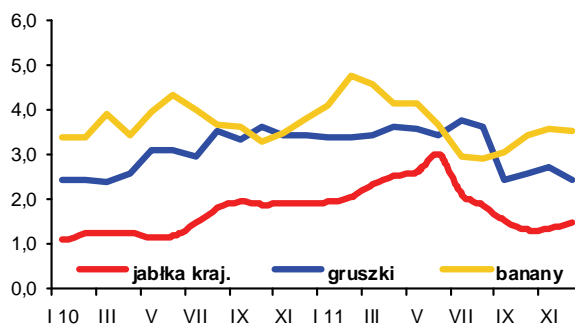
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2010 IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

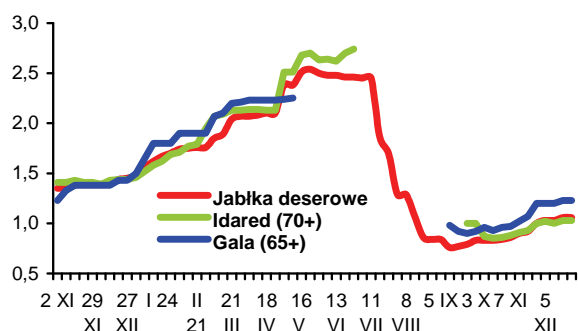
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2010 - 2011 r. (zł/kg)

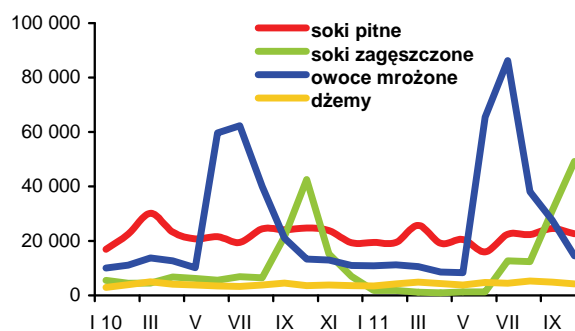
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2010 -2011 (zł/kg)

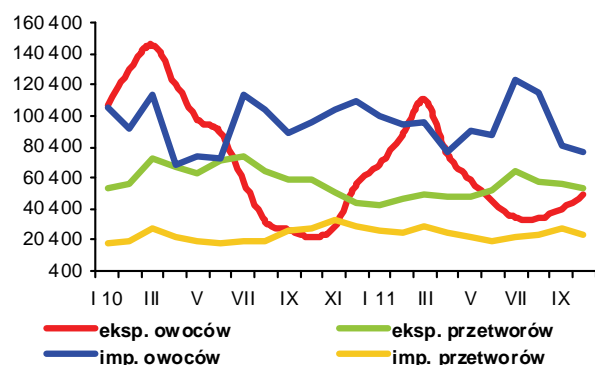
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2010 r. do XII 2011 r. (zł/kg)

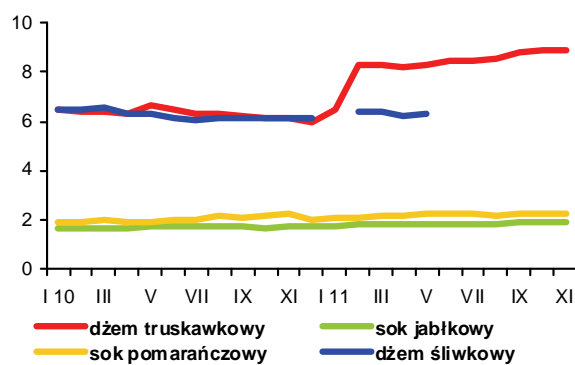
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (tony)

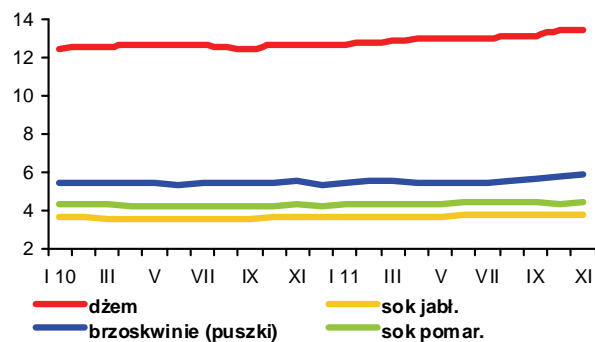
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2010 i 2011 r. (tony)

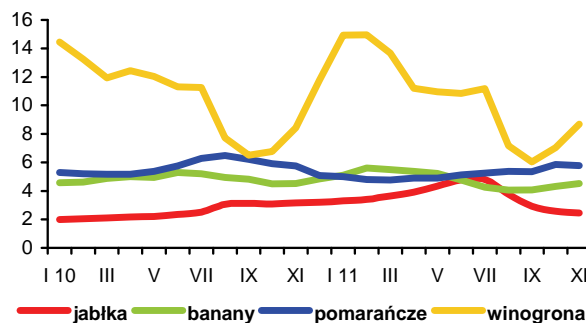
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Od połowy listopada 2011 r. notowany jest spadek cen masła na światowych giełdach towarowych. Na początku grudnia wynosiły one 3700-4750 USD/t i były o ok. 7% niższe niż przed miesiącem. Stabilne były ceny odtłuszczonego mleka w proszku (3150-3350 USD/t), pełnego proszku mlecznego (3500-3900 USD/t), sera Cheddar (5000-6300 USD/t) i kazeiny (10900-11450 USD/t).

Na rynku krajowym w listopadzie kontynuowany był sezonowy wzrost cen skupu mleka surowego, a także podwyżki cen sprzedaży przetworów mlecznych. Za 1 hl mleka w skupie płacono przeciętnie 126,87 zł, tj. o 3,1% więcej niż w październiku i o 10,2% więcej niż przed rokiem. Cena mleka standardowego wzrosła do 127,94 zł/100 kg, czyli odpowiednio o 3,7 i 7,6%. W okresie styczeń-listopad 2011 r. średnia cena skupu mleka wyniosła 120,36 zł/hl i była o 15,1% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Krowy mleczne na targowiskach podrożały w tym czasie o 3,9% do 2594 zł/szt., a jałówki o 9,5% do 1723 zł/szt.

Wyższe niż w październiku były ceny zbytu wszystkich przetworów mlecznych, poza mlekiem skondensowanym, które staniało o 0,7%. Najsilniej wzrosły ceny jogurtu owocowego (o 6,2%), sera Gouda (o 2,3%) i mleka w proszku (o 1,8-2,1%), a najmniej śmietany (o 0,2%) i mleka spożywczego w folii (o 0,6%). Różnokierunkowe były zmiany cen zbytu masła. Wzrosły ceny masła konfekcjonowanego (o 1%) i masła z dodatkiem oleju (o 0,6%), a spadły ceny masła w blokach (o 0,2%), które staniało również w grudniu (wg Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej). W okresie styczeń-listopad 2011 r., w porównaniu z tym samym okresem 2010 r., największy był średni wzrost cen masła w blokach i masła z dodatkiem oleju (o 17-18%) oraz masła konfekcjonowanego, mleka w proszku i mleka UHT (o 10-13%), a najmniejszy śmietany (o 1,2%). Ceny pozostałych przetworów mlecznych wzrosły o 7-9%. Tańszy był tylko jogurt owocowy i mleko skondensowane (o 1,4 i 3,6%).

Ceny artykułów mlecznych w handlu detalicznym wzrosły średnio o 0,4% w porównaniu z październikiem. W większym stopniu wzrosły ceny kefiru (o 1,4%), jogurtów (o 0,9%), mleka zagęszczonego i w proszku (o 0,7%) oraz serów dojrzewających i topionych (o 0,6%). Najmniej podrożało mleko spożywcze pełne i desery mleczne (o 0,1-0,2%). Na poziomie poprzedniego miesiąca pozostały ceny serów twarogowych, ale przy wzroście cen twarogu tłustego o 1,3%. Masło podrożało przeciętnie o 1%. W okresie styczeń-listopad 2011 r. ceny przetworów mlecznych były średnio o 4,3% wyższe niż przed rokiem. Najbardziej, bo o 5,7% podrożały sery dojrzewające i topione, a najmniej desery mleczne (o 1,7%) i jogurty (o 2,8%). Ceny masła wzrosły w tym czasie o 8,3%.

Pod wpływem znacznie wyższych cen mleka surowego od początku 2011 r. skup mleka jest większy, a jego sezonowy spadek mniejszy niż przed rokiem. W listopadzie dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego zmalały do 707 mln l, tj. o 5,9% w porównaniu z październikiem, ale wzrosły o 8,4% w stosunku do listopada roku poprzedniego. W okresie 11 miesięcy 2011 r. skupiono 8251 mln l mleka, tj. o 2,9% więcej niż w tym samym okresie 2010 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W październiku różnokierunkowe były zmiany produkcji przetworów mlecznych w porównaniu z miesiącem poprzednim. Wytworzono więcej pełnego mleka w proszku i śmietany (o 9 i 10%), mleka spożywczego (o 4,5%) oraz masła, serwatki i serów twarogowych (o 2-3%), natomiast mniej chudego mleka w proszku (o 22%), serów topionych (o 10%), napojów mlecznych (o 6,5%) i serów dojrzewających (o 3%). W okresie styczeń-październik 2011 r. większy niż przed rokiem skup mleka przełożył się na wzrost produkcji wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem serów topionych i śmietany. Pod wpływem wysokich cen na rynkach światowych najsilniej wzrosła produkcja chudego mleka w proszku (o 21%) oraz masła i tłuszczów mlecznych (o ponad 8%).

Znaczący wzrost cen transakcyjnych sprawił, że w okresie styczeń-październik 2011 r. wpływy z eksportu produktów mleczarskich wzrosły do 1172 mln EUR, tj. o 15% w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. Wydatki na import wzrosły o 25% do 443 mln EUR, a dodatnie saldo obrotów o 9% do 729 mln EUR. Mniej korzystne były ilościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Eksport przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego wzrósł tylko o 0,5% do 1834 mln l. Znacząco, bo o 26% zwiększył się wywóz masła, przy takim samym wzroście ceny transakcyjnej. Wzrósł też eksport serwatki (o 11%), odtłuszczonego mleka w proszku (o 5%) i nieznacznie lodów. Wywóz pozostałych przetworów ograniczono od 3,5% (sery i twarogi) do 10% (pełne mleko w proszku). Nie zmienił się eksport mleka płynnego i śmietany.

Import przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego zwiększył się w rozpatrywanym okresie o 20% do 782 mln l. Przywieziono więcej wszystkich produktów mlecznych, z wyjątkiem serwatki (spadek o 30%), kazeiny i lodów. Najsilniej, bo o 44% zwiększono import chudego mleka w proszku (po cenie transakcyjnej średnio o 2% niższej niż przed rokiem) oraz jogurtów, napojów mlecznych i twarogów (w granicach 30%). Wzrósł też przywóz serów dojrzewających i topionych, mleka płynnego i śmietany (po 10%) oraz masła (o 7%). W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zmalała o 10% do 1052 mln l.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2010 X	717,5	111,81	114,33
XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
VI	823,0	119,32	118,62
VII	805,5	119,28	120,06
VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2011</u> X 2011	94,1	103,1	103,7
<u>XI 2011</u> XI 2010	108,4	110,2	107,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2009 I-XII	2 702,7	116,9	28,1	439,6	361,1	181,9	340,8	281,8
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,1	341,6	177,4	371,0	266,8
2010 ^a IX	217,9	8,5	2,5	39,8	26,7	14,7	30,0	23,4
X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	208,9	7,3	3,1	42,2	22,7	15,7	30,6	19,8
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	7,7	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
V	220,3	11,4	1,9	44,7	30,0	15,0	32,5	22,8
VI	209,1	13,0	2,1	43,2	30,8	13,9	27,4	22,5
VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
Wskaźnik zmian w %								
<u>X 2011</u> IX 2011	104,5	78,2	109,1	92,5	109,6	102,6	102,0	96,9
<u>X 2011</u> X 2010	102,4	136,5	85,7	95,7	105,5	105,4	99,3	112,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 X	1,63	1,84	9,35	12,71	15,09	15,96	0,80	5,57	9,45	13,60
XI	1,64	1,85	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	9,52	13,63
XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI	1,73	1,98	9,79	13,26	15,88	16,79	0,75	5,55	10,06	14,03
VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII ^a	1,75	1,89	9,92	12,70	14,80	16,49	.	5,31	9,11	13,87
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2011</u> X 2011	100,6	101,0	102,1	101,8	99,8	101,0	106,2	100,2	101,6	102,3
<u>XI 2011</u> XI 2010	108,5	109,7	112,0	111,4	112,5	111,0	108,9	100,4	106,8	105,5

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 19-25 XII 2011 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 X	2,42	2,69	13,05	3,09	4,26	0,69	1,10	1,56	13,17	17,81
XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
VI	2,56	2,75	13,55	3,15	4,47	0,70	1,11	1,61	13,32	18,79
VII	2,57	2,75	13,55	3,16	4,49	0,69	1,11	1,62	13,30	18,90
VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2011</u> X 2011	99,6	100,0	100,9	100,6	101,1	101,4	100,9	100,6	101,3	100,3
<u>XI 2011</u> XI 2010	104,9	103,3	106,2	104,9	108,2	102,9	106,4	104,5	103,4	106,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	121,4	143,6	18,1	291,6	107,8	27,3	39,2	9,9	58,1	21,3
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2010 IX	11,0	12,8	2,7	21,6	10,9	4,8	4,3	1,3	4,3	2,9
X	6,2	12,7	1,8	25,8	10,9	3,6	4,3	1,6	5,7	2,3
XI	5,5	11,7	1,7	26,2	9,9	5,4	4,3	1,9	3,4	3,5
XII	8,7	12,0	1,4	21,6	8,7	3,8	4,0	1,4	5,3	2,1
2011 I	8,6	10,8	2,6	16,0	11,6	4,4	4,5	1,3	6,1	3,8
II	8,9	11,3	5,6	15,5	11,2	4,6	4,5	1,3	5,7	4,4
III	8,4	12,4	3,4	18,7	10,8	5,7	5,0	1,5	6,9	3,4
IV	6,1	12,3	2,5	15,7	11,1	4,4	3,0	0,9	6,7	3,0
V	5,9	12,5	3,6	19,6	9,4	6,6	4,2	0,9	8,5	3,8
VI	9,1	12,2	3,3	23,4	9,7	5,8	4,3	1,1	7,4	3,2
VII	9,1	12,3	2,4	24,0	9,7	4,9	4,5	0,9	6,9	3,2
VIII	9,8	13,5	2,4	21,8	9,6	4,6	4,4	1,2	5,9	3,1
IX	12,9	13,7	2,2	28,3	10,1	3,6	4,5	1,0	5,3	2,8
X	13,3	12,9	2,0	28,6	9,2	2,5	4,0	1,7	4,3	1,6
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2011</u> I X 2011	103,1	94,2	90,9	101,1	91,1	69,4	88,9	170,0	81,1	57,1
<u>X 2011</u> X 2010	214,5	101,6	111,1	110,9	84,4	69,4	93,0	106,3	75,4	69,6

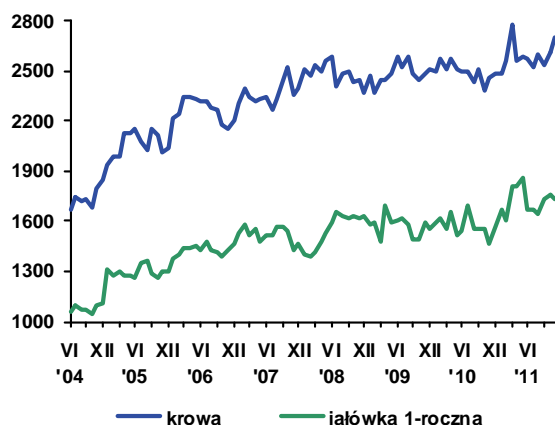
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

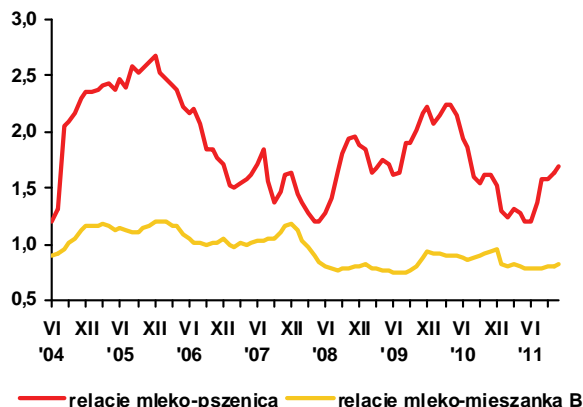
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	1 416	2 594	2 313	444	966	1 727	2 862	2 764	547	1 141
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2010 IX	2 219	2 973	3 457	640	986	1 964	3 269	3 605	839	1 093
X	2 222	3 014	3 555	672	1 014	2 101	3 288	4 160	865	1 139
XI	2 179	3 066	3 518	614	1 012	1 419	3 254	4 244	790	942
XII	2 060	3 138	3 637	669	1 021	1 956	3 326	3 951	972	1 068
2011 I	2 303	2 987	3 581	587	998	1 741	3 040	4 024	946	984
II	2 445	3 144	3 881	848	1 041	2 027	3 315	5 649	950	1 095
III	2 448	3 265	3 915	880	1 046	1 889	3 303	4 370	600	1 199
IV	2 422	3 188	4 061	738	988	1 575	3 262	4 379	708	1 155
V	2 106	3 234	3 798	795	1 005	1 281	3 301	4 398	680	1 104
VI	2 274	3 264	3 984	795	1 055	1 295	3 450	4 319	620	1 162
VII	2 264	3 247	4 174	769	1 017	1 640	3 322	4 310	914	1 089
VIII	2 352	3 285	4 168	792	1 048	2 185	3 444	4 739	842	1 186
IX	2 389	3 243	4 291	694	1 029	2 419	3 505	4 631	913	1 243
X	2 279	3 180	3 968	629	991	2 203	3 399	4 239	815	1 363
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2011</u> IX 2011	95,4	98,1	92,5	90,6	96,3	91,1	97,0	91,5	89,3	109,7
<u>X 2011</u> X 2010	102,6	105,5	111,6	93,6	97,7	104,9	103,4	101,9	94,2	119,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

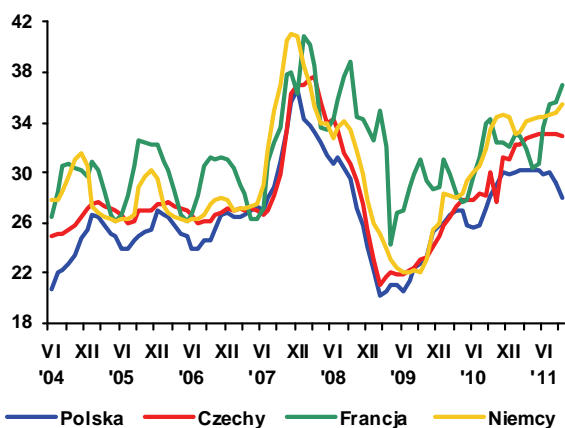
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

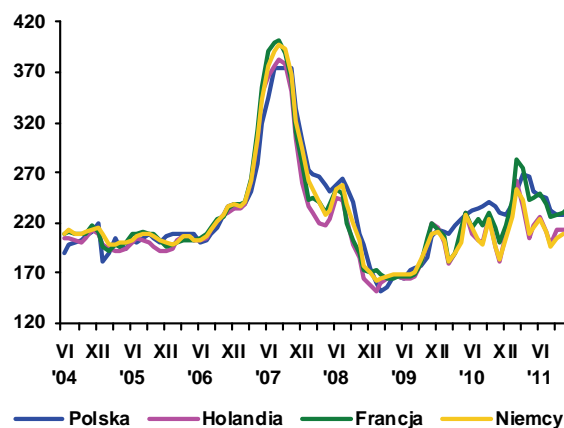
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

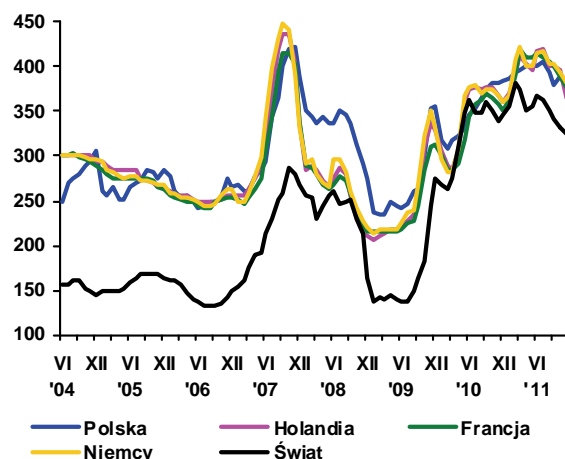
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

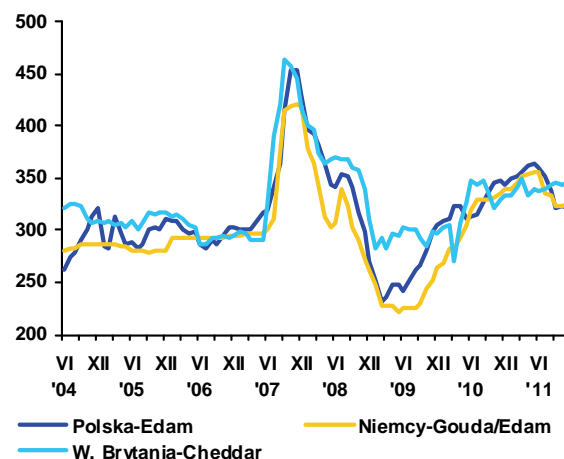
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W IV kwartale 2011 r. utrzymywał się wzrost cen wołowiny na rynku krajowym, powodowany wysokimi cenami tego gatunku mięsa w UE i osłabieniem złotego, przy niskim skupie. W listopadzie 2011 r. cena skupu bydła była prawie o 2% wyższa niż przed miesiącem, a w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrosła o ok. 24% (do 6,11 zł/kg wagi żywej). Rósł również ceny skupu cieląt. Wynosiły one 9,97 zł/kg wagi żywej i były o ok. 26% (o 2,08 zł/kg) wyższe niż w listopadzie 2010 r. W końcu grudnia 2011 r. zakłady mięsne

płaciły za młode byki 7,38 zł/kg wagi żywej wobec 7,27 zł/kg w końcu listopada ub. roku, a ceny zakupu krów wzrosły z 4,87 do 5 zł/kg wagi żywej. Najniższe ceny były w północnym regionie kraju, a najwyższe w regionie południowym.

Skup żywca wołowego i cielęcego zmalał z 13,4-13,8 tys. ton w miesiącach sierpień - wrzesień do 13 tys. ton w listopadzie 2011 r. i był o ok. 20% mniejszy niż przed rokiem (Tab. 1). W ciągu jedenastu miesięcy 2011 r. uboje bydła zmniejszyły się o 2% (do 1175 tys. sztuk), w tym o 2,8% byków i o 1% krów. Eksport wołowiny był relatywnie wysoki i wpływał na wzrost cen zbytu i cen detalicznych tego gatunku mięsa.

W listopadzie 2011 r. cena zbytu rostbefu wynosiła 22,91 zł/kg i była o 21% (o 3,4 zł/kg) wyższa niż przed rokiem. Na poziomie detalu wzrost cen wyniósł w tym czasie 15%. W I połowie grudnia 2011 r. ceny sprzedaży ćwierci z byków zaczęły spadać, ale przed Świętami Bożego Narodzenia zaczęły ponownie rosnąć, osiągając w końcu miesiąca poziom o 1,5% (ok. 14 tys. zł/tonę) wyższy niż w końcu listopada 2010 r. Zróżnicowanie regionalne cen zbytu ćwierci z byków było niewielkie. Natomiast ceny sprzedaży ćwierci z krów zaczęły spadać dopiero w końcu grudnia 2011 r. i były o 2% niższe niż przed miesiącem (Tab. 3), przy większym zróżnicowaniu regionalnym. Na Północy kraju wynosiły one 10045 zł/tonę i były o ok. 7% niższe od średniej krajowej, a w Polsce Południowej były o 5% wyższe (11288 zł/tonę).

Eksport mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego wyniósł od stycznia do października 2011 r. 225,8 tys. ton i był o 6 tys. ton większy niż przed rokiem, a jego wartość wzrosła o ok. 111 mln EUR (do ok. 687 mln EUR). Średnia cena ze sprzedaży wołowiny na rynkach zagranicznych wynosiła 3,04 EUR/kg i była o 16% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena żywca wołowego i cielęcego wzrosła w tym czasie o ok. 6% (do 2,5 EUR/kg wagi żywej). Głównymi rynkami zbytu mięsa wołowego były: Turcja (55,8 tys. ton), Włochy (36,8 tys. ton), Holandia (32 tys. ton), Niemcy (30,7 tys. ton). Wpływy z eksportu bydła i cieląt zmniejszyły się o 2 mln EUR (do 87,3 mln EUR) w porównaniu do uzyskiwanych w miesiącach stycznia-październik 2010 r., a jego wolumen zmalał o ok. 8% do ok. 35 tys. ton w wadze żywej.

W UE ceny wołowiny rosły i w grudniu 2011 r. cena referencyjna tego gatunku mięsa osiągnęła poziom ok. 378 EUR/100 kg tuszy wobec 374 EUR/100 kg w końcu listopada ub. roku. W Polsce w tym okresie, w wyniku osłabienia złotego, ceny referencyjne wołowiny spadły z 312 do 309 EUR/100 kg tuszy, (Tab. 3). Poprawiła się więc konkurencyjność cenowa polskiej wołowiny na rynku unijnym. Niższe ceny niż w Polsce były jedynie na Litwie (245 EUR), Łotwie (303 EUR) i w Bułgarii (269 EUR), ale te kraje nie są liczącymi się eksporterami wołowiny. Bardzo wysokie ceny referencyjne zarejestrowano we Włoszech, Wlk. Brytanii (405 EUR/100kg), Irlandii i w Hiszpanii (384-387 EUR/100kg).

Wysokie ceny wołowiny są wynikiem malejącej produkcji, wysokich cen pasz i rosnących obrotów handlowych tym gatunkiem mięsa. W latach 2007-2011 światowa produkcja wołowiny zmalała o ok. 1,5 mln ton (do 56,8 mln ton), a eksport wzrósł o ok. 240 tys. ton. Większy import tego gatunku mięsa ma miejsce w Japonii, Korei Płd., Wietnamie. W 2012 r. produkcja wołowiny na świecie będzie prawdopodobnie zbliżona do poziomu z roku poprzedniego, a jej eksport może być o ok. 4% większy (8,2 mln ton). Będzie rósł import do Wietnamu, Korei, Wenezueli oraz Iranu.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielecego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	VII	13,8	19,7	1,8	16,0	1,4
	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,6	21,5	1,5
	II	12,2	29,1	1,8	26,9	2,0
	III	15,0	27,9	2,2	27,1	1,8
	IV	12,3	27,4	2,1	23,7	1,9
	V	13,9	25,1	1,9	23,1	2,0
	VI	12,3	23,1	1,6	21,3	1,9
	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmują zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	VII	4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
	VI	5,65	8,32	21,29	22,04	3,76	2,64
	VII	5,52	-	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
w % ceny	sprzed roku	124,2	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,8	-	-	-	-	-

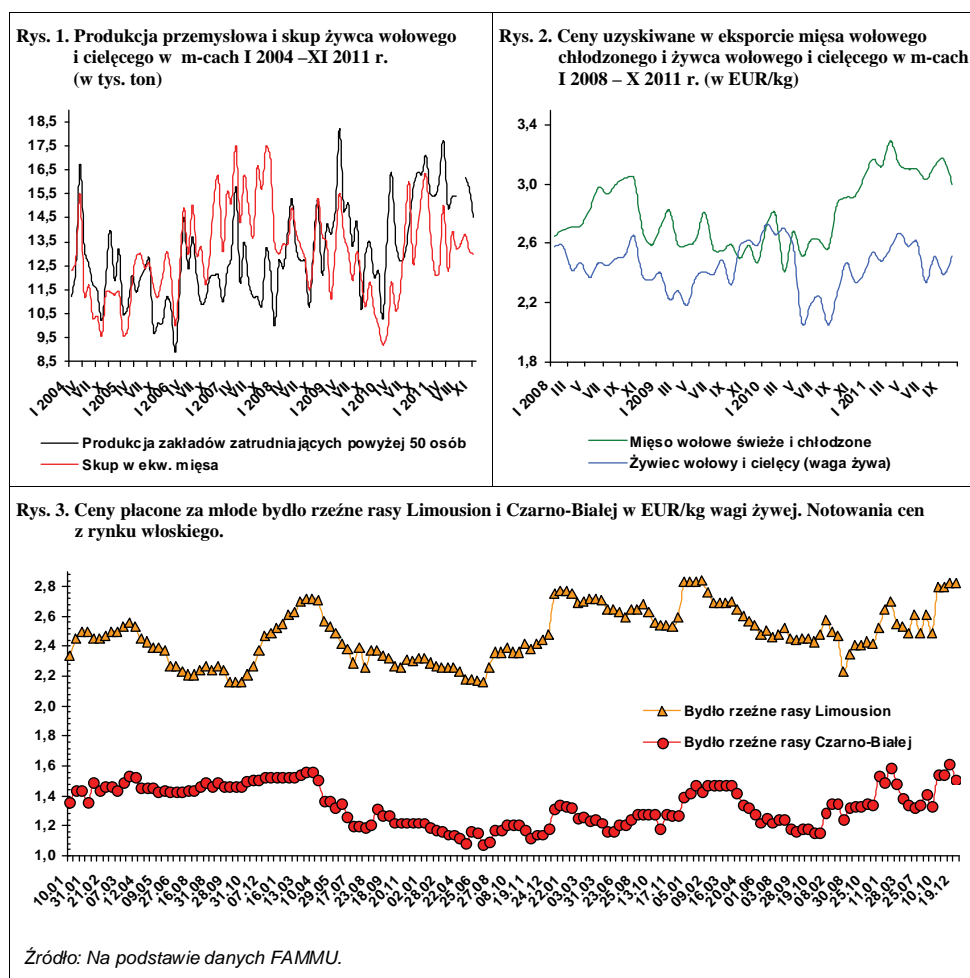
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011	I 2012
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	5,45	5,45	5,34	5,51	5,80	6,00	6,01	6,14	6,31
Byki	6,43	6,23	6,17	6,29	6,86	7,10	7,17	7,27	7,38
Krowy	4,27	4,38	4,37	4,48	4,62	4,76	4,76	4,87	5,00
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,74	10,72	10,85	10,67	10,92	10,55	10,62	10,97	12,12
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	12 053	11 599	11 825	11 930	12 926	13 354	13 410	13 790	14 005
Ćwierci z krów rzeźnych	9 540	9 906	9 490	9 797	10 459	10 555	10 517	10 935	10 746
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	342,30	337,88	332,90	334,1	346,8	353,1	368,01	374,8	377,96
Polska	303,1	312,48	297,48	306,5	313,08	310,6	319,50	312,2	309,7

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

W roku gospodarczym 2010/2011 pogłowiu trzody chlewnej spadło w porównaniu z poprzednim rokiem o 9% a macior prośnych o 15%. Chów trzody chlewnej w tym okresie był nieoptymalny, ze względu na rekordowo wysokie ceny pasz przy niskich cenach skupu trzody. W roku gospodarczym 2011/2012 warunki chowu będą korzystniejsze niż w poprzednim roku, ale nie na tyle, aby wygasić spadkową tendencję tego chowu. Ceny skupu trzody będą zdecydowanie wyższe, lecz ich dodatni wpływ na poprawę optymalności chowu zredukuje w poważnym stopniu wysoki poziom cen zbóż zwłaszcza, ale również pasz przemysłowych.

W III kwartale 2011 r. średni poziom cen skupu trzody wyniósł 4,85 zł/kg i był o 11% wyższy niż w III kwartale 2010 roku. W IV kwartale każdego roku ceny skupu trzody z miesiąca na miesiąc tradycyjnie obniżają się, po letnim szczytowym poziomie. Tymczasem w 2011 r. ceny skupu nieoczekiwanie z miesiąca na miesiąc rosły. W październiku i listopadzie wyniosły odpowiednio 5,08 zł/kg i 5,20 zł/kg, a w grudniu 5,55 zł/kg. Średni poziom tych cen w IV kwartale br. wynoszący 5,27 zł/kg był wyższy o 37% aniżeli w IV kwartale 2010 roku. Tak wysokiemu wzrostowi cen w IV kwartale 2011 r. sprzyjały trzy czynniki, a mianowicie wzrostowa tendencja cen trzody w Unii Europejskiej, deprecjacja złotego względem euro i dolara oraz spadek produkcji trzody w Polsce.

W III kwartale przeciętna cena skupu trzody klasy E wyniosła w UE-27 485 EUR/100 i była wyższa o 5% niż rok wcześniej. Przeciętna cena w IV kwartale ukształtowała się na poziomie 158,8 EUR i była wyższa niż w IV kwartale 2010 r. o 15%. W Polsce poziom cen skupu trzody klasy E wyrażony w EURO był zbliżony zarówno w III jak i w IV kwartale do poziomu średnich cen w UE-27.

Wzrost cen w Polsce był wyższy aniżeli w UE i wyniósł w III kwartale 8%, a w IV kwartale 20%. Wyższy wzrost cen w Polsce był głównie skutkiem potaniaenia złotego w stosunku do EURO i nie wpłynął w zasadniczy sposób na wyniki handlu wieprzowiną.

Wzrost cen skupu trzody w Polsce i w całej UE pociągnął za sobą głównie wzrost cen detalicznych wieprzowiny. Jego wpływ na zainteresowanie chowem

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

trzody był ograniczony, gdyż były wysokie ceny zbóż. W listopadzie 2011 r. targowiskowa cena żyta wynosiła 78,62 zł/dt i była wyższa niż w listopadzie 2010 r. o 28% i o 9,5% wyższa niż w listopadzie 2009 roku. Targowiskowa cena jęczmienia w listopadzie 2011 r. osiągnęła poziom 81,77 zł/dt i była wyższa niż listopadzie dwu poprzednich lat odpowiednio o 14% i o 65%. Dlatego w obu przypadkach relacje cen wynosiły 6,6:1 i 6,4:1. Są to relacje nadal bardzo niekorzystne dla chowu trzody i tylko duży spadek cen zbóż w najbliższych miesiącach mógłby je przybliżyć chociaż do relacji granicznych, ale jest to mało prawdopodobne. W związku z tym w połowie 2012 r. będziemy prawdopodobnie mieć do czynienia z kolejnym kilku procentowym spadkiem pogłowia trzody chlewnej w gospodarstwach indywidualnych.

Na skutek wzrostu cen trzody zarówno w Polsce jak i w Unii Europejskiej, ceny detaliczne wieprzowiny na polskim rynku w listopadzie 2011 r. były wyższe niż w grudniu 2010 r. o 10,6%. W grudniu stopa wzrostu cen w Unii prawdopodobnie powiększyła się. Ponieważ przewiduje się, że w I półroczu 2012 r. ceny skupu żywności na rynku europejskim będą wyższe niż rok wcześniej, wobec tego należy spodziewać się wzrostu cen wieprzowiny także i w tym okresie.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 IV	96,6	105,0	33,9	111,9	35,9	83,1	-2,0
V	106,9	127,3	40,9	137,2	41,7	97,7	-0,8
VI	107,4	123,0	43,8	145,0	43,2	87,6	0,6
I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	38,1	187,7	38,1	95,7	0,0
II	117,7	128,5	45,8	155,8	42,6	110,4	3,2
III	132,2	108,3	49,7	135,4	46,6	79,4	3,1
IV	123,2	127,6	43,8	129,2	45,3	126,2	-1,5
V	114,2	106,8	47,5	116,1	46,5	111,5	1,0
VI	108,8	101,3	46,6	106,4	48,4	112,0	-1,8
I-VI	1074,9	109,2	234,7	119,3	291,5	102,4	-56,8
VII	109,9	106,1	43,0	97,1	51,7	120,4	-8,7
VIII	115,6	109,6	51,3	117,4	57,9	118,4	-6,6
IX	111,2	95,8	51,8	107,7	53,8	104,9	-2,0
X	118,1	96,9	58,3	112,3	52,2	109,2	6,1
XI	117,2	93,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	131

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2010	I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
	II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
	III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
	IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
	V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
	VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
	VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
	VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
	IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
	X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
	XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
	XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011	I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
	II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
	III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
	IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
	V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
	VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
	VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
	VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
	IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
	X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
	XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4

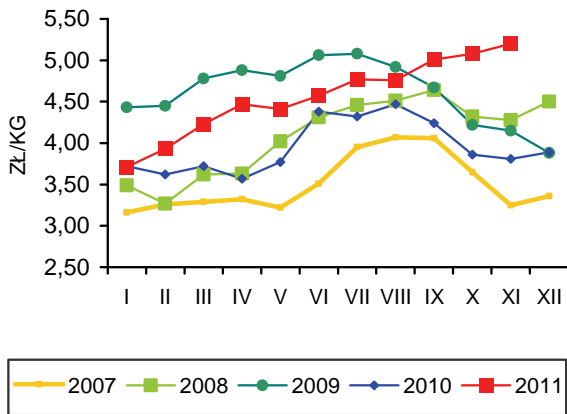
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

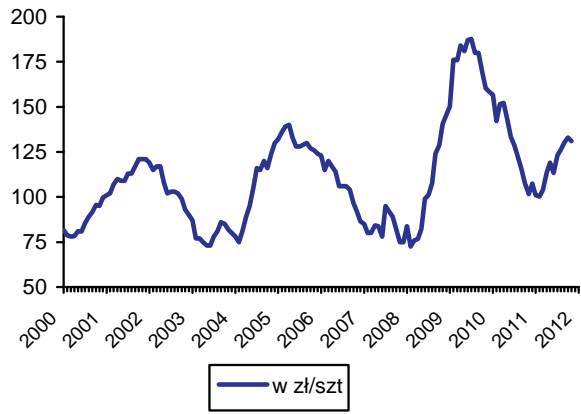
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2010	I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
	II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
	III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
	IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
	V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
	VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
	VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
	VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
	IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
	X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
	XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
	XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011	I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
	II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
	III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
	IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
	V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
	VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
	VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
	VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
	IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
	X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
	XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
	XII	159,10	165,80	162,44	148,68	104,2	102,1	111,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

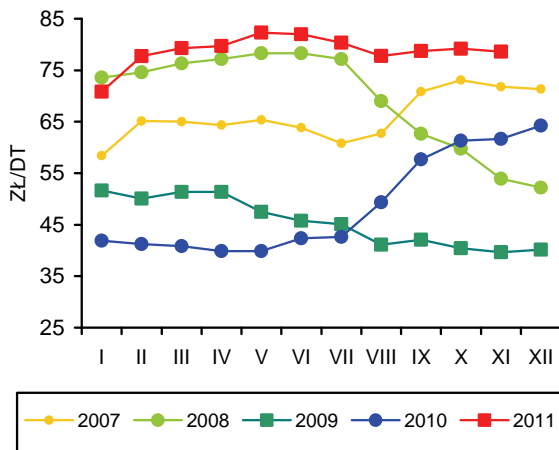
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

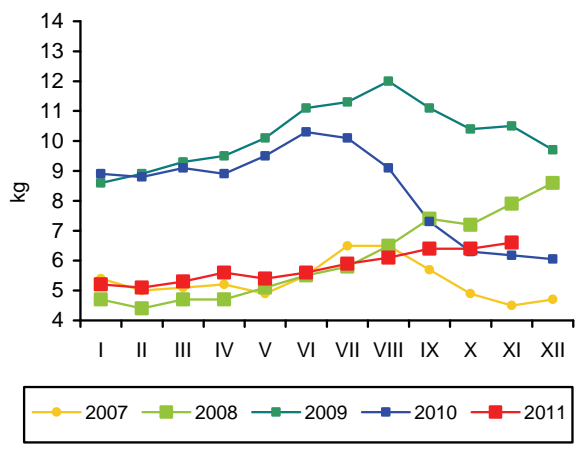
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

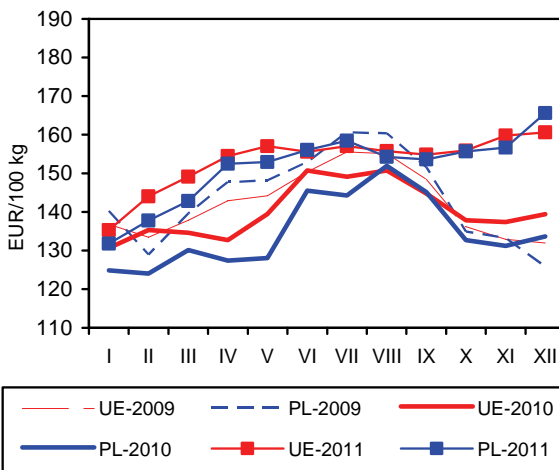
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

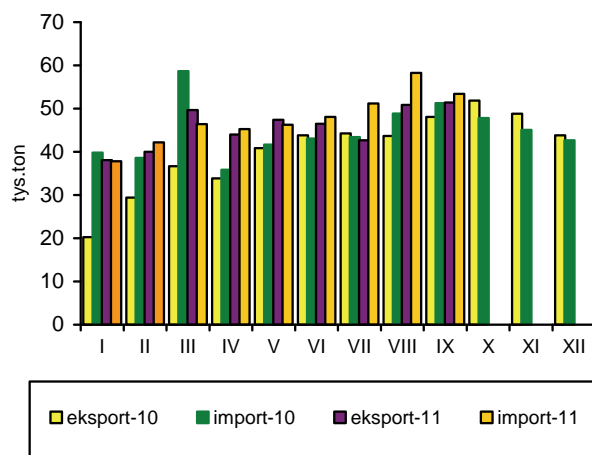
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W listopadzie 2011 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników, wytworzono 127 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,8% mniej niż w październiku. Wolumen przemysłowej produkcji tego mięsa był jednak o 3,2% większy w relacji do listopada poprzedniego roku. W okresie od stycznia do listopada bieżącego roku łączna przemysłowa produkcja mięsa drobiowego była zbliżona do notowanej w tym samym okresie 2010 r. i wyniosła 1263 tys. ton (w 2010 r. 1258 tys. ton). Przyczyną tak znacznego spowolnienia dynamiki rozwojowej były, podobnie jak w poprzednich miesiącach, wysokie koszty surowcowe.

Utrzymuje się duży i rosnący, choć wolniej niż w poprzednich latach, eksport mięsa drobiowego. W październiku 2011 r. wolumen sprzedaży zagranicznej był o 3,5% większy niż przed rokiem. W ciągu dziesięciu miesięcy 2011 r. wysłano za granicę ponad 355 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 7,7% więcej niż w roku poprzednim. Import wykazuje duże wahania z miesiąca na miesiąc. W okresie od stycznia do października bieżącego roku, w relacji do analogicznego okresu 2010 r., przywóz mięsa drobiowego zmniejszył się o 5,7%. Nastąpiła więc poprawa salda obrotów handlu zagranicznego mięsem drobiowym. Eksport stanowił w analizowanym okresie średnio ponad 28% wolumenu przemysłowej produkcji tj. o 2 punkty procentowe więcej niż w 2010 roku.

Od lipca 2011 r. przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych taniały wolno w relacji miesiąc do miesiąca. Taka tendencja utrzymała się także w listopadzie. Ceny pasz przemysłowych obniżyły się w relacji do października o 1,3%. Były jednak nadal o 11,3% wyższe niż przed rokiem. W okresie styczeń-listopad 2011 r. ceny pasz przemysłowych dla brojlerów kurzych były aż o 26%, a dla indyków o 24% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Rosnące koszty chowu drobiu, szczególnie wysokie koszty pasz, nie były w pełni równoważone wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Warunki chowu dro-

biu pogorszyły się w 2011 r. w relacji do roku 2010, mimo wzrostu średniej ceny skupu kurcząt brojlerów o ok. 16%, a indyków o 22%. W grudniu 2011 r. ceny skupu kurcząt różnych spadły w porównaniu z listopadem o 3,2%, ale nadal były o ok. 20% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu żywca indyczego były o 0,3% wyższe niż w listopadzie i o 20,1% wyższe niż w 2010 roku.

W grudniu 2011 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie były o 1,8% niższe niż w listopadzie, ale o 19,6% wyższe niż w roku poprzednim. Natomiast ceny zbytu mięsa indyczego wzrosły o 11,8% w porównaniu z 2010 rokiem i o 1,5% w porównaniu z poprzednim miesiącem.

W listopadzie bieżącego roku ceny detaliczne tuszek kurcząt wzrosły o 1,5% w relacji do października i o 24,5% w relacji do listopada 2010 roku. Wzrost cen detalicznych był większy niż cen zbytu i cen skupu. W trudnej sytuacji pozostawał przemysł drobiarski, co znajdowało odzwierciedlenie w pogorszeniu się przeciętnych wyników finansowych branży.

W listopadzie 2011 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o prawie 40% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. Różnice cen polskich i unijnych zmniejszyły się w relacji do listopada 2010 r. o ok. 12 punktów procentowych. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim jest znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności w tym handlu.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
I	93,7	108	95,2	96,4	111,0
II	79,7	92,9	85,8	96,5	101,0
III	94,9	95,1	98,1	118,0	110,0
IV	89,2	105,0	99,0	101,0	110,0
V	96,2	99,1	97,0	139,0	116,0
VI	86,4	94,2	101,5	112,0	118,0
VII	93,4	105	107,0	116,0	112,0
VIII	97,4	96	101,0	112,0	114,0
IX	95,6	101	105,0	119,0	116,0
X	109,0	108	113,0	125,0	128,0
XI	99,9	93	105,0	123,0	127,0
XII	91,0	97,7	107,0	122,0	
RAZEM	1126,4	1195	1217,0	1368,0	1263,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	2221	27902	33701
II	2692	2310	28802	33864
III	3040	3720	32251	34515
IV	2637	2439	31418	31713
V	3385	3470	31841	35050
VI	2414	1312	33734	37739
VII	2702	1860	36220	35067
VIII	2502	3192	30428	33838
IX	3051	2705	37479	38729
X	2410	2684	39806	412180
XI	2404		38969	
XII	2459		32407	
RAZEM	32850	25913	401257	355434

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1044	1276	1,26	1,27	2,84	3,22	4,29	4,73	6,06	6,61
II	1045	1356	1,34	1,27	3,04	3,43	4,84	5,38	6,08	6,61
III	1051	1373	1,27	1,28	3,13	3,86	5,05	6,02	6,10	7,59
IV	1030	1385	1,28	1,29	3,15	3,92	4,69	6,16	6,26	7,62
V	1018	1409	1,29	1,29	3,22	3,54	5,19	4,90	6,28	7,39
VI	1040	1422	1,36	1,27	3,40	3,55	5,29	5,39	6,73	6,92
VII	1057	1391	1,36	-	3,31	3,71	5,43	5,91	6,56	6,88
VIII	1105	1369	1,29	-	3,53	3,90	5,53	6,16	7,04	7,52
IX	1135	1337	1,28	-	3,44	4,00	5,15	6,20	6,86	7,61
X	1170	1327	1,27	-	3,06	3,84	5,66	6,76	6,31	7,63
XI	1177	1310	1,28	-	3,00	3,74	5,62	6,64	6,04	7,52
XII	1196		1,28	-	3,02	3,62	5,45	6,52	5,96	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1118	1363	4,54	4,93	7,64	7,17
II	1119	1402	4,47	5,18	7,46	7,16
III	1127	1438	4,44	5,28	7,79	7,78
IV	1108	1454	4,50	5,71	7,54	9,15
V	1097	1466	4,41	5,87	7,53	8,39
VI	1126	1505	4,68	6,20	7,75	8,49
VII	1185	1516	4,73	6,09	7,43	8,68
VIII	1186	1478	4,76	6,07	7,18	8,82
IX	1216	1438	5,06	5,82	7,14	9,09
X	1241	1411	5,01	5,94	7,17	8,96
XI	1251	1400	5,02	6,01	7,40	9,15
XII	1272		5,02	6,03	8,31	9,29

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,60	249,90	178,20	171,70	208,00	181,00	170,00	174,40
2011 I	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
II	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
III	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
IV	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
V	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
VI	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VII	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VIII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
IX	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
X	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
XI	135,60	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60

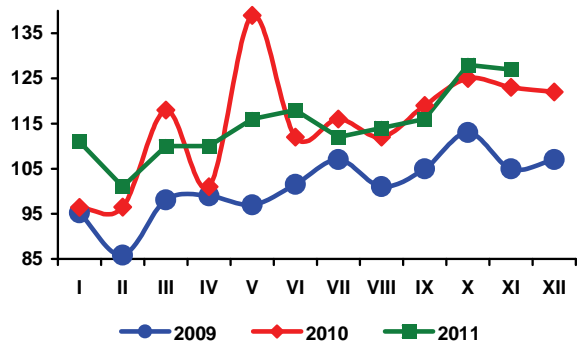
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

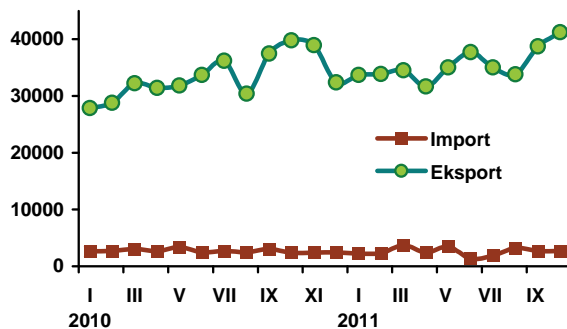
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	1,42	1,50	1,45	0,21	0,21	0,21
II	1,46	1,50	1,50	0,21	0,21	0,20
III	1,49	1,49	-	0,23	0,23	-
IV	1,60	1,63	-	0,21	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

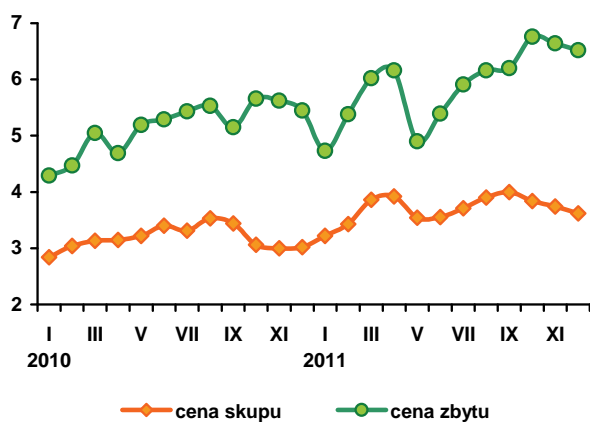
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

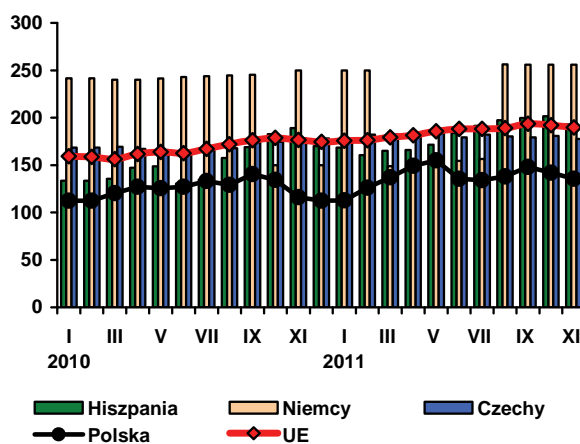
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W grudniu 2011 r. średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła 33,67 zł za 100 sztuk i była o 23,7% wyższa niż notowana przed rokiem. Spadkowa tendencja cen jaj spożywczych, utrzymująca się od początku roku, w czerwcu uległa odwróceniu. W grudniu, w porównaniu do listopada, po raz kolejny wzrosły ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych. Najbardziej podrożały jaja najmniejsze klasy S (o 8,4%), a najmniej jaja duże klasy L (o 0,9%). W relacji rok do roku 16% wzrost miał miejsce w przypadku cen jaj bardzo dużych (XL). Jaja duże, klasy L, podrożały o 17,3%, średnie (M) o prawie 19,7%, a małe, klasy S aż o 41,5%. Jaja mniejsze podrożały więc w znacząco większym stopniu niż duże. Rynek jaj spożywczych jest ciągle niestabilny, jednak w miarę zbliżania się terminu wymiany starych klatek na nowe utrwała się wyraźna wzrostowa tendencja cen.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek drożały systematycznie w pierwszej połowie 2011 roku. W czerwcu ich cena była niemal o 30% wyższa w relacji do poprzedniego roku.

Przyczyniło się to do znacznego spadku opłacalności produkcji jaj konsumpcyjnych. W drugim półroczu 2011 r. pasze zaczęły lekko tanieć. W listopadzie przemysłowe mieszanki pasz dla kur niosek potaniały w relacji do października o 2%. Nadal jednak ich ceny były o 8,6% wyższe niż przed rokiem.

W czerwcu 2011 r. przerwana została długookresowa tendencja spadkowa cen skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego. W grudniu przeciętna cena tych jaj była o 11,2% wyższa niż w listopadzie i aż o 75% wyższa niż w roku poprzednim. Geny skupu jaj przetwarzanych przemysłowo stopniowo powracają do wysokiego poziomu sprzed kilkunastu miesięcy. Ich wzrost, podobnie jak wzrost cen jaj spożywczych, przy równoczesnym niewielkim spadku cen pasz przemysłowych, przyczynił się do poprawy opłacalności produkcji w drugiej połowie roku.

W całej Unii Europejskiej, po okresie relatywnie dużej podaży jaj i niskich cen w pierwszej połowie 2011 r., od lipca ma miejsce

umiarkowany wzrost cen. W okresie od listopada 2010 r. do listopada 2011 r., jaja konsumpcyjne podrożały na rynku unijnym średnio o 10,9%, podczas gdy w Polsce tylko o 5,6%. W tym samym okresie ceny jaj konsumpcyjnych w Niemczech wzrosły o 26,8%, w Holandii o 58,4%, a we Francji o 36,7%. Relacje przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie poprawiły się. W listopadzie 2010 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 9,8% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w listopadzie 2011 r. były o 3,5% tańsze. W okresie styczeń-listopad 2011 r. ceny polskich jaj wyrażone w euro przewyższały średnie ceny unijne tylko o 1,1%. Przyczyniło się to do rozwoju eksportu.

Według danych IERiGŻ-PIB (na podstawie CAAC), w październiku 2011 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 40% mniejszy niż przed rokiem, a import o 75% większy. Saldo obrotów pogorszyło się więc. Eksport przetworów z jaj zmniejszył się o 14% w relacji rok do roku, natomiast import był o 19% większy. Łącznie w okresie od stycznia do października 2011 r. wysłano za granicę ok. 141 tys. ton świeżych jaj, tj. o 9,4% więcej w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Eksport przetworów z jaj wyniósł w tym czasie 12,1 tys. ton i był o 4% mniejszy niż w roku poprzednim. Natomiast import jaj świeżych wzrósł aż o 33%, tj. w podobnej skali co jaj przetworzonych.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2226	12384	15002	581	444	1124	1271
II	2795	1903	10986	13215	731	851	1556	1260
III	2404	1586	13082	16397	936	1008	1721	1310
IV	1408	1536	10735	14694	504	900	1102	1053
V	1267	1317	12997	16318	637	772	1222	1063
VI	1009	1232	13977	14073	500	1025	1154	1043
VII	956	2697	10166	12716	509	967	1353	1148
VIII	1297	1170	13291	19752	607	1063	1087	1357
IX	1282	4604	14010	8464	818	839	1096	1236
X	1059	1851	17282	10341	711	847	1189	1354
XI	1841		13860		465		1227	
XII	2234		10082		526		1108	
RAZEM	19244	18663	152852	130420	7528	7913	14939	10737

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	41,30	38,30	34,30	29,00	33,20	24,00	26,90	19,00
II	41,60	37,70	35,40	28,20	33,20	24,40	27,20	19,50
III	43,50	36,20	37,10	27,80	33,80	24,60	30,10	19,40
IV	38,80	35,40	36,20	25,90	31,50	23,80	25,80	18,40
V	38,50	35,40	31,40	25,90	26,70	21,80	22,40	17,40
VI	36,80	37,10	29,90	25,90	24,40	22,40	19,20	17,90
VII	39,40	41,40	29,50	31,00	21,50	25,20	19,90	21,60
VIII	37,40	39,90	30,50	30,20	24,10	25,40	21,60	20,10
IX	38,20	39,30	30,20	28,50	24,20	26,60	20,20	21,50
X	38,20	39,40	28,90	31,80	23,60	26,30	19,10	20,50
XI	37,20	42,10	29,00	33,60	24,00	30,30	18,70	23,90
XII	37,50	43,50	28,90	33,90	24,20	31,40	18,30	25,90

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

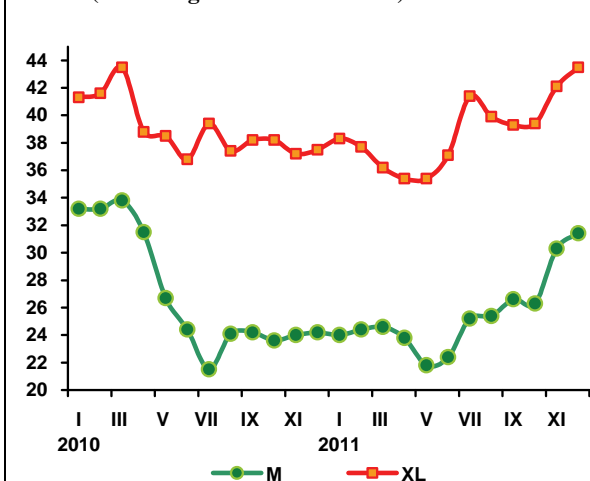
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

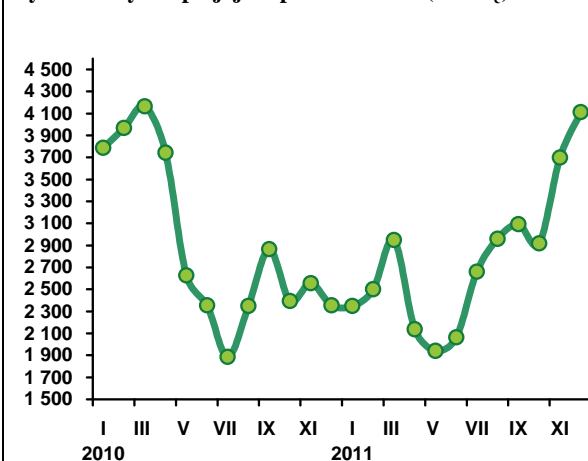
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2010 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	105,47	90,67	122,81

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Od początku 2011 r. ceny owiec ciężkich i jagniąt w Unii Europejskiej rosły. W I półroczu przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 496 EUR/100 kg i była o 10% wyższa niż w I półroczu 2010 roku. W I kwartale była ona wyższa o 4%, a w II kwartale o 15% w porównaniu z analogicznymi kwartalami poprzedniego roku. W III kwartale cena owiec ciężkich wynosiła 456 EUR/100 kg i była o 2% wyższa niż przed rokiem. W IV kwartale wzrosła ona do 476 EUR/100 kg i była o 10% wyższa niż w IV kwartale 2010 roku. W I półroczu 2011 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 576 EUR/100 kg i była o 1% wyższa niż w I półroczu 2010 r., z tym że w I kwartale była ona o 5% niższa, a w II kwartale o 7% wyższa niż w odpowiednich okresach przed rokiem. W III kwartale cena jagniąt osiągnęła 621 EUR/100 kg i była o 5% wyższa niż rok wcześniej, a w IV kwartale 681 EUR i była o 10% wyższa niż w IV kwartale 2010 roku.

Wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej w 2011 r. miał pozytywny wpływ na ceny polskich owiec. Co prawda w I kwartale przeciętna cena skupu owiec w Polsce była jeszcze o 7% niższa niż przed rokiem, ale w II kwartale wyższa o 20%, a w III kwartale o około 15%. W IV kwartale przeciętna cena skupu owiec mogła ukształtować się na poziomie około 7 zł/kg w.ż. i być wyższa niż w IV kwartale 2010 r. o kilkanaście procent. W drugim półroczu 2011 r., dodatkowym czynnikiem podnoszącym ceny skupu owiec na polskim rynku była postępująca deprecjacja złotego względem euro, co powodowało, że wzrost cen wyrażonych w złotych był w tym okresie większy niż cen wyrażonych w euro.

W 2011 r. ceny owiec w Unii Europejskiej były wysokie pomimo niewielkiego wzrostu produkcji. Z najnowszych danych Komisji Europejskiej wynika, że w 2011 r. produkcja baraniny w UE-27 mogła wynieść 792 tys. ton, a więc była o 16 tys. ton (o 2%) większa niż w 2010 roku. Wzrost produkcji skutkował obniżeniem importu. Jego spadek był jednak głębszy niż wynikałoby to z bilansu rynkowego, gdyż od początku 2011 r. zarówno w Nowej Zelandii, jak i w Australii miał miejsce duży wzrost cen.

W okresie od stycznia do września import żywca i mięsa owczego z krajów trzecich do Unii Europejskiej wyniósł 183 tys. ton w wadze poubojowej i był o 20 tys. ton, czyli o 10% mniejszy niż w tym samym okresie 2010 roku. W Nowej Zelandii, a więc kraju o największym kontyngencie z zerową stawką celną zakupiono 155 tys. ton mięsa owczego, czyli o 11% mniej niż rok wcześniej. Komisja Europejska ocenia, że w połowie listopada łączna kwota preferencyjnego dostępu na 2011 r. została wykorzystana jedynie w 68%, w tym Nowej Zelandii w 73%, a Australii w 75%. Saldo handlu zagranicznego baraniną i jagnięciną obniżyło się w skali roku w jeszcze większym stopniu niż import, gdyż jednocześnie miał miejsce wzrost eksportu. W okresie I-IX 2011 r. import netto osiągnął więc 157 tys. ton i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku był mniejszy o 32 tys. ton, a więc 18%.

W dniu 20 grudnia 2011 r. ukazało się rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1354/2011 otwierające unijne kontyngenty taryfowe w odniesieniu do owiec, kóz, mięsa baraniego i koziego. Zgodnie z nim w 2012 r. do krajów Unii Europejskiej można będzie przywieźć z krajów trzecich bez cła łącznie 286 tys. ton mięsa baraniego i koziego w ekwiwalencie tusz. Jest to o 600 ton więcej niż w 2010 roku. O 400 ton wzrosły kontyngenty przyznane Australii i Nowej Zelandii. Jest to rekompensata za utratę rynków związaną z przyjęciem Rumunii i Bułgarii do Unii Europejskiej w 2007 roku. O 200 ton powiększony został kontyngent przyznany Chile, który zgodnie z porozumieniem o wolnym handlu między Unią Europejską a Chile jest od 2004 r. corocznie zwiększany o 10%. Pozostałe kontyngenty nie uległy zmianie.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	839	93
II półrocze	1075	875	831 ^b	95
Rok	2280	1774	1670 ^b	94

b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	50,8	63,6	279,2	28,7	82,9	64,1	83,8	107,6	72,3	45,4	38,8	95,4	1012,6
2011	21,7	78,3	62,5	255,4	70,1	82,5	59,1	97,7	70,5	73,2	x	x	1000,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	42,7	123,1	22,4	889,9	84,6	128,7	70,5	90,8	97,5	161,2	x	x	98,2
Import 2010	33,7	27,7	60,9	73,0	11,9	40,5	12,2	7,9	40,2	10,8	10,6	42,5	371,9
2011	86,9	70,8	73,3	48,0	172,8	92,8	110,6	125,7	73,5	79,9	x	x	500,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	257,9	255,6	120,4	65,8	1452,1	229,1	903,3	1591,1	182,8	739,8		x	134,4

P- prognoza IERiGŻ - PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2009/2010	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06	5,64
2010/2011	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	6,50	7,16	6,92	6,80	6,02
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,9	73,2	99,0	110,0	124,3	114,6	122,1	116,1	112,1	111,3	112,2	106,7

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
X 2010	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,24
XI	-	-	-	-	6,01	1,52	12,8	3,24
XII	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91
I 2011	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	6,17	1,57	13,1	3,33
III	-	-	-	-	6,99	1,74	14,9	3,71
IV	10,7	2,72	22,77	5,78	7,21	1,83	15,3	3,89
V	-	-	-	-	7,32	1,86	15,6	3,96
VI	-	-	-	-	7,19	1,81	15,3	3,85
VII	-	-	-	-	7,28	1,82	15,5	3,88
VIII	-	-	-	-	7,03	1,70	15,0	3,64
IX	-	-	-	-	7,27	1,67	15,5	3,56
X	-	-	-	-	7,23	1,66	15,4	3,54
XI	-	-	-	-	7,50	1,70	16,0	3,62

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2009/2010	41,14	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70	43,79
2010/2011	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	45,55	46,19	45,62	45,32
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,4	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1	99,1	102,4	106,8	106,2	104,3	103,5

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2010	634,9	568,0	567,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4	615,1	614,9
2011	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4	691,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,1	97,5	100,1	105,3	108,3	108,2	108,6	103,1	103,2	106,7	111,1	112,4
Włochy												
2010	545,4	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	642,2	549,6	563,3	545,6
2011	464,8	453,9	465,1	550,7	507,0	509,8	511,9	513,4	515,4	518,2	576,8	594,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	85,2	95,4	89,1	109,4	103,0	98,9	99,8	99,3	80,3	94,3	102,4	109,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-25												
2010	494,2	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,5	459,5	449,3	439,8	489,8
2011	490,1	491,3	524,9	577,8	597,2	527,9	499,1	484,7	479,6	487,1	510,4	543,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,2	102,1	107,6	113,4	117,5	110,3	111,5	104,5	104,3	108,4	116,1	110,9
Wielka Brytania												
2010	472,7	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7	391,5	455,2
2011	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	511,7	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7	527,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,3	100,1	112,1	117,3	121,0	108,4	112,0	103,0	102,5	110,2	120,5	115,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2009/2010												
NZD/szt. 15 kg	66,30	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,20	91,50	84,15
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	80,42	81,56	81,44	83,58	89,98	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9	88,36
miesiąc roku poprzedniego = 100	121,3	122,0	123,5	125,33	126,1	123,0	117,0	114,7	111,5	107,0	110,3	105,0

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

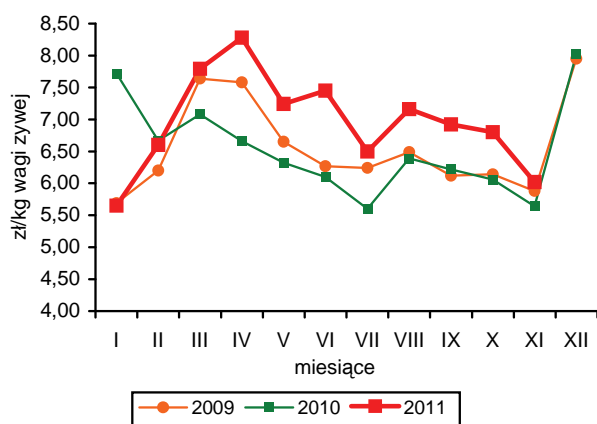
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	437	446	447	445	461	491	447	495	489	454	497	517
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519	500
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,0	139,0	135,5	140,4	121,0	104,7	111,6	98,8	106,3	114,3	104,4	96,7

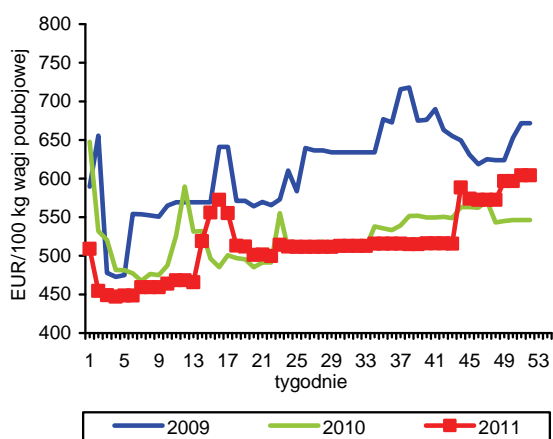
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

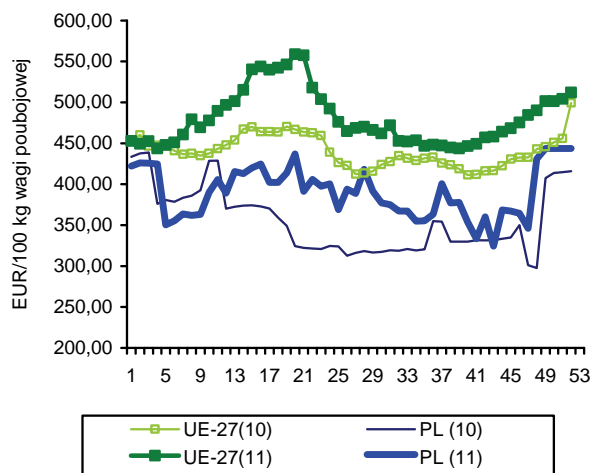
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

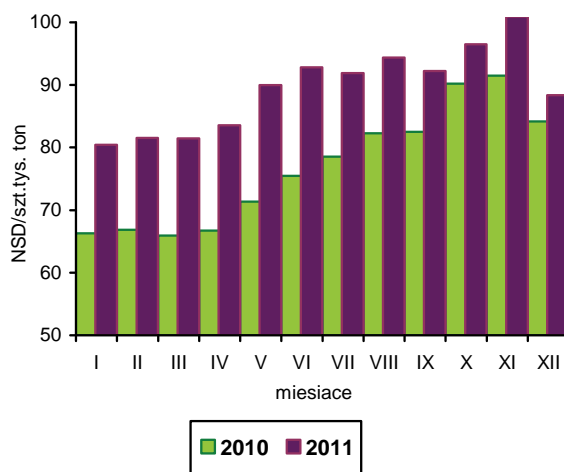
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

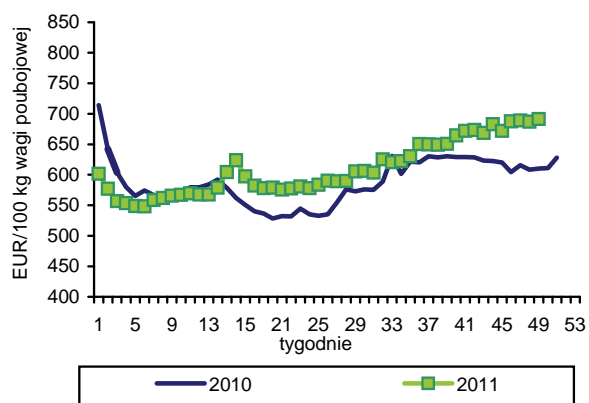
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

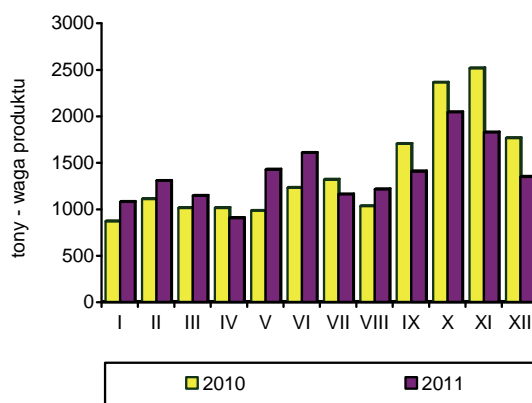
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W listopadzie 2011 r. odnotowany wyraźny wzrost połowów ryb na Bałtyku. Łącznie odłowiono 6,4 tys. ton ryb, tj. o 18,0% więcej niż przed rokiem, w tym wyładunki śledzi były o 70% wyższe, storni o 24% i szprotów o 12%. Niższe niż przed rokiem były tylko połowy dorszy (o 20%) oraz łososi i troci (o 65%). Od początku roku połowy ryb wyniosły 106,5 tys. ton i były o 1,2% wyższe niż rok wcześniej. W połowie listopada Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadził zakaz połowów śledzi na skutek wyczerpania dostępnego Polsce limitu. Wykorzystanie kwot połowowych pozostałych gatunków ryb było niższe niż w 2010 r. i szacunkowo w całym 2011 r. wyniosło od 70% w przypadku dorszy, 66% dla szprotów do zaledwie 15% dla łososi.

W październiku 2011 r., kolejny miesiąc z rzędu, maleje produkcja i przetwórstwo w dużych zakładach zatrudniających co najmniej 50 osób. W porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego była on niższa o 9,5% i wyniosła 28,5 tys. ton. Na spadek produkcji wpływa przede wszystkim malejący popyt wewnętrzny oraz dynamiczny wzrost kosztów produkcji na skutek rekordowych cen zakupu surowców na rynkach światowych. Ograniczana jest głównie produkcja ryb wędzonych oraz asortymentu o niskim stopniu przetworzenia – ryb i filetów rybnych świeżych i mrożonych, przy wzroście przetwórstwa produktów wysokoprzetworzonych – sałatek, marynat i konserw rybnych. Sytuacja rynkowa wpływa na wyraźne pogorszenie sytuacji finansowej przetwórci ryb. Relatywnie niewielkie podwyżki cen przez producentów w porównaniu z cenami surowców spowodowały, że mimo wzrostu przychodów w okresie trzech kwartałów 2011 r. o 15%, zyski netto branży spadły z 80 do zaledwie 18 mln zł, a 38% ogółu firm zanotowało w tym okresie stratę. Wzrost przychodów dotyczył jednak tylko sprzedaży eksportowej (o 27%), przy spadku przychodów ze sprzedaży ryb w kraju o 3,5%. Udział eksportu bezpośredniego w przychodach dużych firm przetwórstwa rybnego zwiększył się w konsekwencji z 61 do 67%.

W okresie styczeń–październik 2011 r. odnotowano spadek obrotów handlu zagranicznego sektora rybnego w ujęciu ilościowym, przy wzroście jego wartości. Według wstępnych szacunków wolumen eksportu i importu obniżył się o ok. 5,0% do odpowiednio 255¹ i 350 tys. ton (w wadze produktu), przy wzroście wartości o ok. 2,5% do 3,38 i 3,63 mld zł. W eksporcie, spośród głównych grup towarowych większy był wywóz przetworów i konserw z ryb (o 12,3%, głównie śledzi) oraz ryb wędzonych (o 2,3%), ograniczono natomiast sprzedaż ryb filetowanych (o 13,2%, głównie łososi

i dorszy). Bardzo niekorzystnie układały się relacje cenowe dla eksporterów śledzi, gdzie praktycznie nie odnotowano wzrostu cen transakcyjnych, przy 10-60% wzroście cen płaconych za surowiec w imporcie (w zależności od grupy produktowej i kraju pochodzenia). Wyraźnie poprawiła się natomiast opłacalność przetwórstwa łososi z powodu spadku cen importowych. W imporcie ograniczono przywóz wszystkich grup produktów za wyjątkiem ryb żywych i mrożonych, w tym najbardziej produktów niekonsumpcyjnych (odpadów rybnych i maczek – o 40%), owoców morza (o 20%) i ryb świeżych (o 8%). Średnio ryby importowane podrożały w analizowanym okresie o 9% (w przeliczeniu na wagę żywą o 5%), ale różnice między poszczególnymi gatunkami były bardzo duże. Tańsze niż rok wcześniej były m.in. mintaje i łososi, a największy wzrost cen odnotowano w przypadku makreli, śledzi i dorszy (ok. 30%).

W listopadzie 2011 r. kontynuowany był silny wzrostowy trend cen detalicznych ryb, przetworów rybnych i owoców morza. W porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły one średnio o kolejne 1,8% i w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego były o 9,2% wyższe. Średnioroczny wzrost cen był jednak znacznie niższy (styczeń–listopad 2011 r. w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego) i wyniósł 5,8%, a więc ryby drożały w podobnym stopniu jak cała żywność, ale szybciej niż substytucyjne mięso. Największy średnioroczny wzrost cen odnotowano w przypadku słodkowodnych ryb wędzonych (o 10,4%), ryb solonych (o 8,1%) oraz ryb słodkowodnych świeżych i mrożonych (o 7,1%), najwolnie drożały natomiast owoce morza oraz konserwy rybne (odpowiednio o 2,0 i 3,4%). Według notowań GUS monitorujących ceny wybranych artykułów rybnych ceny świeżych pstrągów wzrosły w tym czasie o 13,8%, pstrągów wędzonych o 11,1%, a filetów z dorsza o 10,2%. Podobne ceny, jak rok wcześniej, obserwowano w przypadku paluszków rybnych, pasty rybnej, a nieznacznie podrożały filety z pangii (o 1,4%) i konserwowane tuńczyki (o 2,3%).

¹ Szacunek autora uwzględniający eksport burtowy realizowany przez flotę bałtycką i dalekomorską, który w okresie lipiec–październik 2011 r. nie został jeszcze włączony do statystyki krajowej.

Krzysztof
Hryszko

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2010 IX	817	2 546	675	966	273	5 277	2 368	107
X	1 227	3 621	1 375	899	359	7 481	1 480	190
XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 085	2 499	538	1 330	40	10 492	13 616	366
II	4 796	2 343	415	732	26	8 312	9 486	330
III	5 819	3 379	1 112	1 371	85	11 766	9 078	315
IV	12 804	3 919	1 269	461	447	18 900	4 044	374
V	14 734	1 062	1 666	554	318	18 334	1 743	118
VI	5 165	2 484	1 643	803	277	10 372	145	19
VII	942	2 417	223	957	279	4 818	539	15
VIII	740	3 267	189	799	332	5 327	1 195	46
IX	1 304	2 984	1 055	714	351	6 408	1 145	36
X	702	2 775	1 044	720	177	5 418	1 652	272
XI	1 707	2 584	1 286	728	61	6 366	2 727	440
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	111,9	170,2	79,6	123,8	41,2	118,0	37,9	35,1
<u>I-XI 2011</u> <u>I-XI 2010</u>	94,9	124,3	98,8	87,2	94,2	101,2	54,1	42,5

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2010 IX	1 081	3 323	10 114	15 384	8 887	1 064	759	29 902
X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
V	529	3 227	5 213	12 559	6 032	1 018	899	21 528
VI	660	2 535	5 081	12 773	6 313	951	816	21 049
VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	101,6	88,0	64,1	108,3	107,3	96,1	97,1	90,5
<u>I-X 2011</u> <u>I-X 2010</u>	73,6	89,6	89,7	112,1	108,0	110,0	112,6	100,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	112,5
2010 IX	23,8	7,8	4,4	2,9	5,6	40,9	18,3	7,2	3,4	8,2
X	23,1	8,6	5,3	3,4	2,5	47,6	21,6	8,9	3,2	11,1
XI	26,9	9,1	4,9	4,5	4,4	52,2	23,3	9,4	4,4	11,3
XII	29,6	9,9	4,0	4,9	5,7	44,2	18,4	8,7	3,0	10,4
2011 ^b I	26,3	8,2	4,6	2,6	4,9	40,0	18,5	7,1	2,7	9,6
II	29,6	9,0	4,4	2,9	6,4	38,8	16,1	9,4	3,1	7,9
III	31,5	9,5	5,0	3,2	5,5	39,5	15,4	9,0	4,0	9,1
IV	28,2	8,3	4,2	3,2	3,3	32,5	12,7	6,5	2,2	8,7
V	27,9	7,8	3,5	2,7	4,0	30,7	12,7	6,3	2,1	7,9
VI	26,1	9,6	4,0	2,7	3,7	28,1	10,4	5,4	2,3	7,2
VII	17,1 ^c	8,0	3,5	2,4	0,9 ^c	29,8	12,7	5,0	2,7	7,1
VIII	15,7 ^c	7,6	2,9	2,8	0,9 ^c	29,3	13,3	5,1	2,5	6,4
IX	18,6 ^c	8,6	3,7	3,0	1,0 ^c	39,2	15,6	8,8	3,8	9,1
X	20,5 ^c	9,8	4,2	3,5	0,7 ^c	40,3	19,9	8,0	3,7	9,6
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	x	114,0	79,2	102,9	x	84,7	92,1	89,9	115,6	86,5
<u>I-X 2011</u> <u>I-X 2010</u>	x	112,4	86,4	102,5	x	94,2	99,6	102,8	95,1	91,1

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne · ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2010 IX	3,74	3,60	3,74	4,49	4,29	6,40	5,98	10,03	21,99	10,56
X	3,80	3,77	4,24	5,63	4,37	5,79	5,49	9,88	19,12	10,13
XI	4,33	3,95	4,42	4,23	4,44	5,73	5,41	9,38	19,03	9,28
XII	4,46	4,11	4,50	4,76	4,66	6,05	5,67	10,15	22,05	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,58	4,61	6,73	6,36	10,06	21,46	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,57	4,56	6,34	6,25	9,69	20,70	9,00
III	5,64	4,95	5,05	5,05	4,68	6,24	6,41	10,17	21,19	9,36
IV	5,85	3,56	5,05	4,90	5,10	6,12	6,11	10,68	22,11	9,23
V	5,94	5,45	5,07	5,23	4,77	5,69	6,25	10,35	20,71	7,37
VI	5,74	5,57	4,90	-	5,33	6,00	6,57	10,63	18,42	10,03
VII	5,81	5,49	5,28	-	5,50	6,09	6,74	10,91	17,17	11,18
VIII	5,84	5,65	5,38	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,72	7,74
XI	6,26	6,25	6,12	6,86	5,94	5,79	7,08	12,05	19,15	12,63
X	7,90	7,47	6,03	4,33	6,47	7,08	7,67	12,83	15,18	12,00
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	207,9	198,1	142,2	76,9	148,1	122,3	139,7	129,9	79,4	118,5
<u>I-X 2011</u> <u>I-X 2010</u>	159,5	167,5	130,5	106,0	122,1	96,7	110,0	120,6	101,6	104,3

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2010 IX	7,51	19,47	19,02	21,84	46,29	35,48	38,11	2,61	-
X	7,44	19,26	19,05	19,83	46,39	37,86	35,54	2,37	-
XI	7,39	18,32	17,56	20,15	40,54	38,09	34,09	2,61	0,56
XII	7,58	17,63	19,36	20,52	48,11	40,80	32,39	-	-
2011 I	7,40	15,18	19,01	20,20	46,79	38,78	33,23	2,48	0,73
II	7,36	18,44	18,41	18,12	48,19	39,29	32,88	2,32	0,93
III	7,77	21,52	19,18	20,10	49,66	40,51	35,01	2,50	0,94
IV	7,49	21,34	18,26	9,84	49,14	42,26	33,64	2,41	0,81
V	7,47	19,46	17,27	19,11	48,59	39,29	25,44	2,46	0,77
VI	5,25	20,72	20,13	7,67	48,35	39,39	35,75	2,40	0,71
VII	6,04	21,26	19,82	20,23	52,67	40,50	37,46	2,50	-
VIII	8,01	22,04	18,71	19,99	50,25	42,01	40,39	2,70	-
IX	8,51	22,78	18,69	20,61	49,21	43,97	40,12	2,74	0,55
X	8,95	25,22	19,92	21,61	51,76	47,49	35,06	2,70	0,56
Wskaźnik zmian (%)									
X 2011 X 2010	120,3	130,9	104,6	109,0	111,6	125,4	98,6	113,9	x
I-X 2011 I-X 2010	97,1	122,6	102,6	92,1	110,4	116,7	78,3	96,9	162,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2010 X	9,41	-	11,96	64%	11,42	64%	7,18	47%	6,36	69%	7,18	64%
XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
VI	11,62	-	12,22	58%	12,58	67%	8,69	x	7,40	75%	8,64	72%
VII	11,69	-	12,25	58%	b.d.	x	8,85	x	7,49	76%	8,95	74%
VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2011 XI 2010	126,2	x	103,7	x	110,1	x	126,4	x	134,5	x	170,2	x
I-XI 2011 I-XI 2010	122,1	x	112,0	x	113,7	x	123,8	x	116,3	x	123,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	17,63	62,88	24,74	13,32	15,38	19,13	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010 I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2010 X	17,81	12,70	21,66	72,20	27,67	14,66	16,60	21,63	26,53	11,14	13,91
XI	17,85	12,59	21,75	72,10	27,60	14,76	16,60	21,75	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	21,89	72,80	27,79	14,84	16,58	21,63	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	22,13	73,10	28,06	14,99	16,58	21,88	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	22,33	72,80	28,59	15,02	16,88	22,00	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	22,57	73,10	29,16	15,02	16,78	22,00	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	23,07	73,70	21,95	15,27	17,08	22,00	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	23,26	74,80	30,40	15,67	17,38	22,44	26,82	11,80	-
VI	18,69	12,99	23,44	75,00	30,71	15,79	17,70	22,44	26,94	11,92	-
VII	18,76	13,00	23,67	75,70	31,00	16,13	17,80	22,69	26,88	12,06	-
VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XI 2011</u> XI 2010	113,2	105,6	116,0	106,7	114,2	118,5	108,7	106,9	104,0	125,6	109,0
<u>I-XI 2011</u> I-XI 2010	107,8	101,4	110,2	104,5	108,4	107,9	105,9	104,3	102,3	108,4	107,2

Źródło: Dane GUS.

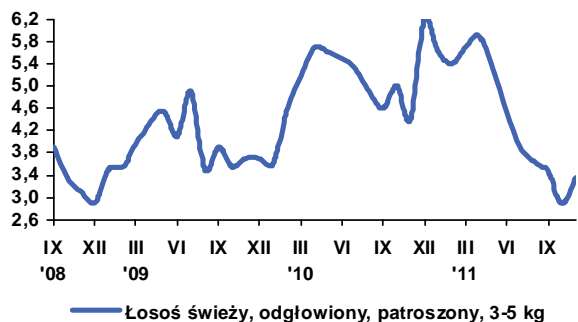
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
I-VI 2010	2,40	1,06	0,41	0,33	0,25	0,35
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-VI 2011</u> I-VI 2010	92,5	90,6	102,4	97,0	92,0	82,9

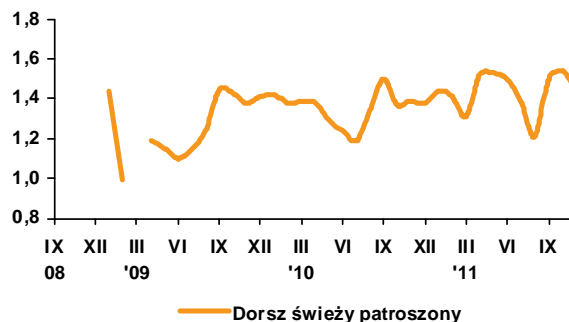
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

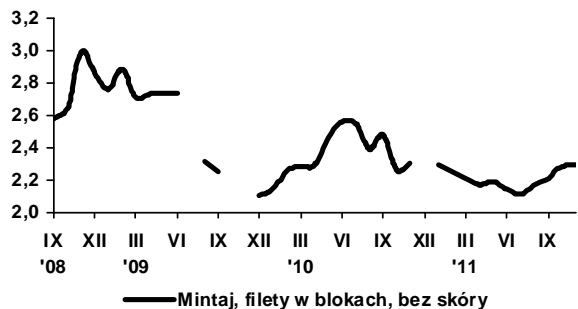
Rys. 1. Cena lososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

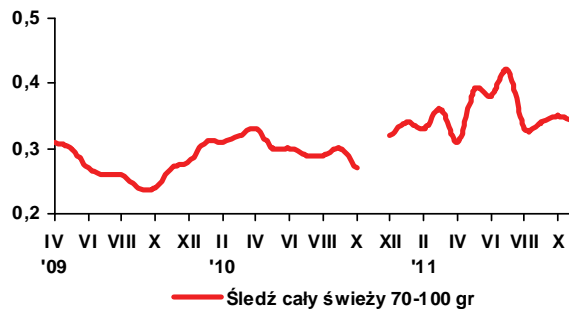
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski (EUR/kg)

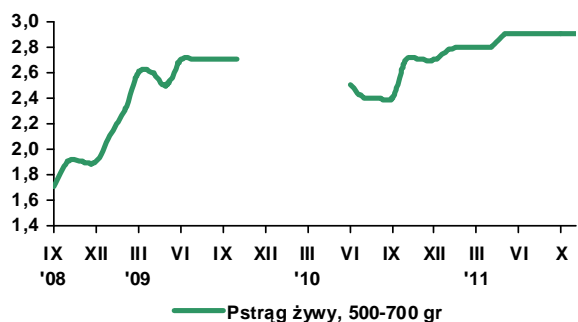
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

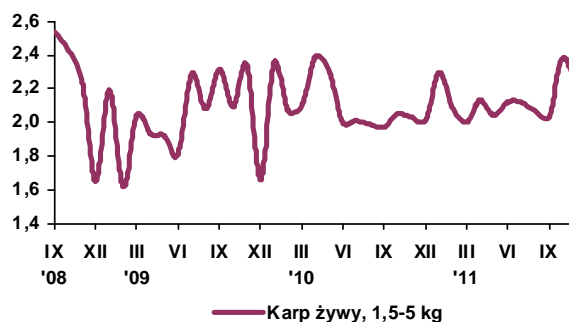
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski (EUR/kg)

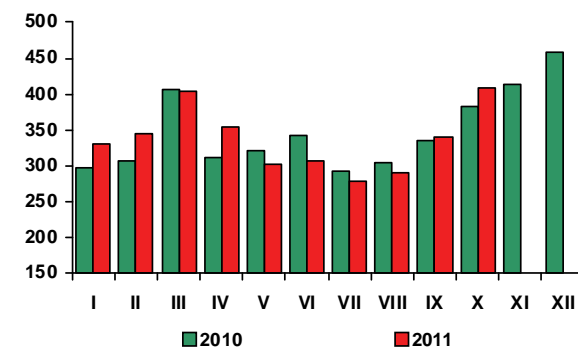
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

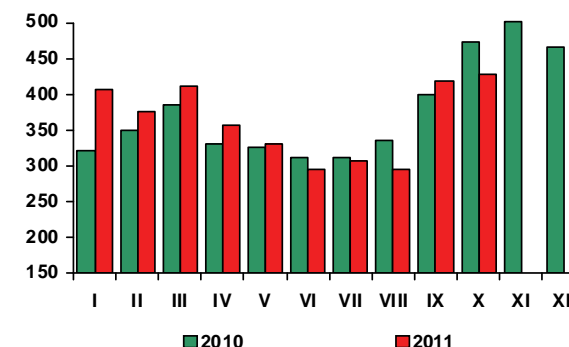
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

W listopadzie 2011 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 1,2%, w tym żywności o 1,3%, a napojów bezalkoholowych o 0,4%. Najbardziej podrożały warzywa (o 3,5%), tłuszcze wieprzowe (o 4,7%) i ryby (o 1,8%). Zwiększyły się ceny mięsa wołowego (o 1,6%) i wieprzowego (o 1,3%) oraz przetworów mięsnych (o 0,8%), przy spadku cen drobiu (o 0,8%). Wzrosły ceny ryżu, cukru i masła (po 1,0%). Więcej niż przed miesiącem należało zapłacić za owoce (o 0,5%), sery (o 0,4%) i mleko (o 0,3%).

W listopadzie 2011 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 4,6% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrost cen żywności wyniósł 4,5%, a napojów bezalkoholowych 5,4%. W listopadzie 2011 r. za cukier konsumenci płacili o 33,4% więcej, a za mięso i przetwory mięsne o 9,8% więcej, niż rok wcześniej. Ceny drobiu wzrosły o 20,7%, mięsa wołowego i wieprzowego - odpowiednio o 15,8% i 10,2%, a przetworów mięsnych o 5,9%. Ryby i przetwory rybne podrożały średnio o 9,2%, a tłuszcze jadalne o 9,0%, w tym tłuszcze wieprzowe o 20,8%, oleje roślinne o 9,2%, margaryny o 8,9%, a masło o 7,3%. Istotnie, bo o 6,5% zwiększyły się ceny pieczywa i produktów zbożowych, w tym kasz o 18,2%, mąki o 14,9%, płatków o 8,1%, a pieczywa o 7,0%. Ceny artykułów mleczarskich wzrosły średnio o 4,6%, a jaj o 2,3%. W listopadzie 2011 r. mniej niż przed rokiem płacono za owoce (o 3,1%) i warzywa (o 15,8%), w tym za ziemniaki o 45,6% mniej.

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-listopad 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 5,5%, w tym żywności 5,7% i był wyższy od stopy inflacji (4,2%). Bardziej niż żywność podrożały towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania i nośnikami energii (o 6,2%, w tym nośniki energii o 7,4%) oraz transportem (o 7,6%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,5%).

Istotny wzrost cen usług bytowych w warunkach niskiego tempa wzrostu dochodów ludności i utrzymujących się niekorzystnych tendencji na rynku pracy, ograniczył możliwości zwiększenia wydatków gospodarstw domowych na żywność. W listopadzie 2011 r., w porównaniu z listopadem 2010 r., płace realne brutto w sektorze przedsiębiorstw spadły o 0,2%, realne emerytury i renty pracownicze brutto zmalały o 0,4%, a realne emerytury i renty rolników indywidualnych obniżyły się o 2,1%. W końcu listopada 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,1% i była o 0,4 pkt. proc. wyższa niż przed rokiem.

W listopadzie 2011 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) była o 0,3% mniejsza niż rok wcześniej, a w okresie styczeń-październik - o 1,6% mniejsza niż w analogicznym okresie 2010 roku. Spadkowi popytu na żywność w okresie jedenastu miesięcy ub. roku towarzyszył wzrost popytu na towary nieżywnościowe, w tym m.in. na pojazdy samochodowe, motocykle i części, paliwa stałe, ciekłe i gazowe, farmaceutyki, kosmetyki, tkaniny, odzież, obuwie, meble, sprzęt rtv i agd. Oszczędzanie na żywności umożliwiło konsumentom realizację innych potrzeb.

Odnotowane w grudniu 2011 r. znaczne pogorszenie nastrojów konsumenckich w stosunku do poprzedniego miesiąca oraz spadek wyprzedzającego wskaźnika koniunktury konsumenckiej związany z negatywnymi ocenami sytuacji ekonomicznej kraju i sytuacji finansowej gospodarstw domowych wskazują na możliwość nasilenia się bariery popytu na żywność w pierwszych miesiącach 2012 r.

Według metodologii EUROSTAT-u, w listopadzie 2011 r., w porównaniu z listopadem 2010 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł w UE-27 3,3% i był nieznacznie, bo o 0,1 pkt. proc. mniejszy od stopy inflacji. W Polsce analogiczne wskaźniki inflacji i wzrostu cen żywności ukształtowały się na poziomie odpowiednio 4,4% i 3,8%. Najwyższy wzrost cen żywności odnotowano na Cyprze (9,4%), w Czechach i na Litwie (po 6,5%), w Finlandii (5,8%), na Łotwie i w Malcie (po 5,6%), na Węgrzech (5,4%) oraz na Słowacji i w Danii (po 5,0%). W pozostałych państwach Wspólnoty kształtował się on poniżej 5,0%, a w Szwecji był najniższy (0,6%).

Według FAO w listopadzie 2011 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 0,5% (w tym cukru o 5,8%, produktów mleczarskich o 1,5% i artykułów zbożowych o 1,3%, przy stabilizacji cen mięsa i wzroście cen tłuszczów o 4,9%). Ich przeciętny poziom był o 0,9% wyższy niż przed rokiem. Najbardziej, bo o 9,9% wzrosły ceny mięsa. Ceny zbóż zwiększyły się o 2,2%. Spadły ceny cukru (o 8,8%), tłuszczów (o 4,1%) i produktów mleczarskich (o 3,4%).

**Krystyna
Świątlik**

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2011 r.

Wyszczególnienie	XI 2011			I-XI 2011
	X 2011=100	XI 2010=100	XII 2010=100	I-XI 2010=100
OGÓŁEM	100,7	104,8	104,2	104,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,2	104,6	103,8	105,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	103,7	103,4	103,7
Odzież i obuwie	100,0	98,4	98,6	98,6
Mieszkanie	100,4	106,1	105,9	105,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,4	106,9	106,6	106,2
w tym nośniki energii	100,5	107,9	107,5	107,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	102,9	102,8	102,1
Zdrowie	102,3	106,4	106,3	104,2
Transport	101,5	111,0	108,0	107,6
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	103,2	119,4	113,6	113,5
Łączność	99,7	100,8	100,8	99,0
Rekreacja i kultura	100,1	101,2	101,0	100,5
Edukacja	100,1	105,0	104,9	103,3
Restauracje i hotele	100,1	104,3	104,2	104,2
Inne towary i usługi	100,2	103,7	103,5	103,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2011 r.

Wyszczególnienie	XI 2011			I-XI 2011
	X 2011=100	XI 2010=100	XII 2010=100	I-XI 2010=100
Żywność (bez napojów)	101,3	104,5	103,6	105,7
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	106,5	106,2	109,7
Pieczywo	100,1	107,0	106,7	112,5
Ryż	101,0	106,1	105,8	101,7
Makarony	100,0	104,4	103,9	103,6
Mięso i przetwory	100,7	109,8	110,2	104,7
Mięso wieprzowe	101,3	110,2	110,6	103,8
Mięso wołowe	101,6	115,8	114,8	109,1
Drób	99,2	120,7	121,9	112,4
Przetwory mięsne i wędliny	100,8	105,9	106,1	102,4
Ryby	101,8	109,2	109,1	105,8
Mleko, sery i jaja	100,5	104,3	104,2	103,4
Artykuły mleczarskie	100,4	104,6	104,4	104,3
Mleko	100,3	105,5	105,4	104,4
Sery twarogowe	100,0	102,4	102,7	103,7
Sery dojrzewające i topione	100,6	104,6	104,1	105,7
Jaja	101,3	102,3	103,4	97,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,9	109,0	108,9	107,4
Masło	101,0	107,3	107,1	108,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	104,7	120,8	120,1	104,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,4	108,9	109,6	106,7
Oleje roślinne	100,0	109,2	108,5	109,0
Owoce	100,5	96,9	94,8	110,7
Jabłka	96,0	78,3	76,7	144,5
Owoce cytrusowe	92,3	93,5	105,5	88,5
Banany	104,5	100,9	93,3	99,6
Warzywa	109,1	84,2	78,5	97,4
Ziemniaki	97,1	54,4	52,0	108,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,5	112,1	112,4	114,4
Cukier	101,0	133,4	133,2	149,7
Napoje bezalkoholowe	100,4	105,4	105,4	103,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	
Pieczywo i produkty zbozowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

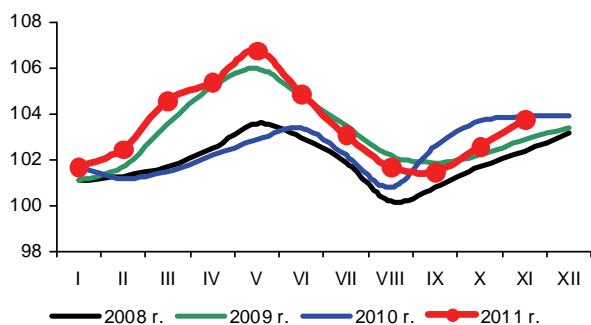
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

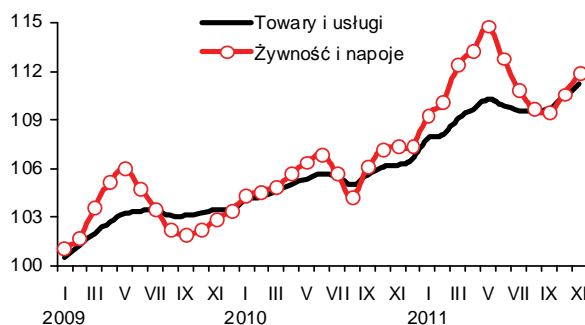
Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	
Słonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	
Jabłka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	

Źródło: Dane GUS.

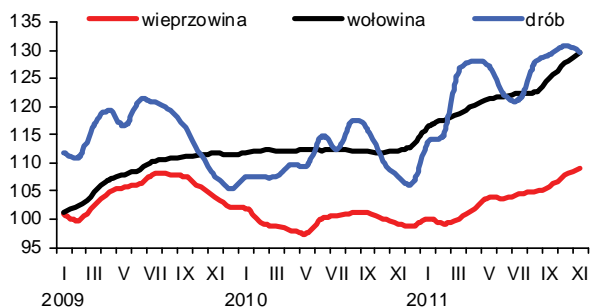
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

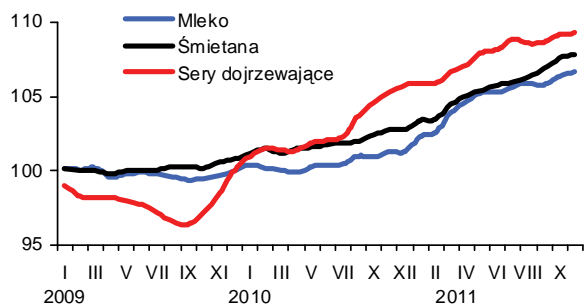
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

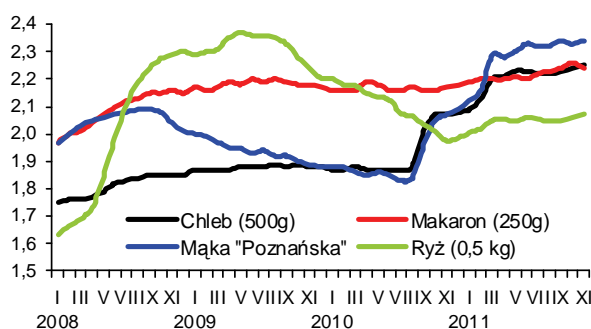
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

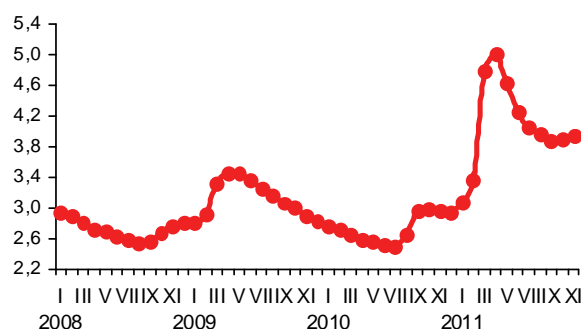
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

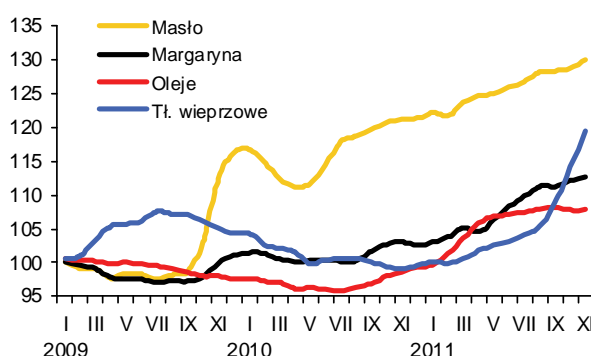
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

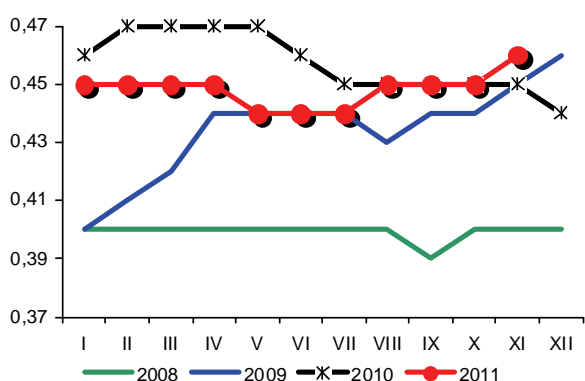
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W listopadzie 2011 r. zwiększyła się dynamika wzrostu cen środków produkcji głównie z powodu silnie drożejących bezpośrednich nośników energii oraz nawozów mineralnych. Średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły nieznacznie, a środków ochrony roślin i maszyn rolniczych pozostały bez zmian.

W listopadzie 2011 r. ceny nawozów mineralnych wzrosły o 1,3% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Najbardziej podrożała sól potasowa (o 2,5%) i fosforan amonu (o 1,7%). Nawozy azotowe podrożały natomiast średnio o 1,0%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały już o 17,7%, w tym najsilniej saletrzak (o 30,8%) oraz saletra amonowa (o 28,7%). Nieznacznie pogorszyły się relacje cen zbóż do cen nawozów mineralnych. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć w listopadzie 5,3 kg pszenicy, tj. o 0,1 więcej niż w miesiącu poprzednim i o 0,5 kg więcej niż przed rokiem. Relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu trzody chlewnej były w listopadzie 2011 r. bardziej korzystne w porównaniu do listopada 2010 r. W ubiegłym roku na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 8,9 kg trzody chlewnej, a obecnie jest to o 1,2 kg mniej.

W listopadzie nawozy wapniowe potaniały o 3,9%, ale w ciągu 12 miesięcy podrożały one jednak o 12,5%.

Na rynkach światowych nawozy mineralne tanieją. Średni spadek światowych cen nawozów mineralnych wyniósł w listopadzie 1,8%¹, w tym superfosfat potrójny² potaniał o 3,8%, mocznik³ o 3,3%, a fosforan amonu⁴ o 3,1%. W tym czasie ceny soli potasowej⁵ wzrosły o 0,9%. Drożej fosforyty – podstawowy surowiec do produkcji nawozów fosforowych. W listopadzie zdrożały one o kolejne 1,9%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o 32%, w tym mocznik o 29%, sól potasowa o 39%, superfosfat o 23%, a fosforan amonu o 4%. Na wysoki poziom światowych cen nawozów mineralnych wpływa przede wszystkim rosnące zapotrzebowanie oraz wysokie ceny surowców wykorzystywanych do produkcji nawozów mineralnych (fosforyty zdrożały w ciągu 12 miesięcy o 45%) oraz bezpośrednich nośników energii.

Przeciętne ceny środków ochrony roślin w listopadzie 2011 r. nie zmieniły się, przy czym Granstar zdrożał o 0,4%, a zaprawy nasienne, środki gryzoniobójcze i Bravo potaniały o 0,5%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 0,4%, w tym preparaty owadobójcze o 3,1%. Środki grzybobójcze potaniały w tym okresie o 2,5%, a ceny preparatów chwastobójczych nie zmieniły się. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w okresie 12 miesięcy był Miedzian (6,2%), potaniały natomiast zaprawy nasienne (o 16,5%).

Czwarty miesiąc z kolei silnie drożęją bezpośrednie nośniki energii. W listopadzie wzrost ich cen wyniósł średnio 1,9%. Najbardziej, bo o 6,7% podrożał olej

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

opałowy. Wyraźnie wzrosły również ceny pozostałych paliw ropopochodnych: olej napędowy o 5,6%, a benzyny o 2,9%. Ceny bezpośrednich nośników energii są obecnie o 14,8% wyższe niż przed rokiem. Olej opałowy podrożał w tym czasie o 38,3%, olej napędowy o 24,7%, gaz propan-butan LPG o 23,6%, koks opałowy o 23,0%, a benzyny o 17,2%. Powodem drożejących nośników energii w Polsce jest m.in. osłabiający się kurs złotego w stosunku do dolara i euro. Na światowych rynkach energii¹ Ropa Brent zdrożała w listopadzie 2011 r. o 0,9%, węgiel kamienny potaniał o 4,4%, a importowany do Europy rosyjski gaz ziemny o 0,9%. Obecnie ropa Brent jest o 29% droższa niż przed rokiem, gaz ziemny o 32%, a węgiel kamienny o 6%,.

W listopadzie 2011 r. ceny materiałów budowlanych wzrosły nieznacznie, bo średnio o 0,3%, w tym najbardziej podrożały płyty styropianowe i okna drewniane (o 1,1%), a potaniał tynk „Atlas” (o 1,6%). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 6,0%, w tym tarcica iglasta o 17,0%, a płyty styropianowe o 11,0%.

W listopadzie 2011 r. średnie ceny maszyn rolniczych pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Zdrożały m.in. pługi (o 0,7%), potaniały natomiast dojarki rurociągowe (o 2,5%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,6%, w tym kultywatory o 23,4%. Tańsze o 1,6% niż przed rokiem były schładzarki mleka.

¹ Na podstawie danych Banku Światowego

² Notowania fob Tunis

³ Notowania fob Yuzhnyy

⁴ Notowania fob US Gulf

⁵ Notowania fob Vancouver

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2010	XII 2010	XI 2011	XI 2011 X 2011	XI 2011 XII 2010	XI 2011 XI 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	97,24	98,44	127,20	101,1	129,2	130,8	6,08	8,74
Saletra amonowa 34%N	„	104,60	106,24	134,64	101,0	126,7	128,7	5,30	7,62
Mocznik 46%N	„	133,92	136,28	162,68	100,9	119,4	121,5	4,73	6,80
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	92,28	90,88	96,88	101,4	106,6	105,0	6,48	9,32
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	166,20	166,44	182,80	100,5	109,8	110,0	6,11	8,79
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	196,40	198,00	230,16	101,7	116,2	117,2	4,81	6,92
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	166,36	166,68	187,72	102,5	112,6	112,8	4,19	6,02
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	177,48	177,84	205,32	101,3	115,5	115,7	4,90	7,05
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	231,12	232,68	256,00	100,8	110,0	110,8	6,72	9,65
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	78,89	79,23	88,73	96,1	112,0	112,5	1,98	2,84

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2010	XII 2010	XI 2011	XI 2011 X 2011	XI 2011 XII 2010	XI 2011 XI 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	94,72	94,64	97,29	100,2	102,8	102,7	13,02	18,71
Dursban 480 EC	1 l	50,55	50,52	51,96	100,2	102,9	102,8	6,95	9,99
Karate Zeon O50 CS	250 ml	49,04	49,16	50,83	100,2	103,4	103,7	6,80	9,78
Decis 2,5 EC	250 ml	29,52	29,53	30,07	100,1	101,8	101,9	4,02	5,78
Dithane M-45	1 kg	35,47	35,46	36,51	99,7	103,0	102,9	4,88	7,02
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	46,51	46,39	38,84	99,5	83,7	83,5	5,20	7,47
Bravo	1 l	53,34	53,4	54,32	99,5	101,7	101,8	7,27	10,45
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,53	54,55	57,92	100,3	106,2	106,2	7,75	11,14
Roundup	1 l	41,28	41,33	34,87	99,6	84,4	84,5	4,66	6,71
Granstar	8 g	20,82	20,82	21,4	100,4	102,8	102,8	2,86	4,12
Fusilade Forte	1 l	118,59	118,58	121,12	100,1	102,1	102,1	16,20	23,29
Chwastox extra	1 l	16,15	16,18	16,82	100,2	104,0	104,1	2,25	3,23
Kerb 50 WP	1 kg	174,81	174,70	179,91	100,2	103,0	102,9	24,07	34,60
Środek gryzoniobójczy	1 kg	29,80	30,11	30,77	99,5	102,2	103,3	4,12	5,92

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2010	XII 2010	XI 2011	XI 2011 X 2011	XI 2011 XII 2010	XI 2011 XI 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	731,68	736,35	791,95	101,0	107,6	108,2	105,95	152,30
Koks opałowy	t	1094,22	1103,85	1346,26	100,3	122,0	123,0	180,10	258,90
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,6	4,81	5,39	102,9	112,1	117,2	0,72	1,04
Olej napędowy	1 l	4,41	4,64	5,50	105,6	118,5	124,7	0,74	1,06
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,98	3,21	4,12	106,7	128,3	138,3	0,55	0,79
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,29	2,50	2,83	101,4	113,2	123,6	0,38	0,54
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,52	33,44	33,95	101,0	101,5	101,3	4,54	6,53
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	14,36	14,46	15,47	100,7	107,0	107,7	2,07	2,98
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,87	12,87	13,81	100,1	107,3	107,3	1,85	2,66
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,92	10,96	11,41	101,0	104,1	104,5	1,53	2,19
Energia elektryczna	10 kWh	5,94	5,94	6,34	100,0	106,7	106,7	0,85	1,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2010	XII 2010	XI 2011	XI 2011 X 2011	XI 2011 XII 2010	XI 2011 XI 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,1	22,00	22,74	99,7	103,4	102,9	3,04	4,37
Wapno	1 t	490,51	490,23	520,70	100,2	106,2	106,2	69,66	100,13
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	132,27	132,28	146,84	101,1	111,0	111,0	19,64	28,24
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3305,64	3304,39	3572,05	100,0	108,1	108,1	477,87	686,93
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,16	12,11	13,05	99,9	107,8	107,3	1,75	2,51
Dwuteownik gruby	1 t	3490,12	3476,66	3756,23	100,3	108,0	107,6	502,51	722,35
Blacha dachowa	1 m ²	29,53	29,46	30,41	100,3	103,2	103,0	4,07	5,85
Tynk „Atlas”	25 kg	50,75	50,89	51,11	98,4	100,4	100,7	6,84	9,83
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,21	1,21	100,8	100,0	100,0	0,16	0,23
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	679,5	681,39	698,62	100,3	102,5	102,8	93,46	134,35
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	612,23	618,73	716,46	100,4	115,8	117,0	95,85	137,78
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	28,23	28,28	29,41	100,1	104,0	104,2	3,93	5,66
Okno drewniane szklane	1 szt.	1537,1	1541,62	1657,09	101,1	107,5	107,8	221,68	318,67
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1436,83	1440,40	1508,85	100,9	104,8	105,0	201,85	290,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

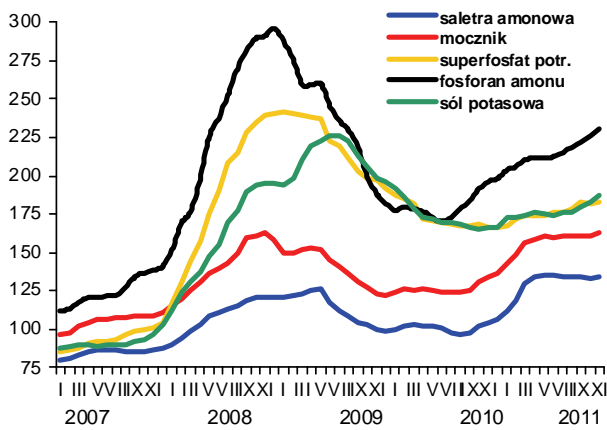
Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2010	XII 2010	XI 2011	XI 2011 X 2011	XI 2011 XII 2010	XI 2011 XI 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Kombajn zbożowy TC 5050	349872,02	347869,3	362275,1	99,4	104,1	103,5	484,65	696,68
Kombajn do ziemniaków	68062,41	68137,9	72601,4	99,2	106,6	106,7	97,13	139,62
Samochód dostawczy „Iveco”	106545,14	106661,3	108881,5	100,5	102,1	102,2	145,66	209,39
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	40363,02	40256,5	42739,7	100,2	106,2	105,9	57,18	82,19
Siewnik zbożowy 27 redlic	17308,70	19028,7	19897,8	100,0	104,6	115,0	26,62	38,27
Ciągnik „Ursus” 3724	77425,72	113592,0	112949,2	100,1	99,4	145,9	151,10	217,21
Ciągnik 90 kW	164175,76	165291,3	171351,6	100,3	103,7	104,4	229,23	329,52
Przyczepa do ciągnika samowładowca	32495,12	32575,3	34922,6	100,8	107,2	107,5	46,72	67,16
Kopaczka elewatorowa	12816,67	12830,2	13847,7	99,4	107,9	108,0	18,53	26,63
Agregat uprawowy do siewnika	15333,75	15194,9	15751,3	100,1	103,7	102,7	21,07	30,29
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6110,57	6151,6	6427,3	99,9	104,5	105,2	8,60	12,36
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5048,34	5027,0	5511,9	100,4	109,6	109,2	7,37	10,60
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39691,40	39627,9	41975,6	100,0	105,9	105,8	56,15	80,72
Opryskiwacz 400 l	3675,48	3692,0	3750,6	100,5	101,6	102,0	5,02	7,21
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5402,82	5410,0	5804,9	99,8	107,3	107,4	7,77	11,16
Rozsiewacz nawozów	1765,05	1797,4	1882,9	100,1	104,8	106,7	2,52	3,62
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11598,16	11778,9	11772,1	100,0	99,9	101,5	15,75	22,64
Pług 4 skibowy	10069,02	10115,7	11498,6	100,7	113,7	114,2	15,38	22,11
Kultywator 2,1-2,8 m	1930,63	2090,1	2383,3	100,6	114,0	123,4	3,19	4,69
Dojarka 2 konwie ^a	8488,73	8488,7	8673,3	100,0	102,2	102,2	11,60	68,36
Dojarka z rurociągiem ^a	39629,45	39629,5	40484,9	97,5	102,2	102,2	54,16	319,11
Schladzarka do mleka 500 l ^a	17773,72	17773,7	17489,1	100,2	98,4	98,4	23,40	137,85

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

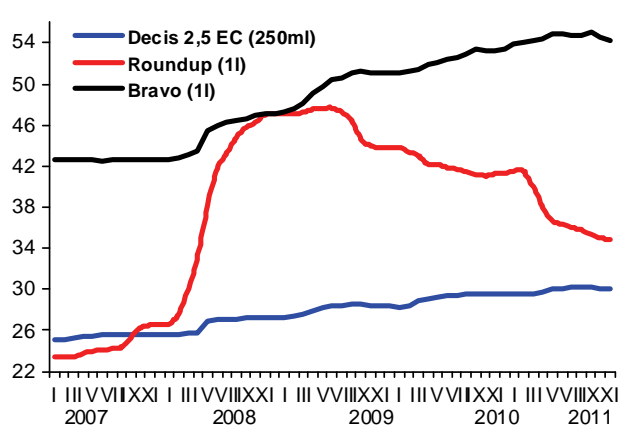
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

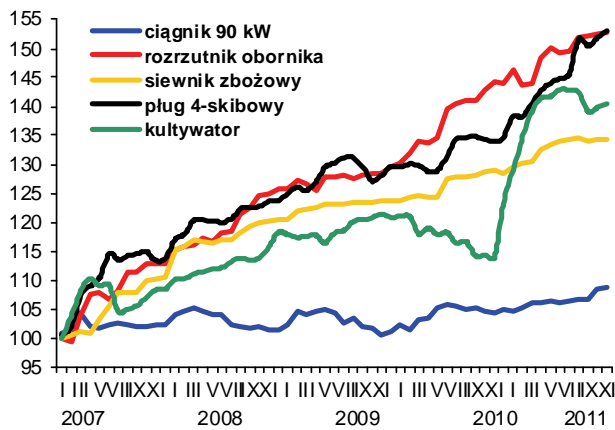
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

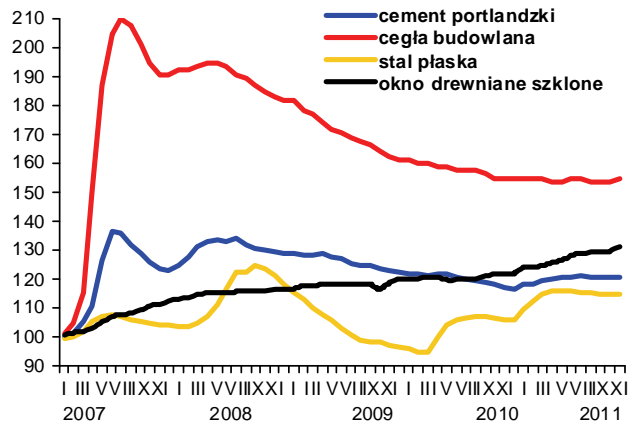
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

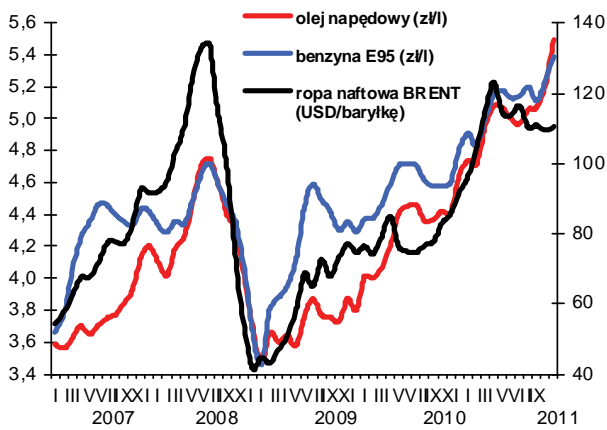
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 6. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

